

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS ÁRSSKÝRSLA 2010-2011

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Fjögur meginmarkmið í starfi Samtaka atvinnulífsins

- Að vera heildarsamtök íslenskra atvinnurekenda og málsvari þeirra í almennum hagsmunamálum atvinnulífsins.
- Að hafa mótandi áhrif á starfsumhverfi atvinnulífsins og stuðla að samkeppnishæfum og arðsömum atvinnurekstri.
- Að taka þátt í alþjóðlegu samstarfi atvinnurekenda að sameiginlegum hagsmunamálum.
- Að annast samskipti við stéttarfélög og gera kjarasamninga fyrir hönd aðildarfyrirtækja sem falið hafa samtökunum umboð til þess. Jafnframt að leiðbeina aðildarfyrirtækjum um framkvæmd kjarasamninga og önnur vinnumarkaðsmál.

SAMTÖK
ATVINNULÍFSINS
ÁRSSKÝRSLA
2010-2011

AÐALFUNDUR SA
7. APRÍL 2011

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

EFNISYFIRLIT

ÁVARP FORMANNS	3
1. kafli EFNAHAGS- OG ATVINNUMÁL	4
2. kafli KJARAMÁL OG SAMNINGAR	11
3. kafli STOFNANIR Á VINNUMARKAÐI	14
4. kafli SAMFÉLAGSÁBYRGÐ FYRIRTÆKJA OG JAFNRÉTTISMÁL	16
5. kafli LÍFEYRISMÁL	18
6. kafli UMHVERFISMÁL OG VINNUMHVERFI	20
7. kafli SAMSKIPTI VIÐ STJÓRNVÖLD	22
8. kafli ERLEND SAMSKIPTI	24
9. kafli MENNTAMÁL	28
10. kafli ÚTGÁFA OG KYNNING	30
11. kafli REKSTUR SA, INNRA STARF OG SKIPULAG	34
12. kafli STJÓRNIR, NEFNIR OG AÐILDARFÉLÖG SA	37
Vinnustaðaskírteini tekin í notkun	41
Skipurit Samtaka atvinnulífsins	42
Áritun óháðs endurskoðanda	43
Ársreikningur Samtaka atvinnulífsins 2010	44
Ársreikningur Réttarverndarsjóðs SA	45
Ársreikningur Vinnudeilusjóðs SA	46

ÁVARP FORMANNS

Vilmondur Jósefsson
formaður Samtaka atvinnulífsins

FÖRUM ATVINNULEIÐINA

Samtök atvinnulífsins hafa á starfsárinu sem nú er að ljúka lagt megináherslu á aðgerðir til að koma atvinnulífinu af stað á ný og baráttu gegn atvinnuleysi. Auknar fjárfestingar, framkvæmdir og hagvöxtur eru helstu forsendur þess að unnt sé að gera nýja kjarasamninga til þriggja ára með svipuðum launahækkunum og í nágrannalöndunum.

Ekki sér enn fyrir endann á efnahagskreppunni hér á landi en í nálægum ríkjum er hagvöxtur kominn á skrið eftir samdráttarskeiðið. Þetta þýðir að íslenska hagkerfið dregst hægt og bitandi aftur úr nálægum ríkjum og lífskjör versna.

Kjarasamningar á almenna vinnumarkaðnum runnu út í lok síðasta árs og hefur miðað sæmilega í viðræðum við Alþýðusamband Íslands, starfsgreinasamböndin og einstök verkalyðsfélög. Ekki er enn séð fyrir endann á samningaviðræðum þegar þessi orð eru skrifuð og strandar helst á litlum og ómarkvissum viðbrögðum ríkisstjórnarinnar við hugmyndum samningsaðila til að koma hagkerfinu á hreyfingu.

Samskipti við stjórnvöld

Í júní 2010 kynntu SA rit um nauðsynlegar umbætur í fjármálum hins opinbera en mikilvægt er að auka aga við fjárlagagerðina og eftirfylgni með því að áætlunum sé fylgt. Skuldir ríkissjóðs hafa aukist mikið undanfarin ár og um leið vaxtagjöldin. Skattahækkunar og niðurskurður útgjalda hafa því fylgt í kjölfarið. Fjármál hins opinbera hafa margvísleg áhrif á atvinnulífið og starfsskilyrði þess t.d. á verðbólgu og vexti og þar með á hagvöxt, sköpun starfa og kaupmátt launa. Traust opinber fjármál eru því ein grundvallarforsenda þess að unnt verði að sækja fram til bættra lífskjara.

Því miður hefur skattkerfið verið flækt og gert ógagnsætt að undanförunu. Teknir voru upp að nýju óréttlátir skattar sem flest nálæg ríki hafa losað sig við og sjá ekki eftir. Þar að auki munu margar breytinganna sem ráðist var í ekki færa ríkissjóði auknar tekjur heldur draga úr skatttekjum og hindra fjárfestingar í efnahagslífinu. SA og Viðskiptaráð gáfu út rit í september 2010 þar sem settar voru fram tillögur til úrbóta og hefur síðan verið þrýst á ríkisstjórnina að lagfæra verstu agnúana án mikils árangurs hingað til.

SA hafa í viðræðum við stjórnvöld bent á að stórauðnar fjárfestingar eru forsenda hagvaxtar á Íslandi en þær skapa atvinnu og eftirspurn á framkvæmdatímanum og leggja grunn að nýjum og arðbærum störfum til lengri tíma. Mikilvægt er að setja markmið um að auka útflutning frá Íslandi um 60 – 70 milljarða króna á ári og að vöxturinn verði 1-2% umfram árlega aukningu alþjóðaviðskipta.

Samtökin hafa einnig lagt áherslu á að tryggja starfsöryggi fyrir tækja og starfsfólks í sjávarútvegi. Samkomulag helstu hagsmunaaðila og þingflokka frá því í september sl. um svokallaða samningaleið hefur ekki orðið til þess að eyða óvissu því ekkert samráð hefur verið haft við atvinnugreinina við undirbúning frumvarps um breytingar á fiskveiðistjórninni.

Samstaða atvinnulífsins

Í vetur héldu SA opna fundi víða um land þar sem kynnt var stefna samtakanna við gerð komandi samninga. Fjöldi fólks úr atvinnulífinu sótti þessa fundi og var ánægjulegt að kynnast viðhorfum vinnuveitenda í stórum og smáum fyrirtækjum í öllum atvinnugreinum. Mikil samstaða og eindrægni ríkti á þessum fundum og stuðningur við að fara atvinnuleiðina út úr kreppunni. SA vilja að allir hópar fái sambærilega launahækkun og hafa boðið meiri launahækkanir en í nálægum löndum. Fram kom að það sé algjört forgangsmál að koma atvinnulífinu af stað, skapa ný störf og minnka atvinnuleysið sem allra fyrst.

Í könnun sem gerð var meðal félagsmanna SA kom fram að 67% aðildarfyrirtækja SA eru frekar eða mjög sammála stefnunni um launamál. Í könnuninni kom einnig fram að aðgerðir stjórnvalda voru taldar standa fyrirtækjunum fyrir þrífum, helstu skilaboð sem þátttakendur vildu koma á framfæri eru að greiða fyrir stórframkvæmdum, afnema gjaldyrið, lækka vexti, vinda ofan af skattahækkunum, veita sjávarútveginum starfsfrið, aðilar vinnumarkaðarins stýri atvinnuleysistryggingum og lífeyrisréttindi opinberra starfsmanna og starfsfólks á almenna markaðnum verði á sambærilegum grunni. Allt eru þetta atriði sem SA láta reyna á í tengslum við gerð kjarasamninga.

Heimatilbúinn vandi

Á sama tíma og nálæg ríki eru önnur kafin við að skapa efnahagslífinu umgjörð sem leggur grunn að hagvexti og um leið bættum lífskjörum almennings eru stjórnvöld hér á landi innbyrðis sundurþykk og engin samstaða ríkir um nauðsynlegar aðgerðir. Þótt orsakir kreppunnar hér hafi bæði verið heimatilbúinn og af alþjóðlegum toga þá er enginn vafi á því að sá vandi sem nú er við að etja er heimatilbúinn.

Uppbygging atvinnulífsins er besta leiðin út úr kreppunni og leggur grunn að hagvexti, fjölgar störfum, dregur úr atvinnuleysi og bætir kaupmátt almennings.

Förum atvinnuleiðina.

EFNAHAGS- OG ATVINNUMÁL

1.1 HÆGUR ALPJÓÐLEGUR HAGVÖXTUR – ÍSLAND DREGST AFTUR ÚR

Eftir því sem leið á árið 2010 og áhrif eftirspurnarhvetjandi aðgerða fjöruðu út, dró úr alþjóðlegum hagvexti, en talið er að hagvöxtur innan OECD ríkja hafi verið 2,8% árið 2010. Hægja tók á vexti alþjóðaviðskipta á seinni hluta ársins 2010 eftir mikinn vöxt á fyrri hluta ársins. Þá hélt olíuverð áfram að hækka undir lok síðasta árs og aukin eftirspurn nýmarkaðsríkja Asíu og uppskerubrestur ýtti undir verðhækkanir á hrávörum og matvælum.

Gert er ráð fyrir að nokkuð hægi á hagvexti í helstu viðskiptalöndum Íslands á þessu ári og að vöxturinn verði 2,3% árið 2011. Jafnframt er talið að hagvöxtur verði fremur hægur á komandi árum þar sem fyrirtæki og almenn- ingur munu þurfa að greiða niður skuldir eftir mikla skuldaföfnun síðustu ára. Þá hafa stjórnvöld víðast hvar aukið skuldir sínar undanfarin tvö ár sem óhjákvæmilegt er að minnka. Einnig er hætta á aukinni verðbólgu samfara hækkandi eldsneytis- og hrávöruverði.

Áhrif fjármálakreppunnar hafa verið meiri á efnahag Íslendinga en annarra ríkja og batinn látið á sér standa eins og sést af meðfylgjandi línuriti. Ef spár fyrir þetta ár rætast mun landsframleiðslan á Íslandi verða 1,5% lægri en 2006 en 4,5% hærri í OECD ríkjunum, þ.e. Ísland hefur dregist aftur úr samanburðarríkjunum um 6% á þessum fimm árum.

Á Íslandi nam samdráttur landsframleiðslu um 3,5% að raungildi á árinu 2010 en í upphafi ársins var búist við 2,3% samdrætti. Helsta skýring meiri samdráttar í landsframleiðslu 2010 er að fjárfesting á árinu varð verulega minni en spáð var í upphafi, dróst saman um 8% í stað þess að aukast um tæp 5%. Hlutfall fjárfestingar af landsframleiðslu var tæplega 13% á liðnu ári sem er í sögulegu lágmarki. Sambærilegt hlutfall fyrir OECD ríkin í heild hefur verið um eða undir 20% undanfarin aldarfjórðung. Að raungildi var fjárfestingin á síðasta ári svipuð og árið 1996 og landsframleiðslan svipuð landsframleiðslu ársins 2005, en undanfarin tvö ár hefur hún dregist saman um ríflega 10% að raungildi.

Á síðasta ári varð samdráttur í öllum þáttum þjóðarútgjalda. Auk samdráttar í fjárfestingu dróst einkaneysla saman um 0,2% og samneysla um 3,2%. Einkaneysla sem hlutfall af landsframleiðslu var 50,8% á liðnu ári. Í sögulegu samhengi hefur þetta hlutfall verið mjög

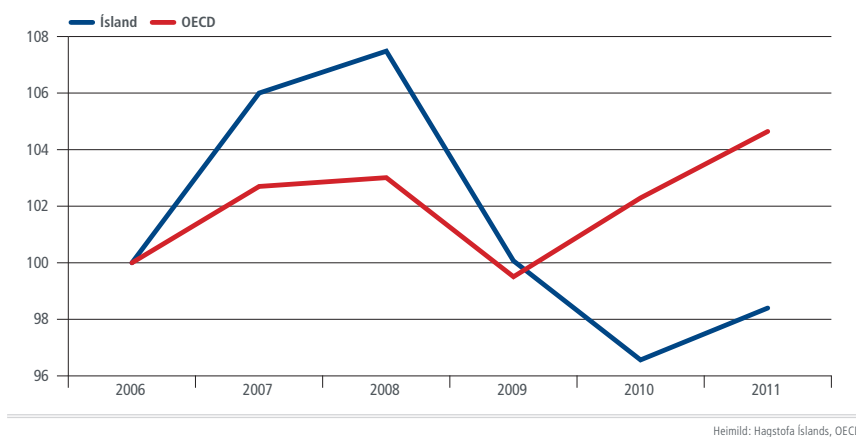
lágt síðustu þrjú árin. Samneysla sem hlutfall af landsframleiðslu var 25,9%. Síðastliðin níu ár hefur þetta hlutfall verið herra en nokkru sinni fyrr.

Á árinu 2010 var útflutningur 36% meiri á föstu verðlagi en árið 2006 en það er að mestu leyti að þakka auknum útflutningi áls. Útflutningur jókst hins vegar óverulega milli árána 2009 og 2010 þrátt fyrir hagstætt raungengi. Innlend eftirspurn hefur hins vegar dregist mikið saman undanfarin ár. Fjárfestingar á síðasta ári voru einungis þriðjungur af því sem þær voru 2006, einkaneysla var 18% minni, innflutningur 36% minni, en samneyslan tæplega 4% meiri, eins og sést í meðfylgjandi línuriti.

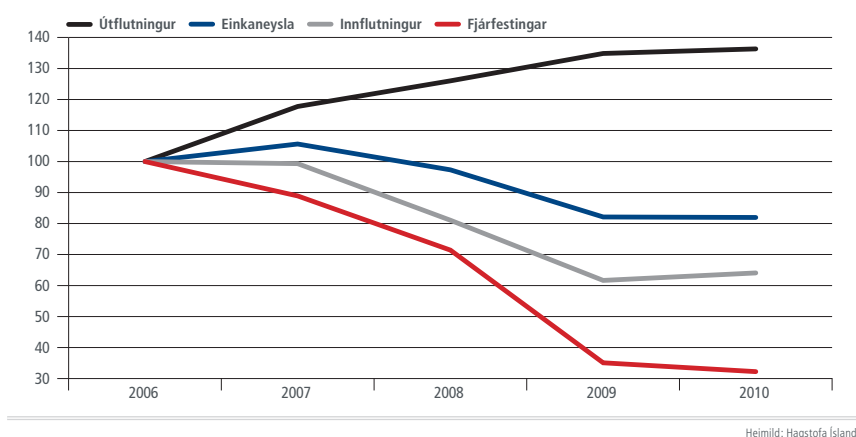
1.2 MIKILL AFGANGUR Í VIÐSKIPTUM VIÐ ÚTLÖND

Vöruútflutningur dróst saman um 2% á árinu 2010 en útflutningur á þjónustu jókst um 6,5% og í heildina jókst útflutningur um 1,1%. Á sama tíma jókst innflutningur á vöru um 2,2%

Hagvöxtur á Íslandi og í OECD ríkjunum. 2006=100

Þróun verðmætaráðstöfunar og utanríkisviðskipta. 2006=100

og innflutningur á þjónustu um 6,7%. Í heild jókst innflutningur um 3,9%. Þrátt fyrir þessa þróun er verulegur afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum á árinu 2010, eða 162 milljarðar króna, samanborið við 129 milljarða króna afgang árið áður. Bætt viðskiptakjör valda því að afgangurinn vex á verðlagi ársins þótt innflutningur hafi aukist umfram útflutning að raungildi. Frá árinu 2006 hefur útflutningur aukist um rúmlega þriðjung að raungildi og á sama tíma hefur innflutningur dregist saman um rúmlega þriðjung að raungildi.

Ástæður þessa mikla afangs í utanríkisviðskiptum eru annars vegar samdráttur í kaupmætti almennings vegna gengisfalls krónunnar og hins vegar afar litlar fjárfestingar í atvinnulífinu. Þá hefur lágt raungengi gert landið samkeppnishæfara hvað varðar kostnað og nýtur ferðarþjónustan ekki síst góðs af því. Búist er við vaxandi afgangi í viðskiptum við útlönd á næstu árum.

Jákvæð þróun vöru- og þjónustuviðskipta auk nánast óbreytts halla á launa- og fjáreignatekjum frá útlöndum olli því að nokkuð dró úr viðskiptahalla. Á árinu 2010 nam hann 120 milljörðum króna, 7,8% af landsframleiðslu, en árið áður nam hallinn 154 milljörðum króna, 10,3% af landsframleiðslu. Horfur eru á að verulega dragi úr viðskiptahalla í ár og að hann verði að jafnaði um 1% af landsframleiðslu næstu þrjú ár. Það skýrist einkum af því að afgangur af vöru- og þjónustuviðskiptum verður líklega um 12% af landsframleiðslu og hagstæðari vaxtakjörum en áður var gert ráð fyrir.

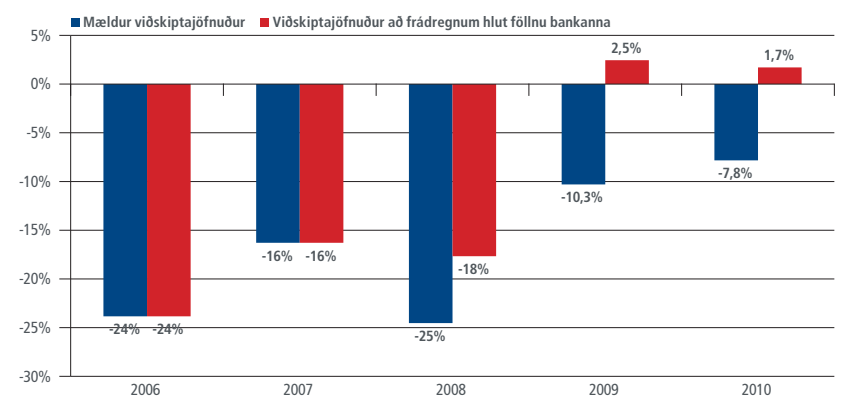
Þegar neikvæður fjármagnsjöfnuður föllnu bankanna er dreginn frá viðskiptajöfnuðinum kemur í ljós allt önnur mynd. Viðskiptajöfnuður án skuldbindinga föllnu bankanna nefnist undirliggjandi viðskiptajöfnuður og er hann áætlaður jákvæður um 1,7% af landsframleiðslu árið 2010 og 2,5% árið áður.

Viðskiptakjör bötnuðu til muna á árinu 2010 og gert er ráð fyrir áframhaldandi bata á þessu ári þar sem frekari hækkun verðs á áli og sjávarafurðum eru talin vega þyngra en hækkun verðs á innflutningi hrávöru og olíu. Minni halli á viðskiptajöfnuði en árið áður leiddi til þess að þjóðartekjur jukust lítillega, um 0,3%, þrátt fyrir samdrátt landsframleiðslu. Árið 2009 drógust þjóðartekjur saman um 8,1%. Minnkandi halli á viðskiptajöfnuði styrkir gengi krónunnar.

1.3 BRÝN ÞÖRF FYRIR AUKNA FJÁRFESTINGU

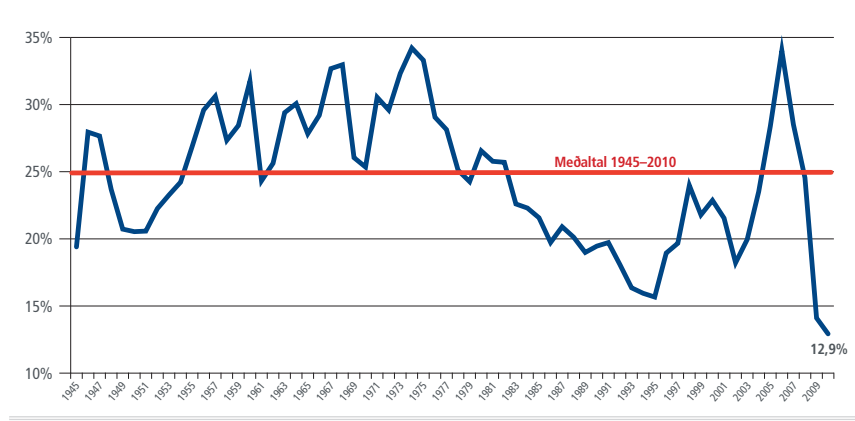
Fjárfesting dróst saman um 8% á síðasta ári, fjórða árið í röð og er nú einungis þriðjungur þess sem hún var árið 2006. Árið 2009 nam samdrátturinn 51% og tæpum 20% árið 2008 eftir mikinn vöxt fjögur ár þar áður. Fjárfesting

Viðskiptajöfnuður með og án föllnu bankanna

Heimild: Seðlabanki Íslands

Hlutfall fjárfestinga af landsframleiðslu 1945–2010

Heimild: Hagstofa Íslands

sem hlutfall af landsframleiðslu nam tæpum 13% og er þetta hlutfall nú í sögulegu lágmarki. Sambærilegt hlutfall fyrir OECD ríkin í heild hefur verið mun stöðugra eins og vænta mátti, um eða undir 20% undanfarinn aldarfjórðung.

Atvinnuvegafjárfesting jókst um 0,9% eftir mikinn samdrátt undanfarin þrjú ár, það er 55% árið 2009 og 22–23% árin 2007 og 2008. Þyngst vegur minni fjárfesting í stóriðju- og orkuverum og almennt minni fjárfesting í byggingum og mannvirkjum. Fjárfesting í íbúðarhúsnæði dróst saman um 17% í fyrra, samanborið við 56% samdrátt árið 2009 og 22% árið 2008. Fjárfesting hins opinbera dróst saman um 22% á árinu 2010 og um 32% á árinu 2009, en stóð nánast í stað árið 2008. Að raungildi var fjárfesting, alls, á síðasta ári svipuð og árið 1996.

Frá lokum síðari heimsstyrjaldarinnar fram til 2008 voru fjárfestingar hér á landi að meðaltali á ári um 25% landsframleiðslunnar. Síðustu tvo áratugina hefur hlutfallið numið 21%. Í yfirstandandi efnahagskreppu hefur umfang fjárfestinga hrunið og á það jafnt við um fjárfestingar í atvinnulífinu, í íbúðarhúsnæði og um fjárfestingar hins opinbera. Árið 2009 námu fjárfestingar í heild 14% af landsframleiðslu og er áætlað að þær lækki í 12% á þessu ári. Til að halda uppi viðunandi hagvexti á komandi árum þarf að lágmarki að tvöfalda þetta hlutfall. Fjárfestingar atvinnuveganna eru taldar hafa numið 8% af landsframleiðslu 2009 og 2010.

Fjárfestingar í atvinnulífinu eru forsenda samkeppnishæfni og hagvaxtar. Án fjárfestinga verður ekki eðlileg endurnýjun eða nýsköpun í atvinnulífinu og engin ný störf. Ef snúa á vörn í sókn í atvinnulífi þurfa fjárfestingar, smáar og stórar, að aukast verulega, sérstaklega í útflutningsgreinum. Fram hefur komið í könnunum SA meðal félagsmanna að viljinn til fjárfestinga er fyrir hendi ef hindrunum verður rutt úr vegi. Flest bendir til þess að viðsnúningur verði ekki af krafti í efnahagslífinu fyrr en úrvinnsla á skuldamálu fyrir tækja verður langt komin. Fyrirtæki í óvissu um stöðu sína og framtíð eru ekki líkleg til þess að fjárfesta.

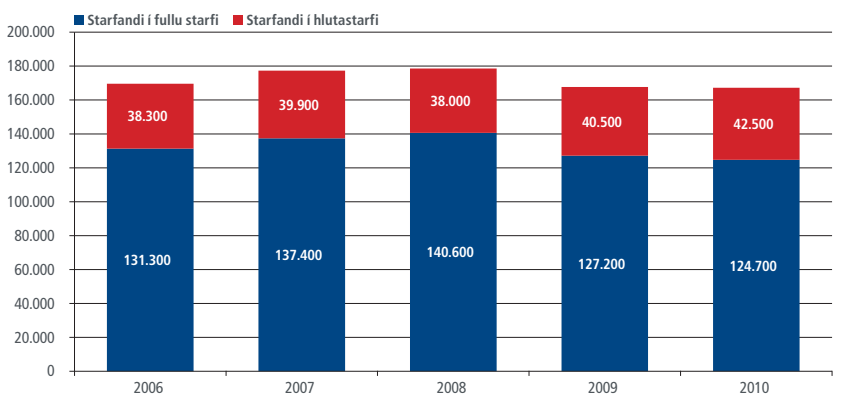
Í þjóðhagsspá er gert ráð fyrir tæplega 15% vexti fjármunamyndunar á þessu ári. Þar vegur þyngst 23% aukning í atvinnuvegafjárfestingu sem stafar einkum af fjárfestingu Rio Tinto Alcan og fyrirhuguðum framkvæmdum við Búðarhálsvirkjun. Einnig er gert ráð fyrir 21% vexti íbúðafjárfestingar. Er þá m.a. litið til þess að byggingaraðilar muni leitast við að ljúka ófullgerðu íbúðarhúsnæði en við það eykst

mæld fjárfesting. Mikill fjöldi íbúða er til á ýmsum byggingarstigum. Hins vegar er reiknað með áframhaldandi samdrætti fjárfestingar hins opinbera sem nemur 19%.

1.4 STAÐAN Á VINNUMARKAÐNUM

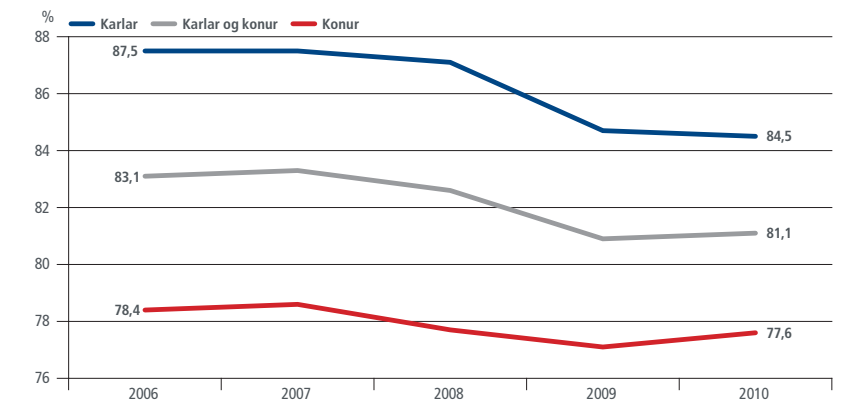
Á árinu 2010 voru á vinnumarkaði að jafnaði 180.900 manns samkvæmt vinnumarkaðsrannsókn Hagstofunnar. Af þeim voru 167.300 starfandi og 13.700 án vinnu og í atvinnuleit. Störfum fækkaði um 500 eða um 0,3% milli árunna 2009 og 2010. Samdrátturinn er enn meiri þegar litið er til þess að fullum störfum fækkaði um 2.500 en hlutastörfum fjölgaði um 2.000. Frá árinu 2008, þegar störfirn voru flest, hefur störfum fækkað um 11.300. Hins vegar hefur þeim sem eru í fullu starfi fækkað um 15.900 talsins, þar af eru karlar 12.500. Fjölgun hlutastarfa var á sama tíma um 4.500 og í þeim hópi eru 3.500 karlar. Fækkun starfa frá 2008 hefur verið mun meiri á höfuðborgarsvæðinu, eða 9 þúsund, miðað við rúm tvö þúsund utan þess.

Fjöldi starfandi í fullu starfi og hlutastarfi

Heimild: Hagstofa Íslands

Atvinnuþátttaka - starfandi í hlutfalli við íbúa 16-74 ára

Heimild: Hagstofa Íslands

Meðalvinnutími styttest lítillega 2010 og var 39,2 stundir, 0,3 stundum færri en árið áður, og hefur hann ekki mælst minni síðan mælingar Hagstofunnar hófust árið 1991. Samtals fækkaði heildarvinnustundum um 3,9% milli ára, bæði vegna fækkunar starfa og styttri vinnuviku.

Atvinnuþátttaka var rúmlega 81% og hefur lækkað um 2,2 prósentur frá árinu 2007 þegar hún náði hámarki. Atvinnuþátttaka karla hefur minnkað um þrjár prósentur á meðan að atvinnuþátttaka kvenna hefur lækkað um eina prósentu. Engu að síður er atvinnuþátttaka á Íslandi enn mjög mikil í alþjóðlegum samanburði. Atvinnuþátttaka hefur minnkað meira á höfuðborgarsvæðinu en utan þess. Mest hefur dregið úr atvinnuþátttöku meðal ungs fólks, 16-24 ára, eða um 6 prósentustig frá 2007, en einungis um eina prósentu hjá aldurshópnum 25-54 ára, en hún er óbreytt hjá þeim sem eldri eru en 55 ára.

Atvinnulausir voru 13.700 að meðaltali árið 2010, samkvæmt Hagstofunni, og fjölgaði um

600 frá fyrra ári. Samkvæmt því var hlutfallslegt atvinnuleysi 7,6% árið 2010 og jókst úr 7,2% árið 2009. Til samanburðar nam hlutfallslegt atvinnuleysi 8,1% af áætluðum mannafla samkvæmt Vinnuálastofnun sem byggir á skráðu atvinnuleysi vegna réttar til atvinnuleysisbóta en Hagstofan byggir á úrtakskönnun. Það er athyglisvert að hlutfallslega fleiri séu skráðir atvinnulausir vegna atvinnuleysisbóta en gefa upp að þeir séu atvinnulausir samkvæmt könnun Hagstofunnar, en þessu hefur verið öfugt farið á undanförunum árum. Líklegasta skýringin er vaxandi hluti þeirra sem eru atvinnulausir að hluta, og fá hlutfallslegar bætur, en þeir svara því e.t.v. ekki í könnunum að þeir séu atvinnulausir.

Atvinnuleysi er meira meðal karla en kvenna. Árið 2010 var það 8,3% meðal karla en 6,7% meðal kvenna. Það var einnig mun meira á höfuðborgarsvæðinu, eða 8,6%, samanborið við 5,5% utan þess. Atvinnuleysi var langmest meðal ungs fólks, eða 16,2%, samanborið við 6,3% hjá aldurshópnum 25-54 ára, og 4,2% hjá þeim sem eldri eru en 55 ára.

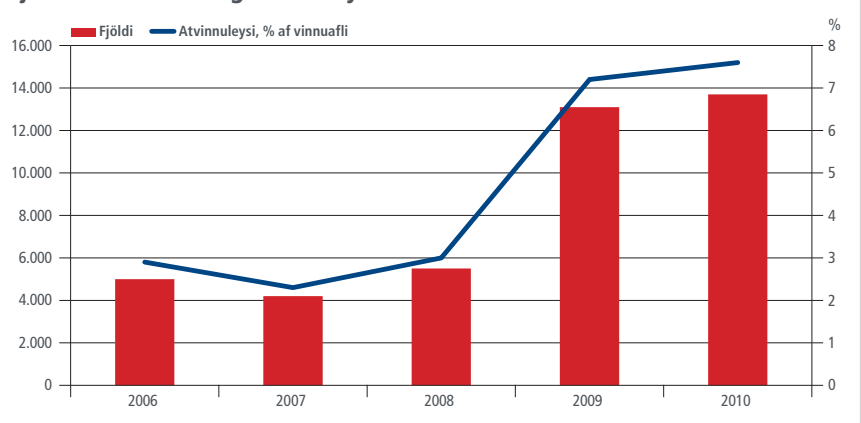
Gert er ráð fyrir að atvinnuleysi muni aukast á fyrri hluta ársins, ná hámarki í um 8,5% á fyrsta fjórðungi þessa árs en taki smám saman að minnka á ný eftir því sem efnahagssumsvif aukast og verði komið niður í rúmlega 3% í lok árs 2013.

Í nýlegu samkomulagi á milli Samtaka atvinnulífsins, fjármálastofnana og stjórnvalda (Beina brautin) er stefnt að því að athugun á fjárhagsstöðu litilla og meðalstórra fyrirtækja verði lokið fyrir sumarbyrjun. Vonir standa til að þessar aðgerðir muni hraða úrvinnslu skuldamála þessara fyrirtækja. Líklegt er að endurskipulagning fyrirtækjanna muni hafa í för með sér tímabundna aukningu atvinnuleysis en jafnframt treysta atvinnu til lengri tíma.

Það veldur áhyggjum hve stór hluti atvinnulausra hefur verið án vinnu í langan tíma. Árið 2009 voru rúmlega fimm þúsund einstaklingar búnir að vera án atvinnu í sex mánuði eða lengur, eða rúmlega þriðjungur atvinnulausra. Árið 2010 höfðu tæplega níu þúsund einstaklingar verið án atvinnu í sex mánuði eða lengur eða 54% atvinnulausra. Þar af höfðu 4.500 einstaklingar, um 31% atvinnulausra, verið án atvinnu í eitt ár eða lengur.

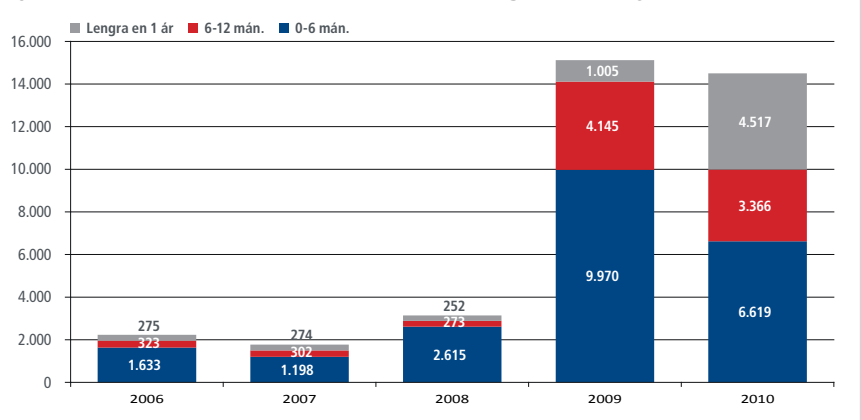
Þróun í þessa átt getur leitt til þess að enn erfiðara verður að vinda ofan af atvinnuleysinu og langvinnt atvinnuleysi getur fest í sessi hér á landi. Þeim mun lengur sem fólk er

Fjöldi atvinnulausra og atvinnuleysi í % af vinnuafli

Heimild: Hagstofa Íslands

Fjöldi atvinnulausra í lok hvers mánaðar eftir lengd atvinnuleysis

Heimild: Vinnuálastofnun

án atvinnu þeim mun erfiðara getur því reynt að vera virkt í atvinnuleitinni og að snúa aftur til starfa. Einnig er hætta á að fólk einangrist frá vinnumarkaðnum og eigi erfiðara með að taka virkan þátt á ný. Í sumum nágrannalandanna er ekki óþekkt að atvinnuleysi festist í sessi kynslóð fram af kynslóð innan sömu fjölskyldu, en slíkur vandi hefur ekki verið fyrir hendi hér á landi til þessa. Áhersla hefur verið lögð á virkar vinnumarkaðsaðgerðir til þess að styðja við og styrkja fólk sem býr við þessar aðstæður. VIRK-Starfsendurhæfingarsjóður veitir þjónustu þeim einstaklingum sem þurfa á einstaklingsbundinni starfsendurhæfingu að halda.

1.5 MIKILL BROTTFLUTNINGUR AF LANDINU EN DREGUR ÚR HONUM

Árið 2010 fluttu 2.134 fleiri frá landinu en til þess, eða sem nemur um 1,2% af vinnuaflinu. Hægt hefur á hreinu útlæði fólks eftir að það jókst í kjölfar fjármálakreppunnar en samsvarandi tala fyrir árið 2009 var 4.835. Á árinu 2010 fluttu 7.759 frá landinu, samanborið við 10.612 á árinu 2009, en til landsins fluttu 5.625, sem er svipaður fjöldi og árið 2009 þegar 5.777 manns fluttu til landsins.

Íslenskir ríkisborgarar voru fleiri en erlendir í hópi brottfluttra, eða 4.340 á móti 3.419. Hins vegar voru erlendir ríkisborgarar fleiri meðal aðfluttra en íslenskir, 2.988 á móti 2.637. Alls fluttu því 1.703 íslenskir ríkisborgarar úr landi umfram brottflutta, en 431 erlendir ríkisborgari. Á undanförunum tveimur árum hafa 4.170 íslenskir ríkisborgarar flutt úr landi umfram aðflutta, eða sem nemur 2,3% af vinnuaflinu, og 2.800 erlendir ríkisborgarar. Á árunum 2001–2008 voru brottfluttir íslenskir ríkisborgarar samtals 3.350 umfram aðflutta á sama tíma og aðfluttir erlendir ríkisborgarar umfram brottflutta námu 19.830.

Þá vekur athygli að nettó brottflutningur frá landsbyggðinni til útlanda undanfarin þrjú ár er næstum jafn mikill og af höfuðborgarsvæðinu þar sem á landsbyggðinni býr þriðjungur þjóðarinnar og atvinnuástand þar verið betra. Nettó brottflutningurinn af landsbyggðinni nam 2.783 manns en á sama tíma nam nettó brottflutningur frá höfuðborgarsvæðinu 3.042 manns.

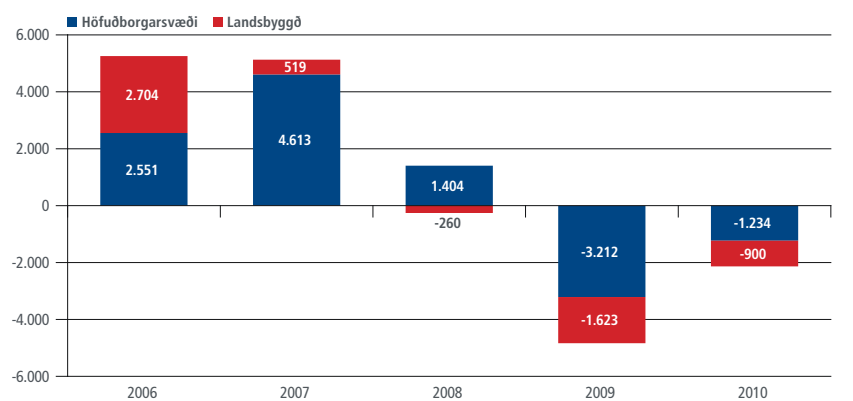
Langstærsti aldurshópurinn sem flytur brott af landinu er á bilinu 25-54 ára, eða 75% allra nettó brottfluttra. Árið 2009 voru nettó brottfluttir Íslendingar og útlendingar álíka margir en á árinu 2010 voru Íslendingar í yfirgnæfandi meirihluta, 1.700 af 2.100.

1.6 ÞRÓUN LAUNA OG KAUPMÁTTAR

Innan ársins 2010 jókst kaupmáttur launa almennt um 2,5% þar sem launavísitala Hagstofunnar hækkaði um 4,4% en vísitala neysluverðs um 1,8%. Kaupmáttur lágmarkslauna hækkaði enn meira, eða um 3,2%. Sé litið til meðaltala árána 2009 og 2010 þá minnkaði kaupmáttur um 0,6% samkvæmt launavísitölu en kaupmáttur lágmarkslauna minnkaði um 1,1%. Sú kaupmáttarskerðing sem landsmenn hafa orðið fyrir varð því einkum á mánuðunum eftir fjármálahrunið haustið 2008 og fram eftir árinu 2009, en ekki á árinu 2010.

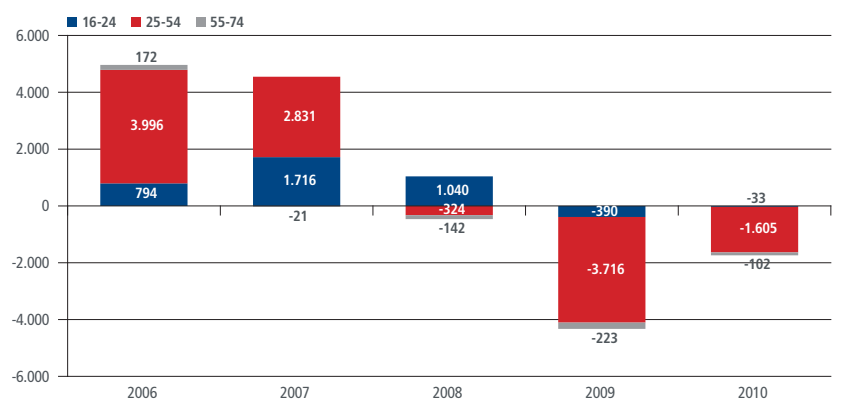
Kaupmáttur launa almennt var 7% lægri í ársbyrjun 2011 en í ársbyrjun 2006, skv. launavísitölu, en kaupmáttur lágmarkslauna 5% hærri. Kaupmáttur lágmarkslauna og lægstu launataxta hefur því verið varinn á tímabili efnahagskreppunnar vegna þeirra kjarasamninga sem gerðir voru á tímabilinu.

Aðfluttir til Íslands umfram brottflutta eftir svæðum

Heimild: Hagstofa Íslands

Aðfluttir til Íslands umfram brottflutta eftir aldri

Heimild: Hagstofa Íslands

1.7 HORFUR Í ATVINNULÍFI

Ársfjórðungslegar kannanir Capacents fyrir SA á mati stjórnenda 400 stærstu fyrirtækja landsins á stöðu og horfum í atvinnulífinu staðfesta þá miklu erfiðleika sem við er að etja.

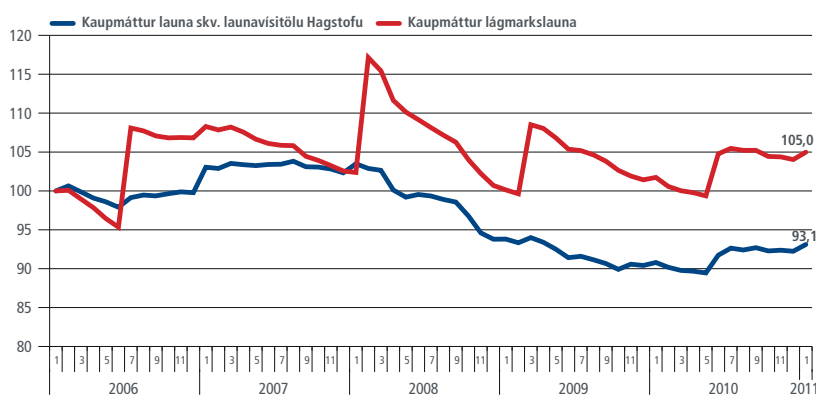
Vísitala efnahagslífsins, en gildið 200 merkir að allir telji stöðuna góða og núll að engir telji stöðuna góða, hefur verið í botni frá því í desember 2008. Í síðustu mælingu, í desember 2010, töldu 84% stjórnenda aðstæður slæmar, 15% að þær væru hvorki góðar né slæmar en nánast enginn að þær væru góðar. Þeir örfáu stjórnendur sem telja aðstæður góðar starfa í sjávarútvegi og í iðnaði en í öðrum greinum telur enginn að aðstæður séu góðar. Tæplega 25% sjá fram á betri tíma eftir 6 mánuði, en 30% að aðstæður verði verri, þ.e. gildið var um 90. Mikill munur var á svörum stjórnenda á landsbyggðinni og á höfuðborgarsvæðinu þar sem einungis 12,5% stjórnenda á landsbyggðinni telja að ástandið muni batna samanborið við 28% á höfuðborgarsvæðinu. Stjórnendur í fjármálastarfsemi og ýmissi sérhæfðri þjónustu eru bjartsýnastir á að ástandið muni batna á næstu sex mánuðum.

Ráðningaráform stjórnenda eru heldur ekki uppörvandi þar sem 14% hyggjast fjölga starfsmönnum á næstu sex mánuðum, 26% hyggjast fækka en 60% halda óbreyttum fjölda. Mesta fjölgunin er áformuð í fjármála- og tryggingastarfsemi en mesta fækkunin í iðnaði og framleiðslu.

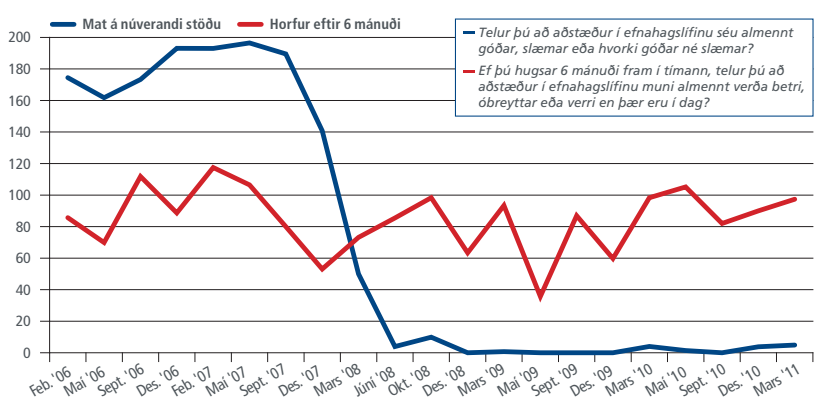
1.8 FJÁRMÁL RÍKISINS

Jafnvægi í ríkisfjármálum er ein lykilforsenda fyrir endurreisn efnahagslífsins og stöðugleika í efnahagsmálum. Samkvæmt samstarfsáætlun Íslands og Alþjóða gjaldeyrissjóðsins er stefnt að því að frumjöfnuður, þ.e. tekjufjöfnuður að frátöldum vaxtatekjum og vaxtagjöldum, verði jákvæður á árinu 2011 og að ríkissjóður verði rekinn hallalaus árið 2013.

Próun kaupmáttar lágmarkslauna og launa skv. launavísitölu. Jan. 2006=100

Vísitala efnahagslífsins

Hemild: Könnun Capacents á stöðu og framtíðarhorfum stærstu fyrirtækja

Upplýsingar um afkomu ríkissjóðs árið 2010 gefa til kynna að halli á ríkissjóði hafi numið 69 milljörðum króna eða um 30 milljörðum lægri en gert var ráð fyrir í fjárlögum. Svo virðist sem breytingar sem gerðar voru á skattalöggjöfni á árinu 2009 hafi ekki skilað þeirri tekjuaukningu sem að var stefnt en við afgreiðslu fjárlaga 2010 var gert ráð fyrir að skatttekjur ríkissjóðs 2010 myndu hækka um 56 milljarða króna frá áætlaðri útkomu 2009. Frávikði er hvað mest í sköttum á einstaklinga en einnig er samdráttur í innheimtu skatta á lögaðila verulega meiri en áætlað var við afgreiðslu fjárlaga 2010. Samkvæmt uppgjöri A-hluta ríkissjóðs 2010 námu skatttekjur ríkissjóðs 403 milljörðum króna sem er 18 milljarða króna hækkun frá árinu 2009.

Í fjárlögum 2011 urðu nokkrar breytingar frá fjárlagafrumvarpinu. Mestu munar um að ekki var gengið jafn langt í niðurskurði á launakostnaði og fjárlagafrumvarpið gerði ráð fyrir eða sem nemur um 2,8 ma.kr. Á móti var niðurskurður fjárheimilda til stofnkostnaðar aukinn um 3,3 ma.kr. Áætlað er að halli ríkissjóðs verði 37,3 ma.kr. á þessu ári sem er 1 ma.kr. lakari afkoma en fjárlagafrumvarpið gerði ráð fyrir. Frumjöfnuður er einnig lakari sem því nemur. Enn er þó gert ráð fyrir afgangi á frumjöfnuði sem nemur tæplega 1% af landsframleiðslu sem er í samræmi við efnahagsáætlun stjórnvalda og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

1.9 AFNÁM GJALDEYRISHAFTA

Gjaldeyrishöftunum sem lögbundin voru í lok nóvember 2008 var ætlað að tryggja stöðugleika íslensku krónunnar með því að koma í veg fyrir of mikið fjármagnsflæði úr landi. Frá upphafi var augljóst að höftunum fylgdu ýmis neikvæð hliðaráhrif og því var við það miðað að þau yrðu bundin við tímabil fjárstuðningsáætlunar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

Höftin takmarka sóknarmöguleika íslenskra fyrirtækja á erlenda markaði og beinlínis hvetja til þess að starfsemi verði flutt út fyrir landsteinana. Um leið virka þau sem varnarmúr fyrir fjárfestingar hérlendis, bæði gagnvart innlendum og erlendum aðilum, en efnahagslífinu er frjálst flæði fjármagns nauðsyn. Jafnframt þarf vaxtastig á Íslandi að vera svipað og annars staðar í heiminum.

Árangursrík hagstjórn hefur löngum átt erfitt uppdráttar hér á landi. Sveiflur og óstöðugleiki hefur oftast en ásættanlegt er staðið atvinnulífinu fyrir þrífum. Peningamálum hefur verið ætlað of mikið hlutverk í hagstjórn hér á landi

og hlutverk ríkisfjármála hefur verið vannýtt. Hert regluverk um ríkisútgjöld og markvissara vinnulag við fjárlagagerð myndi án efa styðja við og auka trúverðugleika hagstjórnarinnar einkanlega ef komið verður á formlegra samspili peningamála- og fjármálastefnunnar en tíðkast hefur. Minna álag á peningamálastefnuna yrði til þess að vextir Seðlabanka yrðu að öðru jöfnu stöðugri og lægri en ella. Aukinn stöðugleiki og minni óvissa leiðir aftur til meiri framleiðslu og efnahagslegrar velferðar til langs tíma litið. Þetta gæti flýtt fyrir afnámi gjaldeyrishafta.

Seðlabankinn hefur sett fram ótímasetta áætlun um afnám gjaldeyrishaftanna í tveimur meginhlutum. Forsendur áætlunarinnar er mikill og vaxandi trúverðugleiki stefnunnar í peningamálum og ríkisfjármálum.

Fyrri hlutinn gerir ráð fyrir að Seðlabankinn bjóði lífeyrissjóðum og öðrum innlendum aðilum að kaupa aflandskrónur til fjárfestingar í ríkisbréfum og til fjárfestingar í íslensku atvinnulífi. Þá verða regluleg útboð á vegum Seðlabankans þar sem erlendir aðilar geta selt bankanum krónur á gengi sem er lægra en álandsgengið. Þess er vænst að hægt verði að ráðast í þennan hluta nokkuð fljótt en ferlið þarf að tengjast náð endurskipulagningu fyrirtækja hjá bönkunum.

Seinni hlutinn miðar að því að fjárfestar sem eiga „löglegar“ aflandskrónur geti flutt þær heim til fjárfestingar í lokuðum fjárfestingasjóðum til a.m.k. 5 ára, að skipti í erlenda gjaldeyri verði heimiluð gegn greiðslu skatts í ríkissjóð og síðasta skrefið felur í sér afnám hafta á álandskrónur. Mikilvægt er að hagkerfið verði farið að vaxa af krafti áður en að því kemur.

KJARAMÁL OG SAMNINGAR

2.1 ALLT Á SAMA TÍMAPUNKTI

Kjaraviðræður á íslenskum vinnumarkaði hafa um langt árabil farið fram í mörgum lotum þar sem kjarasamningar hafa runnið út á mismunandi tímum. Fyrst var gengið frá heildarkjarasamningum aðildarsamtaka ASÍ, ríkið og sveitarfélögin sömdu í kjölfarið og svo tóku við viðræður um framlengingu vinnustaðasamninga ýmissa aðildarfyrirtækja SA, s.s. í stóriðju og orkugeiranum. Vegna breyttra aðstæðna í árslok 2008 var hins vegar ákveðið að semja til skemmri tíma vegna einstakra fyrirtækja þannig að allir samningar SA yrðu lausir á sama tíma. Var það talið mikilvægt svo hægt væri að ná fram samstöðu allra aðila um samræmda launastefnu fyrir vinnumarkaðinn. Runnu því allir samningar SA út í nóvemberlok 2010 eða í árslok sama ár. Kjarasamningar sem ríkið og sveitarfélög gerðu sumarið 2009 í kjölfar „stöðugleikasáttmálans“ voru einnig til sama tíma til að auðvelda mótun samræmdrar launastefnu.

Litlar efndir stöðugleikasáttmálans

Árið 2010 markaðist af deilum um efndir stöðugleikasáttmálans. Bæði SA og ASÍ töldu ríkisstjórnina hafa vanefnt sáttmálann og ekki gert reka að því að ná fram þeim markmiðum og aðgerðum sem kveðið var á um í sáttmálanum. Þannig höfðu skattahækkunir verið langt umfram það sem um var samið, verklegar framkvæmdir fóru ekki af stað og atvinnuleysi þar af leiðandi mikið og óviðunandi. Vegna þessara vanefnda litu SA svo á í lok mars 2010 að samtökunum hefði í raun verið vísað frá sáttmálanum. ASÍ gagnrýndi SA harðlega vegna þessa en svo fór að ASÍ sagði sig sjálft frá sáttmálanum um miðjan júní með vísan til vanefnda stjórnvalda.

Allir að borðinu

Að frumkvæði SA var haldinn fundur 25. nóvember 2010 um mögulegt samstarf allra aðila á vinnumarkaði og sátu bæði fulltrúar almenna og opinbera markaðarins fundinn. SA lýstu þar megináherslum samtakanna í komandi kjaraviðræðum, þ.e. að stefnt yrði að gerð kjarasamninga allra aðila til þriggja ára með hóflegum launahækkunum. Byggði sú stefnumótun samtakanna m.a. á niðurstöðum fundar fulltrúaráðs SA sem haldinn hafði verið daginn áður. Forsenda þess væri að verðbólga yrði lág og séð yrði fram á styrkingu krónunnar. Sameiginlegt markmið væri auknar fjárfestingar og vöxtur, einkum í útflutningsgreinum, og fjölgun starfa.

Þar með væri hægt að komast út úr víthring skattahækkana og niðurskurðar. Á fundinum komu fram efasemdir af hálfu BHM og BSRB um samstarf við SA og ASÍ um mótun launastefnu enda hefðu heildarsamtök opinberra starfsmanna ekki umboð til að ræða slík mál f.h. sinna aðildarfélaganna. Forsvarsmenn KÍ töldu slíkt samstarf í kjaramálum ekki þjóna hagsmunum kennara. Ekki kom til þess að haldinn væri annar fundur um samstarf aðila.

Kröfur lagðar fram

Félög verkafólks innan Starfsgreinasambandsins komu fram í tveimur fylkingum, annars vegar Flóafélögin og hins vegar öll önnur félög SGS. SGS utan Flóa lagði fram kröfugerð sína 6. desember og lagði megináherslu á hækkun lágmarkstekjutryggingar úr kr. 165.000 í kr. 200.000 strax við gildistöku samningsins. Flóafélögin lögðu hins vegar áherslu á að tryggja aukinn kaupmátt með eflingu atvinnulífsins. Þegar í upphafi var ljóst að ekki yrði um samstarf að ræða milli þessara tveggja fylkinga. Nokkur aðildarfélög SGS lögðu fram sjálfstæðar kröfugerðir vegna sérkjarasamninga, m.a. vegna starfsmanna fiskimjölsverksmiðja, og kröfðust um og yfir 30% hækkunar launa. Sama var uppi á teningnum í kröfugerð vegna stóriðjufyrirtækja. Að mati stéttarfélaganna var eðlilegt vegna falls krónunnar að fyrirtæki í útflutningi hækkðu launin umfram önnur.

Félög iðnaðarmanna, Samiðn, RSÍ, VM, Matvís og FBM, lögðu fram sameiginlegar áherslur 21. desember þar sem lögð var áhersla á að kjarasamningar myndu tryggja aukinn kaupmátt ráðstöfunartekna. Ekki síður var lögð áhersla á önnur mál sem snúa að starfsumhverfi fyrir-

tækjanna og réttindum starfsmanna, s.s. um kennitölufلاك, undirverktaka, starfsmannaleigur og vinnustaðaskirteini.

VR og LÍV lögðu einnig fram kröfugerð 21. desember og lögðu áherslu á að skapaður væri efnahagslegur stöðugleiki svo mögulegt væri að vinna upp kaupmáttarrýrnun launamanna frá haustinu 2008.

ASÍ lagði einnig fram sameiginlegar kröfur fyrir aðildarsamtök sín. Megináhersla var lögð á jöfnun lífeyrisréttinda á vinnumarkaði.

Krafa um aðkomu stjórnvalda – viðræðuslit

Á fundi með stjórnvöldum þann 12. janúar lögðu SA megináherslu á að aðkoma ríkisstjórnar og Alþingis væri forsenda niðurstöðu í kjaraviðræðum. Ekki væri unnt að ljúka við kjarasamninga án þess að mikilvæg hagsmunamál atvinnulífsins væru til lykta leidd. Til að tryggja auknar fjárfestingar þyrfti ekki einungis að afnema gjaldeyrishöft og lækka vexti og skatta heldur þyrfti einnig að ná sátt um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða á grundvelli niðurstöðu endurskoðunarnefndar, enda hefði óvissa um framtíð sjávarútvegsins þegar leitt til þess að engar fjárfestingar væru í greininni með alvarlegum afleiðingum fyrir fjölda fyrirtækja sem hefðu lífsviðurværi sitt af þjónustu við fyrirtæki í greininni.

Forsætisráðherra og ASÍ gagnrýndu SA harðlega fyrir að tengja endurnýjun kjarasamninga við niðurstöðu í málefnum sjávarútvegsins. SA hefðu tekið kjaraviðræður „í gíslingu“ með þessari afstöðu og við það yrði ekki unað. Í kjöl-

farið sleit ASÍ viðræðum við SA um gerð kjarasamnings til þriggja ára og hafði uppi stór orð um að með þessari afstöðu væru SA einungis að þóknast sérhagsmunum LÍÚ.

2.2 ATVINNULEIÐIN

Stjórn SA svaraði gagnrýni ráðherra og ASÍ þann 1. febrúar 2011 með því að samþykkja samhljóða stefnu um ATVINNULEIÐINA sem byggði á kjarasamningum til þriggja ára með samræmdri launastefnu og launahækkunum í takt við nágrannalöndin með áherslu á kaupmáttaraukningu samfara lágri verðbólgu og aukinni atvinnu. ATVINNULEIÐIN myndi stuðla að auknum fjárfestingum í öllum geirum atvinnulífsins; vöxtur í fjárfestingum og útflutningi myndi varða leiðina út úr kreppunni. Mikilvægur hluti ATVINNULEIÐARINNAR væri að ná sátt um breytingar á lögum um stjórn fiskveiða á grundvelli niðurstöðu endurskoðunarnefndar um samningaleið. Kölluðu samtökin eftir samstarfi við ríkisstjórnina og Alþingi til að draga úr óvissu um mögulegar fjárfestingar. Lækka þyrfti atvinnuþryggingagjald og aðra skatta á atvinnulífið og afnema gjaldeyrishöft. Gera þyrfti átak í menntamálum, efla ferðaþjónustu utan sumartíma, færa yfirstjórn og framkvæmd atvinnuleysistrygginga til aðila vinnumarkaðarins, lögfasta greiðsluskyldu til Starfsendurhæfingarsjóðs og jafna lífeyrisréttindi á vinnumarkaði. Jafnframt höfnuðu samtökin alfarið VERÐBÓLGULEIÐINNI sem væri vís ef samþykktar væru kröfur einstakra stéttarfélaganna um tuga prósentu launahækkunar.

Nýr viðræðugrundvöllur

ASÍ lét þó ekki af gagnrýni sinni á SA og lágu formlegar viðræður niðri í 16 daga eða þar til 10. febrúar þegar samninganefndir aðila hittust að nýju til að freista þess að koma viðræðum af stað á nýjan leik. Var niðurstaðan sú að vinna að gerð samnings til þriggja ára sem myndi öðlast gildi um miðjan júní að því gefnu að samkomulag næðist við ríkisstjórn og Alþingi um ýmis hagsmunamál aðila. Að öðrum kosti myndi samningurinn breytast í skammtímasamning til haustsins. Hluti þessarar tillögu var að við undirritun kjarasamninga væri greidd eingreiðsla til að mæta þriggja mánaða frestun gildistöku samninga.

Engin svör í mikilvægustu málunum

Á meðan samninganefndir SA, ASÍ og aðildarsamtaka ASÍ unnu að úrlausn ýmissa kjaramála fengust fá svör frá stjórnvöldum varðandi helstu hagsmunamál atvinnulífsins. Hagsmunasamtökum í sjávarútvegi var haldið frá allri vinnu við endurskoðun laga um stjórn fiskveiða og ekki komu fram tillögur um auknar fjárfestingar, stærri framkvæmdir og hvernig standa skyldi að samræmingu lífeyrisréttinda. Hins vegar miðaði í ýmsum smærri málum. Voru samningsaðilar því í algjörrí óvissu um hvernig ljúka mætti gerð kjarasamninga. Var það enn staðan þegar þetta var ritað þann 25. mars.

2.3 BRÆÐSLUR

Stéttarfélagin Afl og Drífandi riðu á vaðið og lögðu fram kröfugerðir vegna starfsmanna fiskimjölverksmiðja. Félagin gáfu þegar í desember til kynna að þau myndu fylgja kröfum sínum eftir með verkfalli. Fyrst boðuðu félagin verk-

fall sem koma átti til framkvæmda 7. febrúar en Félagsdómur taldi verkfallsboðunina ólöglega. Verkfall var boðað að nýju frá og með 15. febrúar. Ljóst var að verkfall myndi valda gríðarlegu tjóni í miðri loðnuvertíð en SA þvertóku fyrir að gera leiðandi skammtímasamninga vegna 80 starfsmanna fiskimjölverksmiðja. Til verkfalls kom þó ekki því félagin ákváðu 14. febrúar að aflýsa því og báru við að ekki hefði verið nægileg samstaða meðal stéttarféлага um verkfallið enda ljóst að áfram yrði brætt á Þórshöfn og í Helguvík.

2.4 STÓRIÐJA

SA fara ekki með samningsumboð vegna allra stóriðjufyrirtækja því Alcoa og Norðurál eru í þjónustudeild samtakanna og hafa því ekki framselt samningsumboð sitt til SA. Nokkurt uppnám varð í byrjun desember þegar Alcoa gerði samkomulag við RSÍ og Afl um frestun gildistöku nýs kjarasamnings samhliða eingreiðslum til starfsmanna. Greiðslurnar þóttu að mati sumra stéttarféлага mjög til eftirbreytni og var þrýst mjög á önnur fyrirtæki að fylgja þeirri leið. Því var alfarið hafnað af hálfu SA. Nokkuð var rætt um boðun verkfalls hjá Elkem og Klafa en til þess kom þó ekki. Hins vegar boðuðu starfsmenn Becromal verkfall sem koma á til framkvæmda í maí.

2.5 FLUGUMFERÐARSTJÓRAR

Samningar tókust þann 23. apríl 2010 um nýjan kjarasamning við Félag íslenskra flugumferðarstjóra sem var með gildistíma til 31. desember 2010. Viðræður hófust aftur í lok nóvember 2010. FÍF boðaði til yfirvinnuverkfalls frá og með 14. febrúar og þjálfunarverkfalls frá og með 21. febrúar. Verkfall og viðræður standa enn yfir.

2.6 AÐRIR HÓPAR

Viðræður hafa staðið yfir vegna fjölda annarra hópa en þær eru almennt skammt á veg komnar enda beðið eftir niðurstöðu í viðræðum SA og ASÍ.

STOFNANIR Á VINNUMARKAÐI

3.1 ÁBYRGÐASJÓÐUR LAUNA

Gert var ráð fyrir að útgjöld Ábyrgðasjóðs launa yrðu um 1.800 milljónir árið 2010 og stóðust þær áætlanir að mestu leyti. Ábyrgðargjaldið var hækkað þann 1. janúar 2010 í 0,25 prósentustig af tryggingagjaldi og því hafa tekjur sjóðsins hækkað nokkuð frá 2009.

Heildargreiðslur úr sjóðnum voru um 1.852 m.kr. árið 2010 og hafa þær lækkað um 4% milli ára. Þar af voru um 580 milljónir vegna launa og orlofs og um 850 m.kr. vegna lífeyrisjóða. Heildartekjur voru um 2.150 m.kr., þar af 150 m.kr. vegna úthlutunar úr þrotabúum og ábyrgðargjald um 2.000 m.kr. Skuldir sjóðsins við ríkissjóð voru um 1.700 m.kr. í lok árs 2010.

3.2 ATVINNULEYSISTRÝGGINGA-SJÓÐUR

Miklar sveiflur hafa verið í rekstri og fjármögnun Atvinnuleysistryggingasjóðs undanfarna tvo áratugi. Fram til 1996 greiddi ríkissjóður framlag til sjóðsins sem nam þrefalt hærri fjárhæð en heildariðgjöld atvinnurekenda voru. Með laga-breytingum árið 1995 var framlag atvinnurekenda til sjóðsins aukið en fellt var niður sérstakt framlag ríkissjóðs.

Tekjustofn sjóðsins er atvinnutryggingagjald sem er hluti af tryggingagjaldi. Atvinnutryggingagjaldið var 0,8% í upphafi árs 2001 og 0,65% í ársbyrjun 2009. Vegna aukins atvinnuleysis á árinu 2009 hækkaði gjaldið í 2,21% frá 1. júlí 2009 og síðan í 3,81% frá 1. janúar 2010. Eigið fé sjóðsins sem hafði verið 15.600 m.kr. í árslok 2008 var komið niður í 1.559 m.kr. í árslok 2009 þrátt fyrir verulega hækkun á tryggingagjaldi. Áætlað er að tekjur sjóðsins árið 2010 verði 29.000 m.kr. en útgjöld 25.491 m.kr. og eigið fé sjóðsins verði 5.326 mkr. í árslok 2011.

Ýmsar vinnumarkaðsaðgerðir eru nú kostaðar af sjóðnum. Á árinu 2010 greiðir sjóðurinn um 974 m.kr. vegna starfsþjálfunar, átaksverkefna og sérstakra úrræða fyrir atvinnulausa. Greiðslur Atvinnuleysistryggingasjóðs til reksturs Vinnumálastofnunar hafa aukist verulega á síðustu árum. Árið 2007 greiddi sjóðurinn 250 m.kr. til Vinnumálastofnunar en áætlun fyrir 2010 gerir ráð fyrir að sjóðurinn greiði 582 m.kr. til reksturs stofnunarinnar.

Á undanförunum árum hefur reglum um sjóðinn verið breytt smátt og smátt á þann veg að draga sem mest úr áhrifum aðila vinnumarkaðarins, sem sitja í stjórn stofnunarinnar og færa ákvörðunarvaldið um greiðslur úr sjóðnum frá

lögboðinni stjórn sjóðsins í hendur stjórnenda Vinnumálastofnunar. Stjórn stofnunarinnar og atvinnuleysistryggingasjóðs hefur því takmarkaða yfirsýn yfir ráðstöfun fjármuna. Það er sanngjörn og eðlileg krafa þeirra sem fjármagna sjóðinn að þeir hafi meiri ítök um meðferð fjármuna hans og rekstur atvinnuleysistryggingakerfisins. Atvinnulífið vill bera meiri ábyrgð á stjórnun, skipulagi og framkvæmd þjónustu við atvinnulaust fólk í samræmi við fjárframlag sitt með það að markmiði að hjálpa þeim að komast aftur út á vinnumarkaðinn.

3.3 VINNUMÁLASTOFNUN

Vinnumálastofnun annast vinnumiðlun og vinnumarkaðsaðgerðir samkvæmt lögum nr. 55/2006. Vinnumálastofnun spáir því að meðal-atvinnuleysi ársins 2011 verði 7,6%. Um 15 þúsund manns eru nú án atvinnu hér á landi og hefur atvinnuleysi aftur farið hækkanandi síðustu mánuði enda hafa vonir um stórfamkvæmdir brugðist. Meðalatvinnuleysi mældist 8,1% árið 2010 en mældist 8% árið 2009. Vegna laga-breytinga, m.a. afnáms bótaréttar námsmanna og skerðingar á bótarétti sjálfstætt starfandi var atvinnuleysi a.m.k. vanmetið um 0,5% árið 2010. Seðlabankinn telur að þetta vanmat á atvinnuleysi geti verið allt að 1%.

Aðalverkefni Vinnumálastofnunar er að aðstoða fólk við atvinnuleit og finna úrræði fyrir atvinnuleitendur. Öll úrræði eiga að byggjast á lagaramma reglugerða nr. 12/2009 um þátttöku atvinnuleitenda sem tryggðir eru innan atvinnuleysistryggingakerfisins í vinnumarkaðsaðgerðum og rgl. nr. 13/2009 um nám og námskeið sem eru viðurkennd sem vinnumarkaðsúrræði og greidd eru af Atvinnuleysistryggingasjóði. Stofnunin er t.d. að gera sérstaka tímabundna samninga við fyrirtæki, félagasamtök um að

ráða fólk til að sinna átaksverkefnum sem eru umfram lögbundin og venjuleg umsvif.

Vinnumálastofnun annast framkvæmd laga nr. 54/2006 um atvinnuleysistryggingar á grundvelli þjónustusamnings við stjórn Atvinnuleysistryggingasjóðs. Sérstakur þjónustusamningur Atvinnuleysistryggingasjóðs við stofnunina tryggir Vinnumálastofnun aukið rekstrarfé aukist álag á greiðslustofu Atvinnuleysistrygginga á Skagaströnd, sem sjóðurinn greiðir fyrir.

Af 1.019 m.kr. áætluðum rekstrartekjum stofnunarinnar árið 2011 er beint ríkisframlag aðeins 196,5 m.kr., það lækkar um 16 m.kr. og er nú 19,28% af heildartekjum en var 22% árið 2010. Ríkisframlagið lækkar um rúm 6% frá árinu 2010. Rekstrartekjur Vinnumálastofnunar koma fyrst og fremst frá sjóðum í vörslu stofnunarinnar, 582 m.kr. koma frá Atvinnuleysistryggingasjóði, 52 m.kr. frá Ábyrgðarsjóði launa og 82 m.kr. frá Fæðingarorlofsjóði. Stofnunin hefur verið nánast ónæg fyrir öllum niðurskurðarkröfum, þar sem hún hefur sótt aukið rekstrarfé til vörslusjóða sinna.

Haustið 2010 var ljóst að ekki yrði af sameiningu Vinnumálastofnunar og Vinnueftirlitsins sem félagsmálaráðherra hafði tilkynnt þann 22. mars 2010. Aðalskrifstofa Vinnumálastofnunar flutti í nýtt húsnæði í Krínglunni í mars 2011 úr Hafnarhúsinu, þar verður sameinuð á einn stað öll starfsemi stofnunarinnar í Reykjavík, sem áður var á fjórum stöðum. Ekki verður á næstunni unnið að því að Vinnumálastofnun sameinist Vinnueftirliti með stofnun nýrrar „Vinnumarkaðsstofnunar“, sem átti auk núverandi verkefna fyrrgreindra stofnana að samhæfa og byggja upp starfsendurhæfingu um land allt.

3.4 STARFSENDURHÆFINGARSJÓÐUR

Uppbygging Starfsendurhæfingarsjóðs (VIRK) hélt markvisst áfram á árinu 2010 sem var annað heila starfsár sjóðsins. Ráðgjöfum fjölgaði og þjónustan jókst. Mánaðarleg útgjöld þrefölduðust frá upphafi til loka árs 2010 og áætlanir gera ráð fyrir mikilli aukningu í starfseminni á árinu 2011. Starfsemin hefur þróast í samræmi við væntingar aðstandenda sjóðsins sem eru aðilar vinnumarkaðarins, bæði á einkamarkaði og hjá hinu opinbera. Fyrsti markhópur VIRK voru einstaklingar sem fengu veikindagreiðslur frá sjúkrasjóðum stéttarfélaganna. Síðan hefur sjónum í auknum mæli verið beint að öðrum hópum, s.s. þeim sem hafa lengi verið á veikindalaunum hjá fyrirtækjum og stofnunum. Þá hófst samstarf við lífeyrissjóði á árinu 2010

en það mun verða fyrirferðarmeira í starfseminni þegar lög um greiðslubátttöku þeirra verða afgreidd.

Á stuttum starfstíma sjóðsins hefur strax mátt merkja árangur af starfinu. Færri hafa farið á örorku en áður og um 1.700 einstaklingar hafa fengið þjónustu. Af þeim 428 einstaklingum sem hafa lokið samstarfi sínu við VIRK hafa um 70% snúið aftur á vinnumarkað eða eru að leita sér að starfi. Starfsemi VIRK felst fyrst og fremst í að fjárfesta í fólki og gera því kleift að starfa áfram á vinnumarkaði þrátt fyrir áföll. Starfsemi VIRK hefur bætt úr brýnni þörf og einstaklingar fengið þjónustu sem þeir áttu ekki kost á áður. Sá stuðningur hefur hjálpað bæði þeim og samfélaginu öllu. Mikið hefur verið rætt um fjölgun öryrkja á undanförunum árum en mikill kostnaður fellur á samfélagið vegna hennar. Sú staðreynd að þjónusta eins og VIRK veitir var ekki til staðar til skamms tíma hefur án efa haft sitt að segja um þessa miklu fjölgun á undanförunum árum.

Næstu skref í uppbyggingu VIRK eru að þróa markvisst þjónustu við einstaklinga sem veikjast til lengri tíma en eru þó á launaskrá hjá vinnuveitanda sínum og að byggja upp þjónustu við þá sem eru að koma inn á örorkulífeyri hjá lífeyrissjóðum. Ákveðið hefur verið að setja af stað sérstakt þróunarverkefni með völdum fyrirtækjum og stofnunum vegna þjónustu við langtímaveika. Á næstu 2–3 árum verður leitað bestu lausna fyrir þennan hóp. Samtímis og í framhaldi af verkefninu munu aðilar vinnumarkaðarins fjalla um hvort og hvernig þurfi að aðlaga réttindakerfi vinnumarkaðarins að þessu ferli þannig að það verði sem árangursríkast. Það er samfellt viðfangsefni að efla þekkingu á starfsemi sjóðsins og þjónustu hans bæði hjá stjórnendum og starfsfólki fyrirtækja og stofnana. Miklu máli skiptir að fólk sem þarf á þjónustu VIRK að halda fái hana sem fyrst því þá eru mestar líkur á góðum árangri.

3.5 NEFNDIR OG RÁÐ

Í 12. kafla ársskýrslunnar er skrá yfir nefndir og ráð á sviði vinnumarkaðsmála sem SA eiga aðild að.

SAMFÉLAGSÁBYRGÐ FYRIRTÆKJA OG JAFNRÉTTISMÁL

4.1 SAMFÉLAGSÁBYRGÐ

Samfélagsábyrgð fyrirtækja hefur verið mikið rædd í kjölfar alþjóðlegu efnahagskreppunnar, bæði hér heima og erlendis. Byggja þarf upp traust á ný á mörgum sviðum en fyrirtæki vilja í auknum mæli sýna formlega fram á að rekstur þeirra sé ábyrgur.

Það má t.d. gera með því að skrifa undir og virða Global Compact – sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð. Sameinuðu þjóðirnar hleyptu verkefninu af stokkunum í júlí árið 2000 en um er að ræða 10 viðmið sem fyrirtæki setja sér að fara eftir. Fyrirtæki sem taka þátt í verkefninu geta notað Global Compact til að gera viðskiptavinum sínum og birgjum grein fyrir samfélagsstefnu sinni. Mörg af öflugustu fyrirtækjum Norðurlanda hafa skrifað undir sáttmálann en mörg lítil og meðalstór fyrirtæki hafa einnig tileinkað sér gildi hans.

Samtök atvinnulífsins eru tengiliður á Íslandi við Global Compact en viðmið sáttmálans má sjá hér til hliðar. Sjó aðilar hafa skrifað undir Global Compact á Íslandi en þeim mun fjölga á árinu. Nánari upplýsingar um Global Compact má finna á vef SA og á skrifstofu samtakanna. SA eru jafnframt tengiliður við norrænt tengslanet Global Compact fyrirtækja, nánari upplýsingar um það má finna á www.gcnordic.net.

4.2 VINNUSTAÐURINN MIKILVÆGUR

Þrátt fyrir að ýmislegt hafi gengið á í íslensku efnahagslífi undanfarin misseri mælist traust til atvinnulífsins mjög mikið. Traust Íslendinga til eigin vinnuveitanda skorar einna hæst í árlegum mælingum Capacent á trausti til stofnana og embættis. Aðeins Landhelgisgæslan og lögreglan njóta meira trausts meðal fólks. Þetta kemur fram í könnun sem Capacent Gallup gerði fyrir SA í febrúar 2011. Nærri þrjú af hverjum fjórum (74,3%) eru jákvæðir gagnvart sínum vinnustað og bera mikið traust til eigin vinnuveitanda. Aðeins 11,1% bera lítið traust til eigin vinnuveitanda.

4.3 CSR.IS

Á vormánuðum opna Samtök atvinnulífsins nýjan vef um samfélagsábyrgð fyrirtækja, *CSR-KOMPÁS: Leiðarvísi um ábyrga stjórnun*. SA fengu á síðasta ári styrk frá norrænu ráðherra-nefndinni til að þýða vefinn á íslensku en hann verður að finna á www.csr.is. Vefurinn á rætur að rekja til Danmerkur þar sem DI (dönsku samtök iðnaðarins) og danska efnahags- og viðskiptaráðuneytið lögðu grunn að honum. Um

er að ræða vef sem getur nýst litlum og meðalstórum fyrirtækjum til að móta samfélagsstefnu sína og halda betur utan um viðskipti við birgja auk þess sem á vefnum má finna ýmsar gagnlegar upplýsingar fyrir fyrirtæki sem hyggjast hasla sér völl á erlendum mörkuðum – bæði á sviði framleiðslu og markaðssetningar.

4.4 STAÐALL UM SAMFÉLAGS-ÁBYRGÐ

Árið 2010 samþykktu alþjóðlegu staðlasamtökin, ISO, leiðbeinandi staðal um samfélagsábyrgð, ISO 26000. Staðallinn veitir leiðsögn um hvernig hægt er að flétta samfélagslega ábyrgð inn í starfsemi og stefnu fyrirtækja en gerir ekki kröfur á sama hátt og flestir aðrir staðlar. Því verður ekki vottað samkvæmt staðlinum.

Fimm ár tók að móta staðallinn en hann var unninn af breiðari hópi hagsmunaaðila en áður hefur þekkt í alþjóðlegri staðlavinnu. Síðasta fund vinnuhópsins sem vann að staðlinum sóttu 450 sérfræðingar og 210 áheyrnarfulltrúar frá tæplega 100 ríkjum. Staðlinum er ætlað að aðstoða fyrirtæki við að takast á við ábyrgð gagnvart samfélaginu, bæta samkeppnisstöðu þeirra, orðspor og samband fyrirtækisins við starfsfólk, fjölmíðla, birgja, viðskiptavini, stjórnvöld og samfélagið þar sem þau starfa. ISO 26000 veitir fyrirtækjum af öllum stærðum og gerðum leiðsögn um hvað felst í hugtakinu samfélagsábyrgð og hvernig miðla eigi upplýsingum um samfélagsábyrgð. ISO 26000 er ætlað að vera viðbót við þau verkfæri sem þegar eru fyrir hendi en hann er ekki stjórnunarstaðall.

Stjórn Staðlaráðs Íslands telur veigamikil rök fyrir því að íslenska eigi staðallinn og gera hann að íslenskum staðli og hefur hún ákveðið að byrja á að þýða iðorðalista ISO 26000. Mörg íslensk fyrirtæki láta sig samfélagsábyrgð miklu varða. Með staðlinum er komið fram alþjóðlega viðurkennt verkfæri sem gerir þeim fært að takast á við það verkefni eins og önnur fyrirtæki víða um heim. Staðlaráð bindur vonir við að íslensk fyrirtæki muni sjá sér hag í að nýta sér staðallinn.

4.5 LEIKRIT UM SAMFÉLAGSÁBYRGÐ

Samtök atvinnulífsins og Íslandsstofa buðu á liðnu ári til frumsýningar á nýrri leiksýningu um samfélagsábyrgð fyrirtækja. Um er að ræða sýningu sem er ætlað að vekja umræðu innan fyrirtækja um siðferði og samfélagsábyrgð. Verkið hefur verið sýnt í Noregi og á Bretlandseyjum en framleiðandi verksins á Íslandi er Epikos. Þýðing

og staðfæring var gerð í samráði við Siðfræðistofnun Háskóla Íslands og Borgarleikhúsið. Helstu fjárhagslegu bakhjarlar sýningarinnar á Íslandi eru norska og bandaríska sendiráðið. Fyrirtækjum stendur til boða að fá sýninguna sýnda á sínum heimavelli en í verkinu er fjallað um aðstæður sem upp kunna að koma á vinnustöðum í hversdagslegum samskiptum fólks en einnig stærri siðferðileg álitamál.

4.6 JAFNRÉTTISMÁL

SA hafa á liðnum árum hvatt til þess að fjölbreytni verði aukin, bæði í stjórnun fyrirtækja og stjórnunarstöðum. Íslenskur vinnumarkaður er mjög kynskiptur, karlar eru í meirihluta á hinum almenna markaði á meðan konur eru í meirihluta hjá hinu opinbera. Æskilegt er að meira jafnræði sé með kynjunum á vinnumarkaðnum en þann 13. maí verður blásið til framhaldsráðstefnu, *Virkjum karla og konur*, þar sem fjallað verður um stöðu karla og kvenna í atvinnulífinu auk þess sem reynsla Norðmanna af setningu kynjakvóta verður metin. Upphafsráðstefna *Virkjum karla og konur* fór fram 10. febrúar 2010 þar sem Creditinfo birti m.a. í fyrsta skipti ítarlega greiningu á kynjaskiptingu stjórna íslenskra fyrirtækja.

4.7 KÆRUNEFND JAFNRÉTTISMÁLA

Með jafnréttislöggum frá 2002 var niðurstöðum kæruneftarinnar veitt meira vægi en áður með því að þær urðu bindandi fyrir málsaðila. Jafnframt á sá, sem kæra beinist gegn, að greiða kæranda málskostnað nema kæran sé bersýnilega tilefnislaus. Breytingin hefur þó ekki skilað sér í auknum málafjölda. Aðeins eitt mál kom til úrskurðar kæruneftar á tímabilinu 1. apríl 2010 til 20. mars 2011 en voru átta árið á undan. Tvö mál eru til meðferðar hjá nefndinni en þessi þrjú mál varða öll kærur vegna ráðninga opinberra aðila.

4.8 STAÐALL UM LAUNAJAFNRÉTTI KYNJA

Vinnu við gerð staðals um framkvæmd stefnu um launajafnrétti kynja í samvinnu við ASÍ og velferðarráðuneytið var haldið áfram á starfsárinu en náðst hefur samstaða um flest meginatriði.

4.9 JAFNRÉTTISRÁÐ

Samtök atvinnulífsins eiga fulltrúa í Jafnréttisráði sem velferðarráðherra skipar en eitt af verkendum þess er að vinna að jöfnum rétti karla og kvenna á vinnumarkaði og gefa ráð um það efni.

GLOBAL COMPACT VIÐMIÐ

MANNRÉTTINDI

Viðmið 1

Fyrirtæki styðja og virða vernd alþjóðlegra mannréttinda.

Viðmið 2

Fyrirtæki fullvissa sig um að þau gerist ekki meðsek um mannréttindabrot.

VINNUMARKAÐUR

Viðmið 3

Fyrirtæki styðja við félagafrelsi og viðurkenna í raun rétt til kjarasamninga.

Viðmið 4

Fyrirtæki tryggja afnám allrar nauðungar- og þrælkunarvinnu.

Viðmið 5

Virkt afnám allrar barnavinnu er tryggt.

Viðmið 6

Fyrirtæki styðja afnám misréttis til vinnu og starfsvals.

UMHVERFI

Viðmið 7

Fyrirtæki styðja beitingu varúðarreglu í umhverfismálum.

Viðmið 8

Fyrirtæki hafi frumkvæði að því að hvetja til aukinnar ábyrgðar gagnvart umhverfinu.

Viðmið 9

Fyrirtæki hvetji til þróunar og nýtingar á umhverfisvænni tækni.

GEGN SPILLINGU

Viðmið 10

Fyrirtæki vinni gegn hvers kyns spillingu, þar með talið kúgun og mútum.

LÍFEYRISMÁL

5.1 STAÐA LÍFEYRISJÓÐANNA

Hreinar eignir allra lífeyrissjóða í landinu námu 1.917 milljörðum króna í árslok 2010, samkvæmt áætlun Seðlabanka Íslands, og jukust um rúma 140 milljarða króna eða um 8%. Að teknu tilliti til verðbólgu á árinu nam raunaukningin 5,4%. Ætla má að greidd iðgjöld til sjóðanna hafi numið um 75 milljörðum króna þannig að ávöxtun eigna hafi numið tæplega 70 milljörðum króna, eða um 4%. Verðbólga innan ársins 2010 var 2,5% þannig að ætla má að raun-ávöxtun lífeyriskerfisins í heild hafi verið 1,3% á árinu 2010. Í ljósi þess að eignir sjóðanna eru núvirtar með 3,5% ávöxtunarkröfu mun tryggingafræðileg staða lífeyriskerfisins versna um 2% reynist þessi áætlun nærri lagi. Þetta er þó það lítið frávik að almennt mun ekki myndast tilfni til skerðingar réttinda.

Eignir sjóðanna hækkuðu úr 119% í 125% af landsframleiðslu sem nálgast hlutföllin árin 2006 og 2007 þegar þau voru 128-130%.

Í árslok 2009 voru erlendar eignir lífeyrissjóðanna 30% af heildareignum þeirra en skv. lögum mega þær nema 50%. Vegna gjald-eyrishaftanna er sjóðunum óheimilt að fjárfesta erlendis og því eru fjárfestingarkostir á innlendum markaði þeir einu sem sjóðirnir eiga kost á. Þar er fárra kosta vöð, mikið fé liggur á innlánsreiðingum og því er ávöxtun slök. Á árinu 2010 náðist samkomulag milli lífeyrissjóðanna um kaup á íbúðabréfum sem áður voru í eigu Avens, félags í eigu Landsbankans. Kjörin voru lífeyrissjóðunum mjög hagstæð, og bæta tryggingafræðilega stöðu þeirra, en á móti lækkar hlutur erlendra eigna lífeyrissjóðanna þar sem greitt var fyrir bréfin í erlendri mynt. Stærsti einstaki eignaflokkur lífeyrissjóða er íbúðabréf, rúmur fjórðungur, og að viðbættum skulda- bréfum ríkis og sveitarfélaga nema ríkistryggðar eignir sjóðanna um 40%.

Í júlí 2010 var loks sett reglugerð um hvernig með skuli fara framlag af tryggingagjaldi til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða eftir nokkurra ára þjark um málið. Samkvæmt reglugerðinni skal færa það til eignar með sama hætti og iðgjöld. Í tryggingafræðilegri athugun skal framtíðarverðmæti framlagsins metið á grundvelli þess hlutfalls sem það er af iðgjöldum ársins. Þannig er gengið út frá því að framlagið sé varanlegt en um það var m.a. deilt.

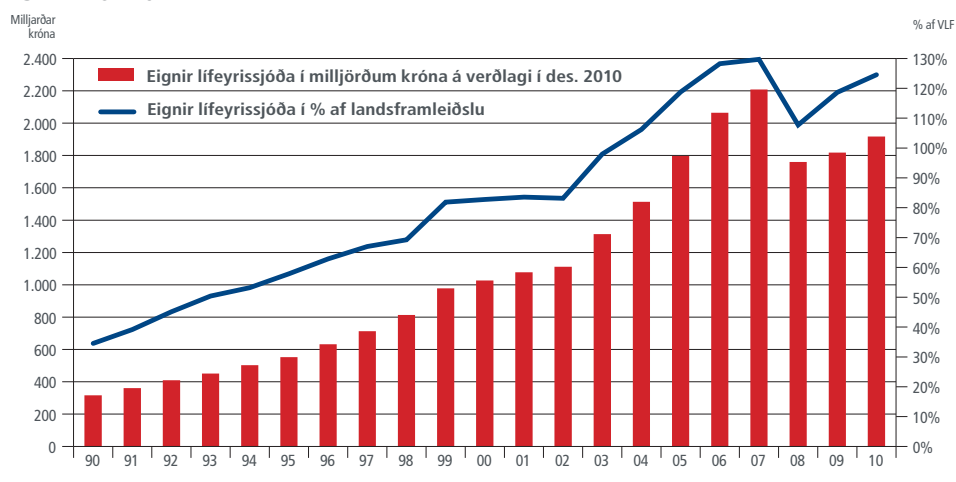
Framtíðarskipan lífeyrismála hefur verið til umfjöllunar í sérstakri nefnd aðila almenna og opinbera vinnumarkaðarins og stjórnvalda frá árinu 2009 og er starfi hennar ólokið. Að baki

býr annars vegar sú krafa stéttarfélaganna á almenna vinnumarkaðnum að lífeyriskjör séu jöfnuð og hins vegar að lífeyriskerfi opinberra starfsmanna er ósjálfbært og setur óbærilegar kvaðir á skattgreiðendur framtíðarinnar. Staðan er sú að iðgjöld launamanna og launagreiðenda til lífeyrissjóða eru samtals 12% af heildarlaun- um á almennum vinnumarkaði, 15,5% hjá ríkinu og 16,0% hjá sveitarfélögum. Samkvæmt lögum er miðað við að sjóðir á almennum vinnumarkaði tryggji að lágmarki 56% meðal-ævitekna á mánuði í mánaðarlegan lífeyri en samsvarandi hlutfall er 76% hjá hinu opinbera. Lífeyrisaldur á almennum vinnumarkaði er nú 67 ár en 65 ár hjá opinberum starfsmönnum. Á almennum vinnumarkaði standa iðgjöld og ávöxtun þeirra undir lífeyrisréttindum en ríki og sveitarfélög ábyrgjast tiltekin réttindi í sjóðum opinberra starfsmanna og ber að hækka iðgjald ef þau réttindi nást ekki með iðgjöldum og ávöxtun þeirra. Hjá sveitarfélögum hækkuðu framlög launagreiðenda úr 11,5% í 12,0% árið 2008. Tryggingafræðileg staða A-deildar LSR var neikvæð um 13,2% í árslok 2009 eða um ríflega 51 milljarð króna og staða A-deildar LSS var neikvæð um 10,2% eða 10,3 milljarða króna

Þar til viðbótar starfa B-deildir hjá Lífeyris- sjóði starfsmanna ríkisins og sambærilegar deildir hjá sveitarfélögum, vegna starfs- manna í starfi fyrir árið 1997. Þar hefur safn- ast upp verulegur halli og voru lífeyrisloforð umfram eignir í B-deild LSR (og LH) í árslok 2009 um 392 milljarðar króna og í sjóðum sveitarfélaganna um 43 milljarðar. Halli B-deild- arinnar hefur vaxið hratt á liðnum árum einkum vegna s.k. eftirmannsreglu og viðmiðunar við dagvinnulaun opinberra starfsmanna í stað vísi- tölu neysluverðs. Þetta þýðir að þegar laun

Flokkun eigna lífeyrissjóða í árslok 2009

	Mia.kr.	Skipting
Íbúðabréf	460	26%
Erlend hlutabréf	411	23%
Skuldabréf ríkis og sveitarfélaga	214	12%
Sjóðfélagalán	174	10%
Bankainnstæður	163	9%
Skuldabréf fyrirtækja	131	7%
Erlend verðbréf	120	7%
Innlend verðbréf	76	4%
Skuldabréf innlánsstofnana	50	3%
Innlend hlutabréf	33	2%
Aðrar eignir	18	1%
Afleiðusamningar	-70	-4%
Samtals	1.779	100%

Eignir lífeyrissjóða Hrein eign til greiðslu lífeyris

Heimild: Seðlabanki Íslands

hækka hjá opinberum starfsmönnum aukast lífeyrisréttindi allra sjóðfélaga B-deildar og þar með skuldbindingar sjóðsins. Verði ekkert að gert mun þessi skuldbinding halda áfram að vaxa og að lokum lendir reikningurinn á skattgreiðendum í framtíðinni. Almennu lífeyrissjóðirnir verða hins vegar að mæta neikvæðum mismun á eignum og skuldbindingum með skerðingu lífeyrisréttinda sjóðfélaga. Mismunurinn sem í þessu felst endurspeglar vel í kjölfar fjármálahrunsins þegar lífeyrissjóðir almenns launafólks þurftu lögum samkvæmt að skerða réttindi lífeyrisþega sinna umtalsvert til að rétta stöðu sjóðanna á sama tíma og réttindi opinberra starfsmanna, sem tryggð eru með skattfé, standa óhögguð.

Mikilvægt er að stöðva áframhaldandi skuldaukningu lífeyrissjóða opinberra starfsmanna þannig að reikningurinn á skattborgara framtíðarinnar hætti að vaxa. Óhjákvæmilegt er að lífeyrisréttindi og lífeyrissjóðir opinberra starfsmanna færast á sjálfbæran grunn sem verði samþæflegur við almennan vinnumarkað.

5.2 SKIPAN Í STJÓRNIR LÍFEYRIS-SJÓÐA

Aðalmenn í stjórnnum lífeyrissjóða tilnefndir af Samtökum atvinnulífsins (miðað við 18. mars 2011).

Gildi – lífeyrissjóður

Heiðrún Jónsdóttir
Vilhjálmur Egilsson
Friðrik J. Arngrímsson
Sveinn S. Hannesson

Stafir lífeyrissjóður

Baldur Á. Steinarsson
Erna Hauksdóttir
Guðsteinn Einarsson

Stapi lífeyrissjóður

Guðrún Ingólfsdóttir
Anna María Kristinsdóttir
Sigurður Jóhannesson

Lífeyrissjóður Rangæinga

Þorgils Torfi Jónsson
Óskar Pálsson

Festa lífeyrissjóður

Magnea Guðmundsdóttir
Sigrún Helga Einarsdóttir
Guðmundur S. Guðmundsson

Lífeyrissjóður verzlunarmanna

Hannes G. Sigurðsson

Lífeyrissjóður Vestfirðinga

Áslaug Alfreðsdóttir
Kristján G. Jóhannesson

Lífeyrissjóður Vestmannaeyja

Stefán Friðriksson
Ægir Páll Friðbertsson
Andrea Atladóttir

Sameinaði lífeyrissjóðurinn

Haraldur Þ. Ólason
Auður Hallgrímsdóttir
Sveinbjörn Hjálmarsson

UMHVERFISMÁL OG VINNUMHVERFI

Íslenskt atvinnulíf hefur sýnt fulla ábyrgð í umgengni sinni við umhverfið. Gildir þá einu hvort um er að ræða sjálfbæra nýtingu auðlinda eins og fiskistofna og orkulinda eða ráðstafanir til að draga úr mengun og hættu á slysum. Mörg fyrirtæki hafa innleitt áhættumat og gert að eðlilegum þætti í rekstrinum og önnur hafa fengið vottun um að þau uppfylli alþjóðlega umhverfisstaðla. Ástæða er til að fagna þessari þróun og hvetja fleiri til að feta í þessi fótspor sem geta orðið til þess að skila ávinningi fyrir umhverfið og eins beinum rekstrarávinningi fyrir tækja.

6.1 UMHVERFISMÁL

Loftslagsmál

Aðildarríki loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna halda þing sitt árlega. Eftir vonbrigði sem þingið í Kaupmannahöfn olli í lok árs 2009, komu jákvæðar niðurstöður þingsins í Cancun í Mexíkó í desember 2010 á óvart. Þar var þó byggt á því starfi sem unnið var í Kaupmannahöfn árið áður þar sem tókst málamiðlun milli þeirra ríkja þar sem mest er útstreymið af gróðurhúsalofttegundum. Í Cancun var ákveðið að setja á stofn sjóð til að styðja við aðgerðir í þróunarríkjum og sett var upp ferli til að styðja tækniþróun. Það er þó langt í land að náist einhvers konar heildstætt langtímasamkomulag til að draga úr útstreymi þar sem bæði eru sett markmið og tímafrestir. Einnig er óljóst um framtíð Kyoto-bókunarinnar við loftslagssamninginn en tímabil hennar rennur út í árslok 2012.

Íslenska ríkisstjórnin samþykkti síðastliðið haust aðgerðaáætlun í loftslagsmálum þar sem ákveðið var að stefna að því að draga úr nettó-

útstreymi gróðurhúsalofttegunda um 30% til ársins 2020 frá árinu 2005. Í aðgerðaáætluninni felst að innleitt verður evrópskt viðskiptakerfi með útstreymisheimildir fyrir tiltekna atvinnustarfsemi, lagt verður kolefnisgjald á eldsneyti, breytingar verða á kerfi skatta á bifreiðar og eldsneyti, ríki og sveitarfélög noti sparneytin ökutæki, lífrænt eldsneyti verði tekið í notkun á fiskiskipaflotann, fiskimjölsverksmiðjur verði rafvæddar, skógrækt og landgræðsla verði aukin ásamt endurheimt votlendis og efldar verði rannsóknir á þessu sviði. Vonast er til að með markvissum aðgerðum verði hægt að draga úr útstreymi frá samgöngum um 12%, um 39% frá sjávarútvegi og 10% frá landbúnaði. Viðskiptakerfi Evrópusambandsins með útstreymisheimildir nær til orkufreks iðnaðar hér á landi frá árinu 2013 og til flugsamgangna frá árinu 2012. Það felur í sér að fyrirtæki munu fá úthlutað útstreymisheimildum og geta síðan keypt eða selt þær á markaði í samræmi við árangur hvers og eins.

Önnur umhverfismál

Umhverfisráðherra hefur lagt fram á Alþingi frumvarp um stjórn vatnamála sem ætlað er að leiða í lög vatnatilskipun ESB. Einnig er til umfjöllunar á Alþingi frumvarp til laga um umhverfisábyrgð en því er ætlað að tryggja ábyrgð fyrirtækja á afleiðingum mengunarslysa sem valda tjóni á umhverfinu.

Umhverfisráðuneytið óskaði í lok árs 2010 eftir umsögnum um frumvörp til laga til innleiðingar Árósasamningsins. Samningurinn fjallar um aðgang almennings að upplýsingum, þátttöku í ákvarðanatöku og um aðgang að réttlátri máls-

meðferð. Frumvarp ráðherra gerir annars vegar ráð fyrir að stofnuð verði ný úrskurðarnefnd sem taki yfir hlutverk nokkurra nefnda sem starfa samkvæmt núgildandi lögum, en einnig er gert ráð fyrir að nefndin taki til úrskurðar mál sem hingað til hafa sætt kæru til ráðherra. Einnig er gert ráð fyrir því að allir geti kært tiltekin mál til úrskurðarnefndarinnar án þess að eiga nokkurra beinna hagsmuna að gæta. SA skiluðu ítarlegri umsögn um þessi frumvörp og leggjast ekki gegn innleiðingu Árósasamningsins en gera verulegar athugasemdir við aðferðina sem ætlað er að beita.

6.2 VINNUMHVERFI

Á skipulagi og stjórnsýslu vinnuverndarmála urðu engar breytingar á árinu 2010. Ákveðið var að leggja til hliðar áform um sameiningu Vinnu- málastofnunar og Vinnueftirlits sem ráðherra tilkynnti um í mars 2010. Starfsemi Vinnueftirlits ríkisins mun dragast áfram saman á árinu 2011 enda sætir stofnunin almennum niðurskurði eins og aðrar ríkisstofnanir en auk þess hafnaði velferðarráðherra að hækka gjaldskrá stofnunarinnar í samræmi við tillögur ráðgefandi stjórnar Vinnueftirlitsins. Dregið verður úr umfangi eftirlits á vinnustöðum en fræðslustarf er aukið, einkum í formi námskeiða. Í eftirlitsstarfi vinnur stofnunin í samræmi við stefnu Vinnueftirlitsins fyrir árin 2009 til 2012.

Vinnuslysum hefur fækkað nokkuð í kjölfar kreppunnar enda samdrátturinn hvað mestur í mannvirkjageiranum þar sem slyshætta er hvað mest. Alvarleg slys hafa þó komið upp, m.a. tvö

dauðaslys á árinu 2010 og eitt það sem af er 2011. Áhersla er lögð á nýja aðferðafræði við eftirlitið, svonefnt aðlagð eftirlit, sem fyrst og fremst byggir á því að skoða hvernig staðið er að áhættumati og forvörnum hjá fyrirtækjunum. Leiðbeiningar og gátlistar hafa verið útbúnir fyrir fjölda atvinnugreina og áhættuþátta og eru þeir aðgengilegir á vef stofnunarinnar. Vinnueftirlitið leggur áherslu á að stuðla að öryggismenningu í fyrirtækjum og að stjórnendur setji fyrirtækjum sínum metnaðarfull markmið um slysalausa vinnustaði og fylgi þeim eftir með tiltækum aðferðum. Nokkur fyrirtæki hafa náð verulegum árangri í þessa átt á undanförunum árum.

Fremur litlar breytingar hafa orðið á því regluverki sem Vinnueftirlitið starfar eftir. Þó voru gerðar breytingar á reglugerð um vélar og tæknilegan búnað á árinu 2010 og er þess nú m.a. krafist að framleiðendur véla og tækja geri áhættumat á þeim búnaði sem þeir setja á markað. Nýlega tók gildi reglugerð um varnir gegn álagi vegna tilbúinnar ljósgeislunar á vinnustöðum. Reglugerðin kveður m.a. á um varúðarráðstafanir þar sem lasergeislar og aðrir varasamir ljósgjafar eru notaðir.

Áfram biða afgreiðslu velferðarráðuneytisins mikilvægar reglugerðir um tilkynningu atvinnusjúkdóma og um þjónustuaðila vegna áhættumats á vinnustöðum. Ríkisendurskoðun skilaði skýrslu í desember 2010 þar sem fylgt var eftir stjórnsýsluendurskoðun frá 2007 og telur að gera verði formlega athugun á skipulagi vinnuvélaeftirlits og að skráning vinnuvéla fari alfarið til Umferðarstofu.

SAMSKIPTI VIÐ STJÓRNVÖLD

7.1 UMSAGNIR UM ÞINGMÁL

Samtökum atvinnulífsins berast mikill fjöldi þingmála til umsagnar. Á 139. löggjafarþingi, 2010–2011, sendu samtökin inn umsagnir um eftirtalin þingmál (miðað við 18. mars 2011).

139. löggjafarþing

Stjórnarfrumvörp um

- húsnæðismál, niðurfærsla veðkrafna Íbúðalánasjóðs
- umferðarlög
- Vegagerðina, framkvæmdastofnun samgöngumála
- Farsýsluna, stjórnsýslustofnun samgöngumála
- réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, uppsögn starfs
- farþegagjald og gistináttagjald
- verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestingarsjóði, EES-reglur
- Framkvæmdasjóð ferðamanna
- efni og efnablöndur og eiturefni og hættuleg efni, EES-reglur, flokkun, merking og umbúðir
- umhverfisábyrgð, heildarlög, EES-reglur
- skeldýrarækt
- heimild til handa fjármálaráðherra til að staðfesta samninga, sem áritaðir voru í London 8. desember 2010, um ábyrgð á endurgreiðslu Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta til breska og hollenska ríkisins á kostnaði af greiðslu lágmarkstryggingar til innstæðueigenda í útibúum Landsbanka Íslands hf. í Bretlandi og Hollandi og greiðslu eftirstöðva og vaxta af þeim skuldbindingum
- tekjuskatt, með síðari breytingum, sjúkdómategyggingar
- atvinnuleysistryggingar og málefni aldraðra, lengra bótatímabil o.fl.
- skatta og gjöld, breyting ýmissa laga
- stjórn vatnamála
- virðisaukaskatt, rafræn þjónusta, bætt skil og eftirlit o.fl.
- staðgreiðslu opinberra gjalda o.fl., kyrrsetning eigna
- vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., skattlagning samkvæmt útblæstri bifreiða
- fjárhagsstöðu heimila og fyrirtækja, heildarlög
- opinber innkaup, heimild til útboðs erlendis
- innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, heildarlög, EES-reglur
- greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, álagningarstofnar eftirlitsgjalds

- úrvinnslugjald
- fjölmiðla
- ríkisábyrgðir, ábyrgðargjald á grundvelli lánskjara, EES-reglur
- sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki, heildarlög
- ráðstafanir í ríkisfjármálum, breyting ýmissa laga
- sjúkratryggingar, frestun gildistöku ákvæðis um samninga við heilbrigðisstofnanir
- vexti og verðtryggingu o.fl., uppgjör gengisbyggðra lána o.fl.
- samkeppnislög, aukið aðhald og eftirlit
- húsnæðismál, uppboðsíbúðir á kaupleigu og lánshéimildir Íbúðalánasjóðs
- gjaldþrotaskipti, fyrningarrestur

Þingsályktunartillögur um

- metanframleiðslu
- innlenda framleiðslu innrennslisvökva til notkunar í lækningaskyni
- aðgerðir til að stuðla að sátt við heimilin
- uppboðsmarkað fyrir eignir banka og fjármálastofnana
- orkuskipti í samgöngum
- atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, tafarlaugar viðræður við Alcoa og Bosai Mineral Group
- atvinnuuppbyggingu og orkunýtingu í Þingeyjarsýslum, uppbygging orkufreks iðnaðar í byrjun næsta árs
- fullgildingu á samþykkt Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar nr. 158 uppsögn af hálfu atvinnurekanda
- fríverslun við Bandaríkin
- gerð samninga um gagnkvæma vernd fjárfestinga

- formlega innleiðingu fjármálareglu, vöxtur ríkisútgjalda
- samvinnuráð um þjóðarsátt
- setningu reglna um hámarksþáttmagn transítusýra í matvælum
- ráðgjafarstofu fyrirtækja í greiðsluörðugleikum

Þingmannafrumvörp um

- tekjuskatt, skilyrði sjómannaafsláttar
- hlutafélög, gegnsæ hlutafélög
- félagslega aðstoð, hámark umönnunar-greiðslna
- sölu sjávarafra o.fl., bætt samkeppnisstaða innlendra fiskvinnslustöðva
- hafnalög, Helgufíkurhöfn
- skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, heimild lífeyrissjóða til að eiga og reka íbúðarhúsnæði
- meðferð einkamála, flýtimeðferð mála um gengistryggð lán

7.2 LÖGGJÖF SEM SNÝR AÐ ATVINNULÍFINU

Viðaukasamningur milli ríkisstjórnar Íslands og Alcan

Með lögum nr. 145/2010 var viðaukasamningi milli Íslands og Alcan veitt lagagildi. Endursamið var um verð á núverandi orkusölu til álversins og samið um afhendingu á viðbótarorku vegna áætlaðrar framleiðsluaukningar álversins. Fjárfesting vegna stækkunar álversins í Straumsvík er áætluð um 60 milljarðar kr. og kallar á 620 ársverk á framkvæmdatímanum. Við gerð Búðarhálsvirkjunar til að mæta orkuþörfinni er áætlað að fjárfesting nemi um 26 milljörðum kr. og um 700 ársverk skapist á byggingartímanum.

Breyting á lögum um iðnaðarmálagjald

Með lögum nr. 124/2010 var lögum um iðnaðarmálagjald breytt. Iðnaðarmálagjald rennur

nú í ríkissjóð og skal tekjunum varið til verkefna á sviði menntunar og nýsköpunar í iðnaði eftir því sem nánar er ákveðið í fjárlögum. Áður rann gjaldið til Samtaka iðnaðarins. Ástæða þessarar endurskoðunar var dómur Mannréttindadómstóls Evrópu um iðnaðarmálagjald frá 27. apríl 2010. Í dómnum er komist að þeirri niðurstöðu að framkvæmd laga um iðnaðarmálagjald sé í andstöðu við 11. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Af dómnum verður ekki ráðið að gjaldtakan sé með öllu óheimil heldur að breyta þurfi því fyrirkomulagi sem gildir varðandi ráðstöfun gjaldsins og eftirlit með því.

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Samkvæmt lögum nr. 155/2010 er sérstakur skattur lagður á skuldir fjármálafyrirtækja, sem nemur 0,041%. Markmiðið er annars vegar að afla ríkinu tekna til að mæta þeim mikla kostnaði sem fallið hefur á ríkissjóð vegna hruns íslenska fjármálakerfisins, hins vegar að draga úr áhættusækni fjármálafyrirtækja með því að leggja sérstakan skatt á skuldir þeirra vegna þeirrar kerfisáhættu með tilheyrandi kostnaði sem áhættusöm starfsemi þeirra getur haft í för með sér fyrir þjóðarþúið. Svíar hafa tekið upp svokallað stöðugleikagjald og voru þeir fyrsta Evrópuþjóðin til að taka upp sérstakt gjald eða skatt á fjármálafyrirtæki í kjölfar fjármálakreppunnar. Aðrar Evrópuþjóðir, t.d. Frakkar, Bretar og Þjóðverjar, hafa lýst því yfir að þær muni leggja á fjármálafyrirtæki sérstakan skatt sem taki mið af efnahagsreikningi.

Þriðji ICESAVE samningurinn

Með lögum nr. 13/2011, var fjármálaráðherra veitt heimild til að staðfesta samninga, sem áritaðir voru í London 8. desember 2010, um ábyrgð á endurgreiðslu Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta til breska og hollenska ríkisins á kostnaði af greiðslu lágmarks-tryggingar til innstæðueigenda í útibúum Landsbanka Íslands hf. í Bretlandi og Hollandi og greiðslu eftirstöðva og vaxta af þeim skuldbindingum. Samningur þessi er mun hagstæðari en fyrri samningar. Jafnaðarvextir verða 2,64% í stað 5,55% áður. Jafnframt er ábyrgð ríkisins takmörkuð eins og kostur er og í raun eingöngu bundin við (a) samtímagreiðslur vaxta fram til júní 2016 og (b) þann hluta sem ekki hefur verið innheimtur úr búi bankans að þeim tíma liðnum. Forseti Íslands hafnaði að staðfesta samninginn þann 17. febrúar sl. og vísaði málinu til þjóðar- atkvæðagreiðslu, sem fer fram þann 9. apríl n.k.

ERLEND SAMSKIPTI

8.1 UMSÓKN ÍSLANDS AÐ ESB

Samskipti Íslands og Evrópu eru enn sem fyrr mikilvægustu verkefni utanríkissamskipta Íslands í nútíð og í framtíð. Um það er ekki deilt að hrakspár og hræðsluáróður í tengslum við Evrópusamstarfið og Ísland hafa ekki reynst á rökum reistar – ekki við inngöngu Íslands í Fríverslunarsamtök Evrópu (EFTA) árið 1970 og ekki við aðildina að samningnum um evrópska efnahagsvæððið (EES) árið 1994.

Þann 16. júlí 2009 ályktaði Alþingi að fela ríkisstjórninni að leggja inn umsókn um aðild Íslands að Evrópusambandinu (ESB) og að loknum viðræðum við sambandið halda þjóðar- atkvæðagreiðslu um væntanlegan aðildar- samning. Við undirbúning viðræðna og skipulag þeirra skal ríkisstjórnin fylgja þeim sjónarmiðum um verklag og meginhagsmunir sem fram koma í álitni meirihluta utanríkismálanefndar. Viðræðum um aðild Íslands að ESB var svo formlega hleypt af stokkunum á ríkjaráðstefnu ESB hinn 27. júlí 2010.

Þegar ríki sækir um aðild að ESB er sameiginleg þingmannanefnd Evrópuþingsins og þjóðþings viðkomandi umsóknarríkis ætíð stofnuð og því hélt sameiginleg þingmannanefnd Alþingis og Evrópuþingsins stofnfund sinn 5. október 2010. Nefndin mun fyrst um sinn taka fyrir einstök mál sem varða samskipti Íslands og ESB og þá sérstaklega aðildarviðræðuferlið. Nefndin er mikilvægur vettvangur fyrir íslenska þingmenn til að rækja ábyrgðarmikið aðhalds- og eftirlits- hlutverk sitt meðan á viðræðum stendur. SA mun fylgjast náið með vinnu þessarar nefndar.

Hinn 15. nóvember 2010 hófst svokölluð rýnivinna þar sem farið er nákvæmlega yfir 33 kafla löggjafar ESB og skilgreint hvar löggjöf Íslands og ESB er frábrugðin og um hvað þarf að semja. Áætlað er að þessari vinnu ljúki í júní nk. og að því loknu hefjast samningaviðræður um einstaka kafla. SA hafa tekið fullan þátt í rýnivinnunni og fulltrúar samtakanna taka virkan þátt í níu samningahópum þar sem fjallað er um hin ýmsu mál sem um þarf að semja. Markmið SA er að gæta hagsmuna atvinnulífsins sem best. Það gerist með skoðanaskiptum, samstarfi og samráði við fulltrúa ríkisstjórnarinnar, við þingflokka og við stjórnýsluna um Evrópumál heima og erlendis.

Meðan á aðildarviðræðum stendur fer stöðugt fram innan SA umræða um Evrópumálin auk þess sem staða og hagsmunir eru metnir og stefna mótuð. Hraði er ekki dyggð og droll er ekki löstur í aðildarviðræðunum.

8.2 AF VETTVANGI ESB

Á árinu 2010 fóru Spánn og Belgía með formennsku í ráðherraráði ESB. Ungverjar gegna formennsku á fyrri helmingi 2011 en Pólverjar taka svo við af þeim. Eðli formennsku í ESB hefur breyst nokkuð á síðustu tveimur árum einkum vegna gagngerra breytinga á stjórnskipun ESB í kjölfar þess að Lissabonsáttmálinn tók gildi í desember 2009.

Spánverjar létu nýjum forseta ráðherraráðs ESB eftir að móta dagskrá ráðsins að verulegu leyti en Belginn Herman van Rompuy hefur gegnt því embætti frá því það var stofnað samkvæmt Lissabonsáttmálanum. Hann var í aðalhlutverki við að samræma stefnu ráðamanna í ESB ríkjum til að vinna við á efnahagsþrengingum í álfunni. Leiðtogafundir ESB mótuðust mjög af viðbrögðum við djúpri efnahagskreppu í Grikklandi þar sem um tíma leit út fyrir að komið gæti til greiðslufalls ríkissjóðs. Svo mjög hrikti í stoðum evrópsks efnahagskerfis að um tíma var óttast um framtíð evrunnar og var spáð úr ýmsum áttum að Grikkir yrðu að hrökklast úr evrusamstarfinu vegna mikils og viðvarandi fjárlagahalla sem hafði leitt til gifurlegrar skuld- söfnunar ríkissjóðs.

Þegar leið á árið var einsýnt að Grikklandi tækist ekki að endurfjármagna eldri skuldir en ESB ríkjum á evrusvæðinu tókst loks að gera með sér samkomulag um lán til þrautavara fyrir Grikkland og var sérstakur björgunarsjóður settur á laggirnar. Með lánum frá ESB ríkjum, þar sem bróðurpartur fjárisins kom frá Þýskalandi, tókst að afstýra greiðslufalli og fjármálamarkaðir tóku að einblína á önnur lönd er við skuldavanda áttu að stríða. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn var beðinn um að aðstoða Grikkland með aðgerðaráætlun en það var ein af forsendum lánardrottna meðal annarra ESB ríkja.

Á síðari helmingi árs beindist athygli fjárfestingasjóða að Írlandi og Portúgal og fór svo að Írar urðu að leita til björgunarsjóðs ESB og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Vandí Íra var annars eðlis

en Grikkja því ríkissjóður Írlands stóð frammi fyrir greiðslufalli vegna ábyrgðar á bankakerfinu sem hafði laskast illa eftir fjármálakreppu síðustu tveggja ára. Írska ríkisstjórnin riðaði til falls og fór loks frá eftir kosningar í byrjun ársins 2011.

Þrautavarsjóður ESB varð til í mikilli skyndi og krafðist kanslari Þýskalands þess að komið yrði á varanlegu og trúverðugu regluverki um störf hans. Féllust önnur ESB ríki á tillögur Þjóðverja en enn er ekki bitið úr nálinni með hvort breyta þurfi Lissabonsáttmálanum vegna þessa. Sjóðurinn var stækkaður og er nú á fimmta hundrað milljarða evra.

Í byrjun árs 2010 settu Þjóðverjar fram tillögur er áttu að taka á viðvarandi fjárlagahalla í einstökum ESB ríkjum og mæltust til að farið yrði í öllum meginatriðum eftir vaxtar- og stöðugleikasáttmálanum frá Maastricht sem kveður á um hagsýni í ríkisbúskap. Þá komu einnig fram tillögur um að samræma stefnu í lífeyrismálum aðildarríkja til að sporna við áhrifum af breytingum í aldursræðningu aðildarríkja og komu einnig fram sjónarmið þess efnis að samræma að verulegu leyti álögur á fyrirtæki innan ESB.

Evrópuþingið var almennt talið styrkja stöðu sína verulega í stofnanakerfi ESB og hafnaði til að mynda samkomulagi um afhendingu persónugagna sem framkvæmdastjórn ESB hafði samið um við Bandaríkjastjórn, í því skyni að auðvelda baráttu gegn hryðjuverkum. Auk þess hefur Evrópuþingið nýtt sér fjölmörg ákvæði Lissabonsáttmálans til að gera breytingar á samningum sem gerðir hafa verið við þriðju ríki og á reglugerðum og frumvörpum sem verið hafa til meðferðar í stofnunum ESB.

8.3 RÁÐGJAFARNEFNDIR EFTA OG EES

Aðild Íslands að Fríverslunarsamtökum Evrópu (EFTA) og EES-samningurinn hafa víðtæk og jákvæð áhrif á íslenskt efnahagslíf á sviði vöruviðskipta, þjónustuviðskipta og fjárfestinga. Aðildin hefur tryggt frjálsan aðgang íslenskra fyrirtækja að mörkuðum í þriðju ríkjum um allan heim auk frjáls aðgangs að mörkuðum ESB með EES-samningnum og milli EFTA ríkjanna sjálfra. Ísland gerðist aðili að samtökunum 1970.

Samtök atvinnulífsins taka virkan þátt í störfum ráðgjafanefndar EFTA en nefndin er vettvangur samtaka úr atvinnulífi aðildarríkjanna þar sem fjallað er um starfsemi EFTA, gerð fríverslunarsamninga, málefni EFTA og ESB og vinnumarkaðsmál, efnahags- og viðskiptamál almennt. Nefndin fundar fjórum til sex sinnum

á ári og fylgist hún með framkvæmd og þróun EES samningsins og gefur álit sitt á EES-málum. Nefndin hefur frumkvæði um að semja álitserðir um málefni sem hún hefur viljað skoða sérstaklega og varða hagsmunum atvinnuveganna og tekur skipulega fyrir skýrt afmörkuð málefni til þess að hafa áhrif á þróun EES-samningsins.

Innan SA er enn sem fyrr farið yfir Evrópumál og breytingar á löggjöf ESB og þá einkum þau er varða EFTA og EES mál. Mikilvægt er að íslensk stjórnvöld glati ekki metnaði gagnvart EES. Samskipti Íslands og Evrópu eru mikilvægu verkefni utanríkisamskipta Íslands í nútíð og í framtíð og EES-samningurinn er enn sá grundvöllur sem þessi samskipti byggja á.

8.4 BUSINESSEUROPE – EVRÓPUSAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Samtök atvinnulífsins eiga aðild að Evrópusamtökum atvinnulífsins, BUSINESSEUROPE, en þau hafa aðsetur í Brussel og þar starfa um fimmtíu sérfræðingar sem fjalla um hin ýmsu hagsmunamál. Aðildarfélag BUSINESSEUROPE eru 40 frá 34 Evrópulöndum.

Á árinu 2010 lagði BUSINESSEUROPE fram fjölmargar tillögur um úrbætur á vinnumarkaði og löggjöf ESB er aukið gætu hagvöxt í álfunni. Hafa samtökin til að mynda bent á að aukinn sveigjanleiki á vinnumarkaði skilar sér í hagvexti og aukinni atvinnuþáttöku. Hafa samtökin bent á að vegna breytinga á aldursræðningu ESB þjóða á næstu áratugum sé brýnt að draga úr langtímaatvinnuleysi ekki sist meðal yngra fólks.

BUSINESSEUROPE hefur fylgst grannt með þeim efnahagslegu þrengingum sem sum skuldsettustu ESB ríkin rötudu í er ávöxtunarkrafa á ríkisskuldabréf tók kipp vegna ótta fjármálamarkaða við greiðslufall einstakra ríkja á vormánuðum 2010. Studdi BUSINESSEUROPE í öllum helstu meginatriðum aðgerðir er ýmsar stofnanir ESB gripu til svo að framtíð hinnar sameiginlegu myntar, evrunnar, yrði ekki teft í tvísýnu. BUSINESSEUROPE hefur fagnað tillög-

um sem leiða eiga til aukins aðhalds með ríkisfjármálum í einstökum aðildarríkjum. Jafnframt hafa samtökin varað við varnarstefnu á sviði viðskipta og bent á að takist að hrinda Montiskýrslunni í framkvæmd og ryðja höftum úr vegi sé hægt að hleypa nýju blóði í innri markaðinn. Þetta sé farsælasta leiðin til að skapa ný störf og auka hagvöxt.

BUSINESSEUROPE hefur ítrekað stuðning við evrusamstarfið og telur raunar sameiginlegu myntina forsendu þess að innri markaðurinn nái að dafna og dýpka á næstu árum. Hafa samtök-in hvatt til þess að sem flest lönd komi að samkeppnissáttmálanum er kynntur var af þýskum og frönskum stjórnvöldum á útmánuðum 2011, en honum er ætlað að auka samkeppnishæfni landa er búið hafa við þrálátan viðskiptahalla í kjölfar upptöku evrunnar.

BUSINESSEUROPE kynnti hagspár reglulega árið 2010 og frammistöðumat um samkeppnistöðu í einstökum aðildarríkjum ESB. EFTA ríkin Noregur og Sviss hafa einnig verið höfð til samanburðar í efnahagsgreiningum þessum, en Ísland hefur nú einnig bæst í hópinn.

Innleiðing þjónustutilskipunar ESB hefur gengið misvel í aðildarríkjum og í sumum þeirra hafa minni fyrirtæki litla sem enga möguleika á að nýta sér möguleika sem hún skapar vegna vanþekkingar á ákvæðum hennar. BUSINESS-EUROPE hratt af stað upplýsingaherferð vegna þessa í árslok 2010 og í upphafi ársins 2011 var birt ítarleg skýrsla um vandkvæði við innleiðingu þjónustutilskipunarinnar sem var kynnt bæði stofnunum ESB sem og aðildarsamtökunum. Vonir standa til að með aukinni kynningu muni takast að örva þjónustumarkaði er standa nú fyrirtækjum á innri markaðinum opnir.

BUSINESSEUROPE hafa fylgst grannt með þróun mála á alþjóðaráðstefnunni um loftslagsmál í Cancun og hafa skipst á skoðunum við helstu forráðamenn ESB í þessum málaflokki. Framkvæmdastjóri loftslagsmála hjá ESB kom á fund framkvæmdastjóra aðildarsambanda BUSINESS-EUROPE í Brussel í mars þar sem kynnt var sú skýra afstaða samtakanna að þau styddu áform um að draga úr útstreymi gróðurhúsalofttegunda um 20% fyrir árið 2020 og að skoða yrði sóknarfæri fyrir atvinnulífið í því samhengi. Hins vegar var eindregið varað við hugmyndum um að auka þessi áform án þess að helstu samkeppnislönd gerðu svipaðar ráðstafanir. Ella yrði veruleg hættu á því að iðnfyrirtæki færðu einfaldlega rekstur út úr Evrópu.

Enn er margt óunnið við að móta heildar-

stefnu í orkumálum Evrópu en sérfræðihópar BUSINESS-EUROPE hafa fylgst mjög náið með gerð metnaðarfullrar áætlunar framkvæmdastjórnar ESB er birt var á vormánuðum 2011 og nefnist *Low Carbon Roadmap 2050*. Fulltrúar atvinnulífsins í Evrópu hafa lýst sig samþykka helstu áherslum í vegvísunum en þarna er um að ræða gríðarlega flókin viðfangsefni sem þarf að leysa í góðu samstarfi atvinnulífs, stjórnvalda og neytenda. Áréttar BUSINESS-EUROPE að á mörgum sviðum sé heillavænlegast að leita markaðslausna og að tryggð verði sambærileg starfskilyrði iðnaðar í Evrópu miðað við þau er samkeppnisaðilar búa við.

Samtök atvinnulífsins hafa tekið virkan þátt í nefndarstarfi og vinnuhópum innan BUSINESS-EUROPE og leggja þar sitt af mörkum eins og önnur aðildarsambönd. Þá var SA kosið í framkvæmdaráð BUSINESS-EUROPE fyrir árið 2011 og tók þar við sæti Sviss sem fulltrúi EFTA ríkis.

8.5 EVRÓPUSKRIFSTOFA ATVINNULÍFSINS

Evrópuskrifstofa atvinnulífsins hefur verið rekin um árabíl í Brussel. Fastafulltrúi SA hjá BUSINESS-EUROPE gegnir veigamiklu hlutverki við að miðla upplýsingum til og frá Brussel auk þess að sitja reglulega nefndarfundi og ráðstefnur á vegum BUSINESS-EUROPE og í formennskulöndum ESB hverju sinni. Hefur Evrópuskrifstofan aðsetur í höfuðstöðvum BUSINESS-EUROPE og hefur því greiðan aðgang að sérfræðingum samtakanna auk fulltrúa Norðmanna og Dana sem einnig starfrækja skrifstofur í höfuðstöðvum BUSINESS-EUROPE.

Verkefnastjóri Evrópumála dvelur ýmist í Brussel eða á Íslandi eftir atvikum og verkefnum. Hefur þetta fyrirkomulag veitt talsverðan sveigjanleika sem til að mynda hefur nýst vel við að fylgjast með samskiptum íslenskra stjórnvalda og ESB hvort heldur er í Brussel eða á Íslandi. Þá hefur verkefnisstjóri Evrópumála fylgst grannt með allri vinnu varðandi aðildarumsókn Íslands að ESB. Hefur það veitt SA góða innsýn inn í framvindu málsins en jafnframt hefur verkefnisstjórinn verið íslenskum stjórnvöldum og starfsmönnum ESB innan handar um hvers kyns áherslur Samtaka atvinnulífsins í einstökum málaflokkum. Verkefnisstjóri Evrópumála situr fyrir hönd SA í Ráðgjafarnefnd EFTA en hana skipa aðilar vinnumarkaðarins frá öllum EFTA ríkjum.

SA heldur góðum tengslum við stofnanir Evrópska efnahagssvæðisins (EES) og fylgist

vel með störfum þeirra svo sem Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) og EFTA dómstólum. Þá hafa fulltrúar Evrópuskrifstofu reynt að byggja upp góð tengsl við embættismenn í hinum ýmsu stofnunum ESB eftir föngum. Öflugt samstarf er við fastafulltrúa annarra aðildarsambanda innan BUSINESSEUROPE og er sérstaklega hugað að samnorrænum hagsmunum í því skyni. Þrýðileg tengsl eru við íslensku fastanefndina í Brussel og fulltrúa ráðuneytanna þar.

8.6 SAMRÁÐ AÐILA VINNUMARKAÐARINS Í EVRÓPU

Á vettvangi félagsmálanefndar BUSINESS-EUROPE er fjallað um þau mál sem eru til umræðu innan ESB og teljast til félagsmála, þar á meðal eru mál er varða samskipti vinnuveitenda og launafólks að því leyti sem þau eru á valdsviði Evrópusambandsins. Á undanföllum árum hefur áherslan þó færst að nokkru frá beinni lagasetningu í það sem kallað hefur verið „soft law“. Framkvæmdastjórninni ber að hafa samráð við aðila vinnumarkaðarins um fyrirhugaða reglusetningu á þessu sviði. Slíkt samráð á sér nú stað um hugmyndir varðandi breytingar á vinnutímatilskipun ESB en fyrri tillaga var í raun felld, þar sem ekki náðist samkomulag milli ráðherraráðs og Evrópuþingsins.

Annað mál sem verið hefur til umfjöllunar eru tillögur til breytinga á tilskipuninni um þungaða starfsmenn en þar hefur aðallega verið tekist á um lengd fæðingarorlofs og greiðslur í því leyfi. Umfjöllun um það sem kallað hefur verið endurskipulagning fyrirtækja stendur einnig fyrir dyrum og varðar framkvæmd og virkni tilskipana um hópuppsagnir og aðilaskipti að fyrirtækjum. Þá hefur einnig verið rætt um þróunina varðandi vinnumarkaðinn í Evrópu, það sem kallað hefur verið félagsleg vídd innri markaðarins og sveigjanleika á vinnumarkaði. Samstarfsáætlun BUSINESSEUROPE og ETUC, evrópsku verkalýðssamtakanna, rennur út nú í vor og er því rætt um framlengingu hennar.

8.7 NORRÆNT SAMSTARF

Um áratuga skeið hafa Samtök atvinnulífsins átt mikið og gott samstarf við systursamtök á Norðurlöndum. Þau eru Dansk arbejdsgiverforening (DA), Dansk Industri (DI), Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Svenskt Näringsliv (SN). Formenn og framkvæmdastjórar samtakanna hittast að jafnaði tvisvar á ári og svo eru haldnir árlegir fundir hagfræðinga, skattasérfræðinga, upplýs-

ingastjóra og umhverfissérfræðinga. Auk þessa eru árlegir fundir um kjarasamninga og um vinnuumhverfi.

Samtökin eiga einnig ánægjulegt samstarf við tvenn samtök grænlegra atvinnurekenda þ.e. Nusuka og Sulisitsisut (Grönlands arbejdsgiverforening, GA).

Á fundum sínum fjalla samtökin um það sem efst er á baugi t.d. í efnahagsmálum og alþjóðamálum. Einnig er fjallað um sameiginleg hagsmunamál og hvernig tekist er á við hin ýmsu viðfangsefni í löndunum og menn deila með sér reynslu og þekkingu. Oft er fjallað um væntanlega löggjöf ESB á hinum ýmsu sviðum. Samstarf samtakanna hefur verið afar mikilvægt.

8.8 ALPJÓÐA VINNUMÁLASTOFNUNIN (ILO)

Umræður á 99. þingi Alþjóðavinnuálastofnunarinnar sem haldið var í Genf í júní 2010 mörkuðust af endurreisninni eftir kreppuna þótt dagskráin hafi ekki verið ákveðin með tilliti til þess.

Leitast er við að gera þingið skilvirkara en árangurinn ekki orðið jafn mikill og vænst hefur verið og er verkefni fyrir stjórnarnefnd stofnunarinnar. Umfjöllun um starf ILO að atvinnuálastofnun var þáttur í reglubundinni eftirfylgni með yfirlýsingu ILO um félagslegt réttlæti frá 2008. Þar talaði launþegahópurinn fyrir aukinni samhæfingu milli alþjóðastofnana og þá sérstaklega ILO og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins en eins og kunnugt er byggir ILO á þríliða samstarfi ríkisstjórna, launafólks og vinnuveitenda.

Þá var rætt um svokallaða heimsskýrslu sem ætlað er að varpa ljósi á ástandið á heimsvísu hvað varðar meginreglur og réttindi við vinnu. Þetta árið var skýrslan helguð afnámi barnaþrælkun.

Í laganeftinni sem fjallar um framkvæmd aðildarríkjanna á alþjóðasamþykktum ILO kom m.a. upp ágreiningur um þær aðferðir sem beitt er við val á þeim málum sem tekin eru til sérstakrar umfjöllunar í nefndinni og varða brot einstakra ríkja á skuldbindingum sínum gagnvart ILO.

Meðal annarra dagskrárliða var umræða um alnæmi í vinnusamhengi en tekist var á um hvort setja ætti reglur í formi alþjóðasamþykktar eða eingöngu tilmæli sem varð niðurstaðan.

MENNTAMÁL

Samtök atvinnulífsins, aðildarsamtök þeirra og félagsmenn sinna mennta- og fræðslumálum á margvíslegan hátt í nánú samstarfi við verkalyðshreyfinguna og stjórnvöld. Markmið SA í menntamálum eru skýr. Að stuðla að því að á vinnumarkaði sé nægt framboð af vel menntuðu fólki sem getur tekist á við fjölbreytt störf þannig að samkeppnishæfni atvinnulífsins aukist og lífskjör þjóðarinnar batni.

Á vinnumarkaði er spurt eftir fólki til starfa sem krefjast mikillar þekkingar og færni á sama tíma og nærri 15 þúsund manns eru án vinnu. Yfir helmingur atvinnulausra hefur ekki lokið viðurkenndu námi úr framhaldsskóla, um þriðjungur fólks á vinnumarkaði hefur ekki lokið framhaldsskólaprófi og brottfall úr framhaldsskólum er mikið. Þetta er mun verra en í samkeppnislöndum Íslands.

Í framhaldsskólunum leggur fólk grunn að sínum framtíðarstörfum en mikilvægi símenntunar eftir að formlegu námi lýkur hefur aukist verulega undanfarin ár. Samtök atvinnulífsins láta sig einkum varða fernt varðandi áherslur í menntamálum; að móta framhaldsskólamenntun, að móta framhaldsfræðslu fyrir þá sem ekki hafa lokið námi á framhaldsskólastigi, að móta háskólamenntun og styrkja fólk og fyrirtæki við að efla þekkingu og færni starfsfólks.

9.1 STARFSGREINARÁÐ

Starfsgreinaráð eru menntamálaráðherra til ráðgjafar um starfsnám á framhaldsskólastigi. Endurskipað var í ráðin á árinu 2010 en fyrri starfsgreinaráð luku við endurskoðun námskráa fyrir 55 starfsnámsbrautir, auk þess að búa til 23 nýjar. eru því nærri 80 starfsnámsbrautir í boði.

Meginverkefni nýju starfsgreinaráðanna er að endurskoða og endurskilgreina starfsnám í ljósi nýrra áherslna sem eiga uppruna sinn í evrópskum viðmiðum (e. European Qualification Framework). Nám er ekki einungis skoðað út frá því hvað, hve lengi eða jafnvel hvar er kennt, heldur einnig til þess að meta þekkingu og hæfni sem aflað er utan skóla í starfi og lífi.

Starfsgreinaráðin vinna nú að því að fella formlegt nám í þeim starfsgreinum sem undir þau heyra, að viðmiðunum, og að því er einnig unnið við bóknámsbrautirnar. Fyrst og fremst er skoðað hvaða hæfni nemendur eiga að búa yfir við námslok og hvað þurfi til að þeir öðlist hana. Nálgunin eykur gegnsæi og auðveldar samanburð milli námsbrauta og landa.

Fjöldi fólks á vegum aðildarsamtaka SA er fulltrúar í starfsgreinaráðum og tekur þátt í að

móta stefnu um starfsnámið. Samtök á vinnumarkaði og einstakar greinar innan þeirra vinna einnig með framhaldsskólum um menntun í viðkomandi grein. Þá koma SA að stefnumótun um framboð á menntun á framhaldsskólastigi m.a. með umsögnum um frumvörp og reglugerðir og samráði við menntayfirvöld.

9.2 FRÆÐSLUMIÐSTÖÐ ATVINNULÍFSINS

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (FA) gegnir veigamiklu hlutverki í framkvæmd laga um framhaldsfræðslu sem tóku gildi 1. október 2010. Opinberir starfsmenn og viðsemjendur þeirra gengu til liðs við FA á síðasta ári og eftir mikla undirbúningsvinnu var í nóvember 2010 skrifað undir 5 ára samstarfssamning FA og mennta- og menningarmálaráðuneytisins um verkefni á sviði framhaldsfræðslu.

Á sama tíma skrifuðu einnig mennta- og menningarmálaráðuneyti, Alþýðusamband Íslands, Bandalag starfsmanna ríkis og bæja, Samtök atvinnulífsins, fjármálaráðuneyti og Samband íslenskra sveitarfélaga undir yfirlýsingu um að efla samstarf um að hækka menntunarstig íslensku þjóðarinnar. Samkvæmt henni verður framhaldsfræðslan eflað en jafnframt eru samningsaðilar sammála um að tryggja sem kostur er að menntun og færni sem er metin innan framhaldsfræðslunnar verði viðurkennd innan framhaldsskólans og að þeir sem þess óska geti bætt við menntun sína án hindrana. Niðurskurður í skólakerfinu hefur bitnað á þeim sem eldri eru og vilja ljúka formlegu námi þar sem ekki er pláss fyrir þá í framhaldsskólum.

Í framhaldsfræðslunni er byggt á starfi Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins sem var stofnuð árið 2002. Samstarfssamningurinn tiltekur 14 verkefni en eitt þeirra er að FA skuli semja námskrár og námslýsingar í samstarfi við mennta- og menningarmálaráðuneyti sem vottar þær. FA á líka að afla upplýsinga um markhópinn

og menntunarpárfir hans og byggja upp framboð á lengra og styttra námi sem uppfyllir þær þárfir. FA á að tryggja þróun og útbreiðslu raunfærnimats og fylgjast með framkvæmd þess, hafa umsjón með náms- og starfsráðgjöf til markhópsins og efla gæði fræðslu og ráðgjafar. Samstarfsaðilar FA eru símenntunarmiðstöðvar um land allt og Mímir símenntun í Reykjavík auk fræðslustofnana atvinnulífsins; lðunnar, Fræðsluskrifstofu rafiðnaðarins, Starfsmenntar og Framvegis. Samstarfsaðilarnir sjá um námskeiðahald í vottuðum námsleiðum og náms- og starfsráðgjöf auk raunfærnimats eftir því sem við á.

Nýr fræðslusjóður

Eitt af verkefnum FA er umsjón nýs fræðslusjóðs og fjárreiður hans. Með lögunum var skilið á milli starfs FA að verkefnum og úthlutunar fjár til samstarfsaðila sem Fræðslumiðstöðin sá um samkvæmt eldri þjónustusamningum. Framlög hafa fengist til framhaldsfræðslu í tengslum við kjarasamninga undanfarin ár og hafa þau hækkað við það að starfsemin nær nú til alls vinnumarkaðarins. Með nýju lögunum var sett sérstök stjórn yfir fræðslusjóðinn, jafnframt tók sjóðurinn við hlutverki og fjármunum Starfsmenntaráðs sem var lagt niður. Jón Torfi Jónsson prófessor á menntavísindasviði HÍ er formaður stjórnar. Stjórnin úthlutar fé til starfsemi á árinu 2011 og verður það gert í samræmi við það sem tíðkast hefur, meginhluti fjárens fer í námskeiðahald, raunfærnimat og náms- og starfsráðgjöf sem fyrr. Í Fræðslusjóð fyrir 2011 renna rúmar 670 milljónir króna samkvæmt fjárlögum.

Menntun fyrir fólk án vinnu

Framhaldsfræðslukerfið hefur lagt myndarlega hönd á plóg við að bjóða atvinnulausum menntunarræði í samvinnu við Vinnuálastofnun enda er markhópur í framhaldsfræðslu fólk á vinnumarkaði með litla formlega menntun. Þróun náms- og starfsráðgjafar sem er í umsjón FA er sláandi. Ráðgjöfin hefur aukist ár frá ári og náði tæplega 10.800 viðtölum árið 2010. Árið 2008 voru nær 85% þessara viðtala við fólk sem var í vinnu, en 9% við atvinnulausa. Árið 2010 voru 60% viðmælenda atvinnulausir en aðeins þriðjungur í vinnu. Hér er vandrötuð leið, brýnt er til lengri tíma litið að auka þekkingu og færni á vinnumarkaði og má áhersla á að upplýsa þar um nám og störf ekki verða út undan. Jafnframt er brýnt að auðvelda atvinnulausum leiðina til arðbærra starfa.

9.3 HÁSKÓLAMENNTUN

Samtök atvinnulífsins láta þróun háskólamenntunar, og stefnumótun í rannsóknnum sig varða. SA eiga beina aðild að stjórnnum Háskólans á Bifröst og Háskólans í Reykjavík og háskólaráði Landbúnaðarháskóla Íslands. Samtökin hafa ekki fjárhagslegan hag af rekstri skólanna en ávinningurinn felst í að efla menntun í landinu á sviðum sem tengjast atvinnulífinu beint. Aðildarsamtök SA eru í samstarfi við háskóla um uppbyggingu náms í greinum á þeirra sviði eins og á framhaldsskólastiginu.

SA eiga fulltrúa í vísinda- og tækniráði sem hefur það hlutverk að efla vísindarannsóknir, menntun í vísindum og tækniþróun, meðal annars með það að markmiði að auka samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs.

9.4 STARFSMENNTASJÓÐIR

Starfsmenntasjóðir hafa það hlutverk að styðja einstaklinga á vinnumarkaði til að sækja sér aukna þekkingu og færni og fyrirtæki til að þjálfa sína starfsmenn. Nýliðapjálfun og símenntun er mikilvægur hluti í rekstri fyrirtækja sem getur falið í sér sparnað á tíma og fé þegar vel er að verki staðið.

Styrkir til einstaklinga eru 75-90% styrkja starfsmenntasjóða. Styrkveitingar til fyrirtækja úr þremur sjóðum Landsmennt og Starfsafli og SVS starfsmenntasjóði verslunar og skrifstofufólks, námu samtals á síðasta ári nálægt 30 milljónum króna.

Fræðslustjóri að láni

Verkefni sem starfsmenntasjóðir hafa styrkt eru margvísleg og eru stjórnendur fyrirtækja hvattir til að skoða hvort og hvernig sjóðirnir geta stutt þennan þátt í rekstrinum. Meðal verkefna sem boðið er upp á er „Fræðslustjóri að láni“ sem hefur heppnast einkar vel. Með styrk frá sjóðunum er fenginn ráðgjafi að láni sem í samvinnu við starfsfólk og stjórn fyrirtækis samhæfir viðskipta- og starfsmannastefnu. Búin er til símenntunaráætlun sem fylgt er næstu misseri, gjarnan með stuðningi sjóðanna. Um 40 fyrirtæki með um 4.000 starfsmenn hafa nýtt sér verkefnið og eru með virka símenntun. Fyrirtækið Kaffitár og starfsmenntasjóðurinn Starfsafli, sem SA og Flóabandalagið standa að, fengu Starfsmenntaverðlaunin 2010 fyrir fræðslustjóraverkefnið.

Í 12. kafla ársskýrslunnar er skrá yfir nefndir og ráð á sviði menntamála sem SA eiga aðild að.

ÚTGÁFA OG KYNNING

10.1 VEFUR SA

Vefur Samtaka atvinnulífsins, www.sa.is, gegnir lykhlutverki við upplýsingamiðlun samtakanna. Þar er að finna afstöðu SA til hinna ýmsu mála og áhersla lögð á öflugan fréttáflutning af hagsmunamálum atvinnulífsins. Síðastliðið ár hafa hátt í fjögur hundruð fréttir verið birtar á vef SA og hefur vefurinn verið vel sóttur.

Á vef SA er einnig mikið safn upplýsinga. Þar má finna upplýsingar um skipulag samtakanna og starfsemi og samþykktir þeirra. Auk þess efni um kjara- og vinnumarkaðsmál, efnahags- og skattamál og umhverfismál svo fátt eitt sé nefnt. Á vefnum er einnig að finna greinargott yfirlit og umfjöllun um viðburði á vegum samtakanna.

Samtök atvinnulífsins leggja mikið upp úr því að miðla upplýsingum beint til félagsmanna þannig að þeir fái greinargóðar upplýsingar um starf samtakanna.

Vinumarkaðsvefur SA

Á vinnumarkaðsvef SA er að finna gagnlegar upplýsingar um vinnumarkaðsmál, ráðningar starfsfólks og starfslok, launakostnað, orlof, hvíldartíma, veikindarétt, fæðingar- og foreldraorlof, jafnréttismál, vinnuvernd og margt fleira. Vinnumarkaðsvefurinn er opin félagsmönnum SA.

Rödd atvinnulífsins

Fyrir aðalfund SA 2010 birtu SA 15 stutt sjónvarpsinnslög á vef SA undir yfirskriftinni *Rödd atvinnulífsins*. Félagsmenn og frumkvöðlar víðs vegar um landið voru sóttir heim til að skoða fjölbreytta framleiðslu og verðmætasköpun í öllum regnbogans litum. Afraksturinn má sjá á www.sa.is/tv.

10.2 AF VETTVANGI

Rafrænt fréttabréf SA, *Af vettvangi*, er gefið út einu sinni í mánuði – nema í ágúst vegna sumarleyfa. Fréttabréfið kemur á framfæri sjónarmiðum SA og fréttum af atvinnulífinu en það samanstendur að stærstum hluta af stuttum fréttum. Ítarlegri umfjöllun um hvert mál má nálgast á vef samtakanna. Hægt er að gerast áskrifandi að fréttabréfinu og fá það sent í tölvupósti, en það má einnig nálgast á vef SA.

10.3 ÚTGÁFA

Tillögur SA um nauðsynlegar umbætur í fjármálum hins opinbera

Í júní 2010 gáfu Samtök atvinnulífsins út rit um fjármál hins opinbera. Í ritinu er að finna beinar

tillögur um það sem betur má fara en fjallað er um fjárlög ríkisins og umgjörð þeirra. Í einstökum köflum er m.a. fjallað um heilbrigðis-, mennta- og velferðarmál auk þess sem fjallað er um málefni sveitarfélaga.

Í ritinu kemur fram að einn meginþátturinn í endurreisn íslensks efnahags felist í að snúa hallarekstri ríkissjóðs við þannig að afgangur verði á rekstrinum. Fjármál hins opinbera hafi margvísleg áhrif á atvinnulífið og móti starfsskiyrði og samkeppnisstöðu þess. Opinberu fjármálin hafi t.a.m. áhrif á verðbólgu og vexti og þar með á hagvöxt, sköpun starfa og kaupmátt launa. Traust opinber fjármál séu því ein grundvallarforsenda þess að unnt verði að sækja fram til bættra lífskjara.

Tillögur SA má nálgast á vef SA.

Tillögur til umbóta á skattkerfinu

Samtök atvinnulífsins og Viðskiptaráð Íslands gáfu út, í september 2010, rit með ítarlegum tillögum til umbóta á skattkerfinu með það að markmiði að efla fjárfestingu, auka atvinnu og bæta lífskjör. Ritið heitir *Skattkerfi atvinnulífsins. Fjárfesting – atvinna – lífskjör*. Þar kemur m.a. fram að á Íslandi eru skatttekjur hins opinbera í hlutfalli við landsframleiðslu meðal þeirra hæstu í OECD ríkjunum (m.v. 2007) þegar lögbundin iðgjöld í lífeyrissjóði eru talin með. Það er eðlilegt að telja þau með þar sem sambærileg iðgjöld eru víðast annars staðar í formi skatta. Hlutfallið þannig reiknað var 48,6% á Íslandi en hæst 48,7% í Danmörku. Skattahlutfall evruríkjanna var hins vegar 39,7% og OECD-ríkjanna 35,8%.

Rafrænt eintak ritsins má nálgast á vef SA.

10.4 OPNIR FUNDIR OG VIÐBURÐIR

Samtök atvinnulífsins hafa á starfsárinu 2010–2011 efnt til fjölda opinna funda og ráðstefna

viða um land. Viðfangsefni þeirra hafa einkum snúið að atvinnumálum, endurreisn atvinnulífsins og ýmsum úrbótum sem nauðsynlegt er að gera á starfsumhverfi fyrirtækja. Þá tóku SA þátt í ýmsum fundum og viðburðum í samvinnu við aðra aðila.

Útflutningsþing 2010

Samtök atvinnulífsins, Íslandsstofa og Íslandsbanki efndu til Útflutningsþings á Hilton Reykjavík Nordica fimmtudaginn 6. maí 2010. Þar komu saman stjórnendur fjölbreyttra útflutningsfyrirtækja og fjölluðu um tækifæri í útflutningi ásamt því að miðla af reynslu sinni. Erindi fyrirlesara má nálgast á vef Íslandsstofu. Meðal þeirra sem tóku þátt var Grímur Sæmundsen, varaformaður SA, en hann sagði nauðsynlegt að setja markmið um að auka útflutning frá Íslandi um 7-8% á ári og að vöxturinn verði 1-2% umfram árlega aukningu alþjóðaviðskipta. Með markvissum og samhæfðum aðgerðum væri hægt að auka útflutning frá Íslandi um 60-70 milljarða á ári.

Ráðstefna um stjórnarhætti fyrirtækja

Þriðjudaginn 25. maí stóðu Samtök atvinnulífsins, Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq OMX á Íslandi og Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Háskóla Íslands fyrir ráðstefnu um stjórnarhætti. Markmiðið með ráðstefnunni var að minna á mikilvægi góðra stjórnarháttanna innan fyrirtækja og stofnana hér á landi, en ofangreindir aðilar gáfu út 2009 nýja og endurbætta útgáfu af leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Um eitt hundrað manns sóttu ráðstefnuna. Nánari umfjöllun er á vef SA.

Tillögur SA um nauðsynlegar umbætur á fjármálum hins opinbera

Samtök atvinnulífsins kynntu tillögur að endurbótum á fjármálum hins opinbera á morgunverðarfundum á Grand Hótel Reykjavík þann 16. júní. Mikill áhugi var á fundinum og mættu yfir 200 manns til fundarins. Sérstakur gestur fundarins var David Croughan frá samtökum atvinnurekenda á Írlandi og fjallaði hann m.a. um aðgerðir Íra í kreppunni. Þá ræddi Steingrímur J. Sigfússon, fjármálaráðherra um fjármál íslenska ríkisins.

Í umræðum um tillögur SA tóku þátt Bjarni Benediktsson, alþingismaður, Kristín Flygenring hagfræðingur, Oddný G. Harðardóttir, alþingismaður, Steingrímur Ari Arason, forstjóri og Sigríður Guðjónsdóttir lögreglustjóri. Tillögur SA má nálgast á vef SA.

Haustráðstefna Stjórnvísí

Samtök atvinnulífsins voru meðal þeirra sem stóðu að Haustráðstefnu Stjórnvísí sem fram fór föstudaginn 1. október. Ráðstefnan bar yfirskriftina *Upp úr öldudalnum* en þar var m.a. rætt um viðhorf til íslensks atvinnulífs og stóðu þess, áhugaverð sprotafyrirtæki og leiðir upp úr öldudalnum.

Skattkerfi atvinnulífsins

Samtök atvinnulífsins og Viðskiptaráð Íslands kynntu þann 23. september 2010 ítarlegar tillögur að umbótum á skattkerfinu sem miða að því að efla fjárfestingar, stuðla að sköpun nýrra starfa og bæta lífskjör landsmanna. Tillögurnar voru kynntar á opnum morgunverðarfundum á Hilton Reykjavík Nordica en rúmlega

300 stjórnendur úr íslensku atvinnulífi mættu til fundarins.

Vilmundur Jósefsson, formaður SA, setti fundinn og sagði þær breytingar sem ríkisstjórnin hafi gert á skattkerfinu lýsa ótrúlega mikilli vanþekkingu á efnahagslífinu. Skattkerfið hafi verið fært áratugi aftur í tímann, einfaldleika þess og gagnsæi hafi verið fórnað.

Vilhjálmur Egilsson, framkvæmdastjóri SA, kynnti tillögur samtakanna og sagði m.a. nauðsynlegt að skattkerfið stuðli að bættri samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs. Ýmis skilyrði hér á landi væru lakari en hjá keppinautum okkar og því þurfi að breyta. Margar breytingar sem gerðar hafi verið á skattkerfinu hafi aðeins skemmt fyrir fyrirtækjum í stað þess að auka tekjur ríkissjóðs.

Norrænn fundur um Global Compact

Dagana 25.-26. október 2010 fór fram í Reykjavík fundur norræns tenglanets fyrirtækja sem hafa skrifað undir Global Compact viðmið Sameinuðu þjóðanna – sáttmála um samfélagsábyrgð. Samtök atvinnulífsins eru tengiliður á Íslandi við Global Compact og skipulögðu fundinn. Mörg af öflugustu fyrirtækjum Norðurlanda hafa skrifað undir sáttmálann. Hátt í 70 fulltrúar tóku þátt í fundinum, þar á meðal starfsmenn S.Þ. í New York.

Með verkefninu vilja S.Þ. hvetja fyrirtæki til að sýna samfélagslega ábyrgð í verki með því að tileinka sér tíu viðmið á sviði mannréttinda, vinnumarkaðsmála og umhverfismála. Fyrirtæki sem skrifa undir sáttmálann einsetja sér jafnframt að vinna gegn hvers kyns spillingu.

Fundaröð SA um atvinnumál

Samtök atvinnulífsins hófu í byrjun nóvember 2010 fundaröð um Ísland um stöðu atvinnumála og vinnumarkaðinn. Formaður SA, Vilmundur Jósefsson, og framkvæmdastjóri SA, Vilhjálmur Egilsson, efndu til opinna funda á Ísafirði, Akureyri, Húsavík og Reyðarfirði í nóvember, á Sauðárkróki í desember, í Reykjanesbæ í janúar og í Vestmannaeyjum og Reykjavík í febrúar.

Fundirnir voru vel sóttir og þar fóru fram hreinskiptar umræður um atvinnumálin, stjórn málin og mikilvægi þess að koma atvinnulífinu af stað á nýjan leik. Ítarlega er fjallað um fundina á vef SA en um 600 manns sóttu þá samantlagt. Í upphafi fundaraðarinnar var kynnt ný könnun meðal félagsmanna SA en niðurstöður hennar leiddu í ljós að fyrirtækin í landinu telja aðgerðir stjórnvalda þeirra helsta vandamál.

Virði pappakassa aukið í framhaldsskólum

Einskonar hjálpartæki þrjónamannsins bar sig úr bítum í Snilldarlausnum Marel, hugmynda-samkeppni framhaldsskólanema sem fór fram í nóvember. Samtök atvinnulífsins eru meðal

styrktaraðila keppinnar en keppnin gengur út á að gera sem mest virði úr einföldum hlut og að þessu sinni var það pappakassi. Veitt voru verðlaun fyrir bestu hugmyndina, frumlegustu hugmyndina og flottasta myndbandið en lausnum þurfti að skila inn í myndbandsformi. Horfa má á sigurlausnirnar á www.snilldarlausnir.is

Alþjóðleg athafnavika 2010

Alþjóðleg athafnavika 2010 hófst þann 15. nóvember á Íslandi og um allan heim, en um er að ræða hvatningarátak til nýsköpunar. Vilhjálmur Egilsson, framkvæmdastjóri SA, var einn af talsmönnum vikunnar. Boðið var upp á fjölda viðburða til að kynna fólki leiðir til að nýta hæfileika sína til nýsköpunar, athafnasemi og frumkvöðlahugsunar. Nemendur, frumkvöðlar, stjórnendur, starfsmenn fyrirtækja, stjórnmalaleiðtogar og margir fleiri tóku þátt í athafnavikunni. Sjá nánar á www.athafnavika.is

Fyrirtækin á Beinu brautina

Á fjórða hundrað stjórnenda mættu á opin upplýsingafund þann 17. desember 2010 um nýtt samkomulag um úrvinnslu skuldamála lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Um viðtækt samkomulag er að ræða sem Samtök atvinnulífsins, efnahags- og viðskiptaráðuneytið, Félag atvinnurekenda, fjármálaráðuneytið, Samtök fjármála-fyrirtækja og Viðskiptaráð Íslands standa að.

Nánari upplýsingar um samkomulagið er að finna á vef SA en forsvarsmenn Samtaka atvinnulífsins hvöttu fyrirtæki til að snúa sér sem fyrst til síns viðskiptabanka til að skoða hvaða möguleikar stæðu þeim til boða og taka ákvarðanir í framhaldinu. Margir aðilar eru tilbúnir til að veita fyrirtækjunum hlutlausu þjónustu.

Samfélagsábyrgð fyrirtækja rædd

Samtök atvinnulífsins efndu til opins morgunfundar um samfélagsábyrgð fyrirtækja mið-

vikudaginn 19. janúar í Húsi atvinnulífsins. Helle Johansen, sérfræðingur hjá Þróunarstofnun Sam-einuðu þjóðanna í Kaupmannahöfn, kynnti Global Compact verkefni S.P., en Samtök atvinnulífsins eru tengiliður við verkefnið á Íslandi. Þá ræddi hún almennt um þróun mála sem tengjast samfélagsábyrgð fyrirtækja ásamt því að svara fyrirspurnum áhugasamra Íslenskra stjórnenda.

Þekkingardagur FVH 2011 – viðurkenning fyrir verðmætasköpun

Íslenska þekkingarverðlaunin voru afhent á Íslenska þekkingardeginum sem haldinn var á Hilton Reykjavík Nordica 25. febrúar. Flugfélagið Icelandair hlaut verðlaunin og var Birkir Hólm Guðnason, framkvæmdastjóri Icelandair jafnframt valinn viðskiptafræðingur ársins. Forseti Íslands afhenti verðlaunin en auk Icelandair hlutu Samherji og Rio Tinto Alcan á Íslandi viðurkenningu fyrir verðmætasköpun fyrirtækjanna. Samtök iðnaðarins og Samtök atvinnulífsins stóðu að þekkingardeginum 2011 í samstarfi við FVH.

Málþing um Jón Sigurðsson og atvinnulífið

Í tilefni þess að á árinu verða 200 ár liðin frá fæðingu Jóns Sigurðssonar forseta efndu Samtök atvinnulífsins til málþings í Hofi á Akureyri um Jón og sýn hans á atvinnulífið, föstudaginn 25. mars. Fjórir fyrirlesarar, þau Guðjón Friðriksson sagnfræðingur, Guðfinna Hreiðarsdóttir sagnfræðingur, Sigríður Á. Snævarr sendiherra og Þorsteinn Pálsson fv. ráðherra fjölluðu um áhrif Jóns Sigurðssonar á atvinnulíf á Íslandi í fortíð, nútíð og framtíð. Góður rómur var gerður að erindum þeirra og þótti málþingið heppnast einkar vel.

Framúrskarandi þjónusta með bros á vör

Fjórdi hver Íslendingur á hinum almenna vinnu-markaði starfar við verslun og þjónustu en föstudaginn 25. mars efndu Samtök atvinnulífsins og SVP – Samtök verslunar og þjónustu til ráðstefnu á Grand Hótel Reykjavík um framúrskarandi þjónustu. Á ráðstefnunni fjallaði André Wiringa frá ráðgjafafyrirtækinu Performance Solutions m.a. um það hvernig veita má framúrskarandi þjónustu með FISH! hugmyndafræðinni sem vakið hefur heimsathygli. Sagði hann m.a. frá því hvernig gera megi vinnustaðinn áhugaverðari, skemmtilegri, arðsamari og árangursríkari um leið og viðskiptavinirnir eru hafðir í öndvegi. Á ráðstefnunni var Icelandair valið þjónustufyrirtæki ársins 2011.

REKSTUR SA, INNRA STARF OG SKIPULAG

11.1 STÖRF AÐALFUNDAR

Aðalfundur Samtaka atvinnulífsins 2010 var haldinn á Hilton Reykjavík Nordica, miðvikudaginn 21. apríl 2010, á síðasta degi vetrar. Vilmundur Jósefsson formaður samtakanna setti fundinn kl. 14 og var Ingimundur Sigurpálsson kjörinn fundarstjóri. Hann tilnefndi Álfheiði M. Sívertsen sem fundarritara. Fram fóru venjuleg aðalfundarstörf og flutt var skýrsla stjórnar. Vilhjálmur Egilsson, framkvæmdastjóri SA, kynnti reikninga samtakanna og voru þeir samþykktir samhljóða.

Porgeir Baldursson, formaður kjörstjórnar, kynnti niðurstöðu í formannskjöri Samtaka atvinnulífsins en Vilmundur Jósefsson var endurkjörinn formaður SA starfsárið 2010–2011 með 87% greiddra atkvæða. Um var að ræða raf-ræna kosningu meðal aðildarfyrirtækja SA og var þátttaka góð.

Breytingar á stjórn SA

Þá lýsti Porgeir Baldursson kjöri stjórnar SA fyrir starfsárið 2010 til 2011. Ný inn í stjórnina komu þau Aðalheiður Héðinsdóttir Kaffitári, Ásbjörn Gíslason Samskipum, Guðmundur H. Jónsson Norvik, og Hjörleifur Pálsson Össuri. Úr stjórninni gengu Gunnar Karl Guðmundsson Skeljungi, Kristín Pétursdóttir Auði Capital og Jón Sigurðsson Össuri. Stjórn SA er skipuð 20 mönnum auk formanns. Stjórn SA mótast stefnu og megináherslur samtakanna, m.a. fyrir gerð almennra kjarasamninga.

Samþykkt var að fela PwC að sjá um endurskoðun reikninga Samtaka atvinnulífsins á komandi starfsári.

Breyting á samþykktum SA

Stjórn Samtaka atvinnulífsins lagði fram á fundinum þrjár tillögur um breytingar á samþykktum SA. Tillögurnar voru allar samþykktar samhljóða, en ákveðið var að fjölga framkvæmdastjórnar-

mönnum SA úr 7 í 8, reglur um úrsögn aðildarfélaga og aðildarfyrirtækja úr SA voru skýrðar og bætt var við heimild til að móður- og dótturfélög geti óskað þess að afsláttur aðildargjalda að SA verði reiknaður miðað við samanlögð árgjöld allra fyrirtækjanna. Samþykktir SA er að finna á www.sa.is.

Ísland af stað

Opin dagskrá aðalfundar SA 2010 hófst kl. 15:00 undir yfirskriftinni *Ísland af stað!* Húsfyllir var á Nordica en um 400 manns úr íslensku atvinnulífi mættu til fundarins og hlýddu á ávörp formanns SA og forsætisráðherra. Þá fluttu fjórir stjórnendur erindi um hvernig hægt væri að koma Íslandi af stað, þau Grímur Sæmundsen, forstjóri Bláa Lónsins og varaformaður SA, Birna Einarsdóttir bankastjóri Íslandsbanka og formaður Samtaka fjármálafyrirtækja, Stefán Friðriksson, framkvæmdastjóri Ísfélags Vestmannaeyja og Svana Helen Björnsdóttir, forstjóri Stika og formaður Samtaka sprotafyrirtækja.

Ábyrgir aðilar standi saman

Vilmundur Jósefsson, formaður SA, sagði íslensk fyrirtæki verða að fjárfesta, hafa greiðan aðgang að erlendum lánsfjármörkuðum án gjaldeyris-hafta, lágum vöxtum og bankakerfi með góð alþjóðleg tengsl til þess að standast alþjóðlega samkeppni. „Þau verða að hafa aðgang að markaði fyrir skuldabréf og hlutabréf og endur-reisn trausts á verðbréfamarkaði er einn lykilmáttur í uppbyggingunni. Fyrirtækin verða að hafa svigrúm til þess að stunda nýsköpun, skapa ný störf og geta hagnast og greitt eigendum sínum eðlilegan arð. Fjárfestingar í útflutningsgreinum þurfa að verða á breiðu sviði, allt frá orkufrekum iðnaði, meðalstórum iðnaðarkostum til uppbyggingar ferðaþjónustu. Til þess verða allir ábyrgir aðilar – stjórnvöld, hagsmunasamtök, fólk og fyrirtæki – að standa saman um þessi lykilmáttur.“

Í ávarpi sínu fjallaði Vilmundur m.a. um komandi kjarasamninga, skýrslu rannsóknarnefndar Alþingis, frávisun SA frá stöðugleikasáttmál-anum og andstöðu SA við frekari skattahækk-anir, misrétti í lífeyrismálum og nauðsynlegar fjárfestingar í atvinnulífinu til að skapa ný störf.

Nauðsynlegt að nýta orkulindir landsins

Jóhanna Sigurðardóttir, forsætisráðherra, sagði það skoðun sína að Íslendingum vegni best með frjálsum viðskiptum í opnu og alþjóðlegu hagkerfi þar sem pólitíska valdið setji atvinnulífinu

laga- og regluramma og hafi virkt eftirlit með því að honum sé framfylgt. Þá sagði Jóhanna mikilvægt að finna leiðir til að nýta orkulindir landsins.

„Við munum finna leiðir til þess að nýta orkulindir okkar – þær þurfum við að nýta og eigum að gera á ábyrgan hátt. Á Suðurlandi, á Reykjanesi, Hellisheiði og í Þingeyjarsýslum eru margir virkjanakostir sem hægt er að nýta þegar í dag. Nú eru að skapast aðstæður fyrir orkufyrirtæki okkar að hefjast handa með verkefnafjármögnun í samstarfi við innlenda og erlenda aðila, og þau þurfa að láta hendur standa fram úr ermum. Afgreiðsla rammáætlunar um verndun og nýtingu, sem stefnt er að því að klára á þessu þingi, mun síðan færa okkur möguleika til þess að gera áætlanir um orkunýtingu til lengri tíma. Meiri fjárfestingar er þörf í íslensku efnahagslífi og það væri þarft og heilbriggt ef um erlenda fjárfestingu yrði að ræða í verulegum mæli.“

Sóknarfæri í ferðaþjónustu

Grímur Sæmundsen, forstjóri Bláa Lónsins og varaformaður SA, sagði einstakt tækifæri felast í að efla íslenska ferðaþjónustu, auka hagvöxt og koma þar með Íslandi af stað. Grímur benti á að íslensk ferðaþjónusta hafi skapað 20% gjaldeyristekna þjóðarþúsins 2009 en til samanturðar hafi sala stóriðjuafurða skapað 24% og sala sjávarafurða 27% gjaldeyristeknanna. Árið 2009 var stærsta tekjuár atvinnugreinarinnar frá upphafi og gjaldeyristekjur hennar námu eitt hundrad fimmtíu og fimm milljörðum króna. Var um 21% raunaukningu að ræða frá árinu 2008.

Útflutningur á hátæknivörum og þjónustu 37 milljarðar 2009

Svana Helen Björnsdóttir, forstjóri Stika og formaður Samtaka sprotafyrirtækja, sagði verðmæti útflutnings á hátæknivörum og þjónustu hafa numið 37 milljörðum íslenskra króna 2009.

Það jafngildi 5,5% af heildarútflutningstekjum þjóðarinnar. Svana sagði að á síðustu 10 árum hafi þessi verðmæti nærri fimmfaldast og frekari sóknarfæri séu til staðar innan hátækni- og sprotagreina á Íslandi. Tími væri kominn til að virkja mannauð betur á Íslandi til verðmætasköpunar.

Óvissa skaðleg sjávarútvegi

Stefán Friðriksson, framkvæmdastjóri Ísfélags Vestmannaeyja, ræddi um starfsumhverfi greinarinnar og sagði að það sem ylli sjávarútveginum mestum vanda væri aðallega tvennt. Annars vegar stórfelldur niðurskurður á aflaheimildum og hins vegar óvissa um framtíðar rekstrarumhverfi greinarinnar. Stefán sagði enga atvinnugrein geta búið við að forsendum og rekstrarumhverfi sé kollvarpað með þeim hætti sem lagt væri til með svokallaðri fyrningarleið stjórnvalda.

Brýnt að koma atvinnulífinu í gang

Birna Einarsdóttir, bankastjóri Íslandsbanka, sagði afar brýnt að koma íslensku atvinnulífi í gang fyrir alvöru – núna væri annaðhvort að duga eða drepast. Birna greindi frá því að Íslandsbanki hafi frá hruninu 2008 lánað samtals 50 milljarða króna í nýjum peningum og unnið að ýmsum verkefnum með fjölmörgum viðskiptavinum – bæði stórum og smáum – þrátt fyrir erfitt efnahagsástand. Íslenskt bankafólk hafi síður en svo setið auðum höndum frá hausti 2008 og þar með tekið þátt í að koma Íslandi af stað.

11.2 STÖRF FRAMKVÆMDASTJÓRNAR

Framkvæmdastjórn SA stýrir starfsemi samtakanna í samræmi við stefnumörkun stjórnar og hélt hún tæplega 30 fundi á starfsárinu. Að vanda voru kjaramál fastur liður á dagskrá hennar. Fjallað var reglulega um efnahags- og atvinnumál, gjarnan í tengslum við stöðugleikasáttmálann sáluga sem SA og ASÍ sögðu sig frá vegna fjölmargra vanefnda stjórnvalda.

Þá voru samskipti við ríkisstjórnina reglulega á dagskrá og þar bar hæst stefnu hennar varðandi fjárfestingar, einkum í orkugeiranum, þar sem óskýr stefna hamlar hagvexti, endurskoðun sjávarútvegsstefnunnar sem hefur valdið uppnámi í greininni, skattamál fyrirtækja, þung krafa um lækkun tryggingagjalds samfara minnkandi atvinnuleysi, gjaldeyrisráð og málefni lífeyrissjóða.

Framkvæmdastjórnin ákvað að SA legði fram áþreifanlegt framlag til baráttunnar gegn svartri

atvinnustarfsemi og réð tvo eftirlitsmenn tíma- bundið til þess að vinna að framgangi eftirlits- átaks vegna svonefndra vinnustaðaskilríkja sem samkvæmt lögum ná í byrjun til byggingarstarf- semi og hótél- og veitingageirans.

Einnig var fjallað um verkefni á borð við úrvinnslu á skuldamálum lítilla og meðalstórra fyrirtækja, endurskipulagningu á skipulagi stjórnarráðsins, einkum áform ríkisstjórnarinnar um sameiningu ráðuneyta í eitt atvinnumála- ráðuneyti, breytingar á samkeppnislögum, Icesave samninginn við Bretland og Holland, kynningarmál samtakanna og stefnumörkun um hvernig Ísland komist út úr efnahagskreppunni undir yfirskriftinni *Atvinnuleiðin*.

11.3 STÖRF STJÓRNAR

Á fyrsta fundi nýrrar stjórnar Samtaka atvinnu- lífsins 21. apríl 2010 var Grímur Sæmundsen, forstjóri Bláa Lónsins hf., endurkjörinn vara- formaður SA. Grímur situr í stjórn Samtaka atvinnulífsins fyrir hönd Samtaka ferðapjónust- unnar (SAF) ásamt því að eiga sæti í fram- kvæmdastjórn SA. Grímur tók við sem varafor- maður í Samtökum atvinnulífsins á árinu 2009 en hann hefur nokkur undanfarin ár sinnt trún- aðarstörfum fyrir SAF og SA.

Stjórnin kom sex numum saman á starfsárinu. Á fundum stjórnarinnar var fjallað um kjaramál, samskiptin við ríkisstjórnina, peningamálastefn- una, skattamál fyrirtækja, fiskveiðistjórnunina, áhrif eldgossins í Eyjafjallajökli á efnahagslífið, hallann í lífeyriskerfi opinberra starfsmanna, skattahækkningar og áhrif þeirra, fjárfestingar í orkugeiranum og stefnumörkun SA í atvinnu- málum, atvinnuleiðina.

11.4 FUNDIR MEÐ FRAMKVÆMDA- STJÓRUM AÐILDARFÉLAGA SA

Framkvæmdastjórn SA og aðildarfélaganna átta hittast fyrsta mánudag hvers mánaðar á formlegum fundum sem alls orðu tíu á starfs- árinu. Á fundunum er fjallað um öll helstu mál sem tengjast starfi samtakanna, rekstri og stefnu. Meðal umfjöllunarefna voru kjaramál, samskiptin við ríkisstjórnina, skattamál, virk- unarframkvæmdir og aðrar stórframkvæmdir, sjávarútvegsmál, úrvinnsla á skuldamálum fyrir- tækja („Beina brautin“), lífeyrismál og krafa ASÍ um aukin réttindi til jafns við opinbera starfs- menn, breytingar á lögum um samkeppnis- mál, rýnivinna í tengslum við aðildarumsókn að ESB, almannatengsl samtakanna, óhagkvæmni

fjármálakerfisins, skattar á ferðapjónustu og aðferðir við uppgjör árgjalda aðildarfyrirtækja.

11.5 SKRIFSTOFA SA

Guðjón Axel Guðjónsson, lögfræðingur, hóf í nóvember 2010 störf á vinnumarkaðssviði Sam- taka atvinnulífsins. Guðjón vann í iðnaðarráðu- neytinu um 14 ára skeið, þar af síðustu fjögur árin sem skrifstofustjóri orkumála. Hann var í tvö ár fulltrúi iðnaðar- og viðskiptaráðuneyta í fastanefnd Íslands í Brussel gagnvart Evrópu- sambandinu. Guðjón tók við af Guðrúnu Björk Bjarnadóttur, lögmanni, en hún lét af störfum hjá SA síðastliðið haust þegar hún réð sig til STEFs, Sambands tónskálda og eigenda flutn- ingsréttar.

Þá lét Sigrún Kristjánsdóttir, lögfræðingur, af störfum fyrir SA í upphafi ársins en Sigrún hefur starfað á Evrópuskrifstofu SA í Brussel og verið fastafulltrúi SA hjá BUSINESSEUROPE (Evrópusamtökum atvinnulífsins). Við starfi Sig- rúnar tekur Jón Óskar Sólmes sem hefur starfað á Evrópuskrifstofu SA frá því 2009. Samtök atvinnulífsins þakka Guðrúnu og Sigrúnu fyrir vel unnin störf í þágu samtakanna og óska þeim velfarnaðar á nýju sviði.

STJÓRNIR, NEFNDIR OG AÐILDARFÉLÖG SAMTAKA ATVINNULÍFSINS

12.1 STJÓRNIR SA 2010–2011

Aðalfundur Samtaka atvinnulífsins var haldinn 21. apríl 2010. Sagt er frá störfum fundarins í 11. kafla ársskýrslunnar.

12.2 FRAMKVÆMDASTJÓRN SA

Sagt er frá störfum framkvæmdastjórnar í 11. kafla ársskýrslunnar

Vilmundur Jósefsson formaður
Svartá ehf.

Grímur Sæmundsen, varaformaður
Bláa Lónið hf.

Birna Einarsdóttir
Íslandsbanki hf.

Finnur Árnason
Hagar hf.

Friðrik J. Arngrímsson
Landssamband íslenskra útvegsmanna

Helgi Magnússon
Samtök iðnaðarins

Margrét Kristmannsdóttir
Pfaff hf.

Rannveig Rist
Alcan á Íslandi hf.

12.3 STJÓRN SA

Sagt er frá störfum stjórnar í 11. kafla ársskýrslunnar

Vilmundur Jósefsson formaður
Svartá ehf.

Aðalheiður Héðinsdóttir
Kaffitár ehf.

Adolf Guðmundsson
Gullberg ehf.

Arnar Sigurmundsson
Samtök fiskvinnslustöðva

Árni Gunnarsson
Flugfélag Íslands ehf.

Ásbjörn Gíslason
Samskip hf.

Birna Einarsdóttir
Íslandsbanki hf.

Finnur Árnason
Hagar hf.

Franz Árnason
Norðurorka hf.

Friðrik J. Arngrímsson
Landssamband íslenskra útvegsmanna

Grímur Sæmundsen
Bláa Lónið hf.

Guðmundur H. Jónsson
Norvik hf.

Gunnar Sverrisson
ÍAV hf.

Helgi Magnússon
Samtök iðnaðarins

Hjörleifur Pálsson
Össur hf.

Loftur Árnason
Ístak hf.

Margrét Kristmannsdóttir
Pfaff hf.

Ólafur Rögnvaldsson
Hraðfrystihús Hellissands

Rannveig Rist
Alcan á Íslandi hf.

Sigríður M. Oddsdóttir
Já Upplýsingaveitur ehf.

Sigurður Viðarsson
Tryggingamiðstöðin hf.

Áheyrnarfulltrúi
Jens Pétur Jóhannsson
Rafmagnsverkstæði Jens Péturs

12.4 STJÓRN VINNUEILUSJÓÐS SA

Ingimundur Sigurpálsson, Íslandsþóstur hf.
Sigríður Margrét Oddsdóttir, Já Upplýsingaveitur ehf.
Jón Bjarni Gunnarsson, SI.

12.5 STJÓRN RÉTTARVERNDARSJÓÐS SA

Álfheiður Sívertsen, SA
Andrés Magnússon, SVP
Sigurður B. Halldórsson, SI

12.6 AÐILDARFÉLÖG SA OG STJÓRNIR ÞEIRRA

Stjórn LÍÚ 2010–2011

Adolf Guðmundsson, formaður
Einar Valur Kristjánsson
Eiríkur Tómasson
Guðmundur Kristjánsson
Guðrún Lárusdóttir
Gunnar Ásgeirsson
Gunnþór Ingvason
Hjörtur Gíslason
Kristján Loftsson
Kristján Vilhelmsson
Ólafur H. Marteinson
Ólafur Rögnvaldsson
Sigurgeir B. Kristgeirsson
Stefán Friðriksson
Þorsteinn Erlingsson

Stjórn Samorku 2011–2012

Tryggvi Þór Haraldsson, formaður
Bjarni Bjarnason
Franz Árnason
Hörður Arnarson
Júlíus J. Jónsson
Páll Pálsson
Þórður Guðmundsson

Stjórn SAF 2011–2012

Árni Gunnarsson, formaður, Flugfélag Íslands
Friðrik Pálsson, Hótel Rangá
Lára Pétursdóttir, Congress Reykjavík
Ingibjörg G. Guðjónsdóttir, Íslenskir fjalla-
leiðsögumenn
Ingólfur Haraldsson, Hilton Reykjavík Nordica
Sævar Skaptason, Ferðaþjónusta bænda
Þórir Garðarsson, Iceland Excursions

Stjórn SART 2011–2012

Jens Pétur Jóhannsson, formaður
Ármann Ármannsson
Ásmundur Einarsson
Helgi Rafnsson
Hjörleifur Stefánsson
Jóhann Kristján Einarsson
Jóhann P. Jóhannsson
Jón Arnar Þorbjörnsson
Lárus A. Jónsson
Magnús Gíslason
Sævar Óskarsson

Stjórn SF 2010–2011

Arnar Sigurmundsson, formaður
Aðalsteinn Ingólfsson
Ágúst Torfi Hauksson
Bergþór Baldvinsson
Einar Sigurðsson
Erla Kristinsdóttir
Gestur Geirsson
Gísli Jónatansson
Guðmundur Smári Guðmundsson
Gunnar Tómasson
Jóhann Pétur Andersen
Jón E. Friðriksson
Jón Már Jónsson
Kristján G. Jóakimsson
Óðinn Gestsson
Sigurður Viggósson
Svavar Svavarsson

Stjórn SFF 2010–2012

Birna Einarsdóttir, formaður
Guðmundur Örn Gunnarsson
Gunnar Karl Guðmundsson
Höskuldur Ólafsson
Jón Finnbogason
Kristín Pétursdóttir
Lárus Ásgeirsson
Sigurður Viðarsson
Steinþór Pálsson

Stjórn SI 2011–2012

Helgi Magnússon, formaður
Andri Þór Guðmundsson
Bollí Arnason
Guðrún Hafsteinsdóttir
Kolbeinn Kolbeinson
Sigsteinn P. Grétarsson
Tómas Már Sigurðsson
Vilborg Einarsdóttir

Stjórn SVP 2011–2012

Margrét Kristmannsdóttir formaður
Finnur Árnason
Guðmundur Halldór Jónsson
Guðrún Jóhannesdóttir
Heiðrún Jónsdóttir
Hermann Guðmundsson
Sigríður Margrét Oddsdóttir

12.7 NEFNDIR OG RÁÐ SEM SA EIGA AÐILD AÐ**EFNAHAGS- OG KJARAMÁL****Ráðgjafarnefnd Hagstofu Íslands um vísitölu neysluverðs**

Aðalm: Halldór Árnason, SA

Samráðshópur um launakannanir Hagstofu

Hannes G. Sigurðsson, SA

Notendahópur Hagstofu Íslands um þjóðhagsreikninga

Hannes G. Sigurðsson, SA

Samráðsnefnd um breytingar og umbætur á skattakerfinu

Hannes G. Sigurðsson, SA

Starfshópur sem gerir tillögur um breytingar á ákvæðum skattalaga

Aðalm: Hannes G. Sigurðsson, SA

Varam: Halldór Árnason, SA

Samráðshópur vegna endurskoðunar laga um opinbert eftirlit og laga um Seðlabanka Íslands Vilhjálmur Egilsson, SA**VINNUMARKAÐSMÁL OG VINNUVERND****Atvinnuleysistryggingasjóður – stjórn**

Aðalm: Jón H. Magnússon, SA

Aðalm: Jón Rúnar Pálsson, SA

Varam: Álfheiður Sívertsen, SA

Varam: Kristín Jónsdóttir, SA

Vinnumálastofnun - stjórn

Aðalm: Jón H. Magnússon, SA

Aðalm: Jón Rúnar Pálsson, SA

Varam: Hannes G. Sigurðsson, SA

Varam: Ragnar Árnason, SA

Starfsendurhæfingarsjóður

Aðalm: Vilhjálmur Egilsson, SA, varaformaður

Aðalm: Hannes G. Sigurðsson, SA

Aðalm: Sólveig Pétursdóttir

Aðalm: Þóra Hallgrímsdóttir, Sjóvá-Almennar tryggingar hf

Varam: Álfheiður Sívertsen, SA

Varam: Halldór Árnason, SA

Framkvæmdastjórn Starfsendurhæfingarsjóðs

Vilhjálmur Egilsson, SA

Hannes G. Sigurðsson, SA

Nefnd vegna skipulags og verkefna nýrrar**Vinnumarkaðsstofnunar**

Jón Rúnar Pálsson, SA

Úthlutunarnefnd atvinnuleysisbóta

Aðalm: Ragnar Árnason, SA

Varam: Kristín Jónsdóttir, SA

Samstarfsnefnd um atvinnuleyfi útlendinga

Aðalm: Ragnar Árnason, SA

Varam: Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Stýrihópur um velferðarvakt

Guðrún Eyjólfsdóttir, SA

Ábyrgðasjóður launa

Aðalm: Álfheiður M. Sívertsen, SA

Varam: Jón H. Magnússon, SA

Vinnueftirlit ríkisins – stjórn

Aðalm: Jón Rúnar Pálsson, SA

Aðalm: Guðrún Eyjólfsdóttir, SA

Varam: Ragnheiður Héðinsdóttir, SI

Varam: Pétur Reimarsson, SA

Ráðgjafarnefnd á sviði vinnuverndar

Aðalm: Jón Rúnar Pálsson, SA

Varam: Pétur Reimarsson, SA

Verkefnisráð um réttindi til að stjórna vinnuvélum

Arni Jóhannsson, SI

Félagsdómur

Aðalm: Valgeir Pálsson, Tryggingamiðstöðin hf.

Varam: Pétur Guðmundarson, Logos sf.

Mótun atvinnustefnu og sköpun starfa

Pétur Reimarsson, SA

Vinnumarkaðsúrræði og úrræði á sviði starfs- og endurmenntunar

Guðrún Eyjólfsdóttir, SA

EVROPU- OG ALÞJÓÐAMÁL**Samráðsnefnd félagsmálaráðuneytis vegna EES samningsins**

Aðalm: Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Varam: Jón Rúnar Pálsson, SA

Ráðgjafarnefnd EFTA

Aðalm: Róbert Trausti Árnason, SA

Varam: Hannes G. Sigurðsson, SA

Eftirlitsnefnd með framkvæmd laga nr. 47/1993 um frjálsan atvinnu- og búseturétt launafólks innan EES

Aðalm: Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Varam: Guðjón Axel Guðjónsson, SA

Nefndir á vegum BUSINESSEUROPE

Fastafulltrúi: Jón Óskar Sólves, SA
 Varafastafulltrúi: Róbert Trausti Árnason, SA
 Nefnd um efnahagsmál, Hannes G. Sigurðsson, SA
 Nefnd um félagsmál, Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA
 Nefnd um umhverfismál, Pétur Reimarsson, SA
 Nefnd um innri markað ESB, Halldór Árnason, SA

ILO-þing árið 2011 – fulltrúar SA

Aðalm: Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA
 Varam: Jón H. Magnússon, SA

**Samstarfsnefnd um málefni
 Alþjóðavinnuálastofnunarinnar**
 Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Samstarfsráð um þróunarsamvinnu

Aðalm: Guðrún Eyjólfssdóttir, SA
 Varam: Pétur Reimarsson, SA

Vegna aðildarumsóknar að ESB:

**Samningahópur um byggða- og
 sveitarstjórnarmál**
 Álfheiður Sívertsen, SA
 Halldór Árnason, SA

**Samningahópur um frjálst vörufælði, orku- og
 samkeppnismál**

Guðjón Axel Guðjónsson, SA

**Samningahópur um utanríkisviðskipti, utanríkis-
 og öryggismál**

Róbert Trausti Árnason, SA

Samningahópur um dóms- og innanríkismál
 Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Samningahópur um sjávarútvegsmál
 Vilhjálmur Egilsson, SA

**Samningahópur um félagsmál,
 þjónustuviðskipti, umhverfismál, fjárfestingar
 og fleira.**

Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Samningahópur um landbúnaðarmál
 Pálmi Vilhjálmsón, Mjólkursamsalan

Samningahópur um myntbandalag
 Hannes G. Sigurðsson, SA

Samningahópur um fjárhagsmál
 Halldór Árnason, SA

**Norrænn stýrihópur um samfélagslega ábyrgð
 fyrirtækja**
 Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

UMHVERFISMÁL**Sjötta umhverfisþing**

Guðrún Eyjólfssdóttir, SA

**Dagur umhverfisins – ákvörðun um veitingu
 viðurkenninga**

Ragnheiður Héðinsdóttir, SI

Stjórn Matvælarannsóknna hf.
 Arnar Sigurmundsson, SF

**Starfshópur sem hefur það verkefni að koma
 með tillögur að framtíðarfyrirkomulagi um
 söfnun og förgun úrgangsolíu**
 Grétar Mar Steinarrson, Ólíudreifing hf.
 Ólafur Jónsson, Skeljungur hf.

**Starfsleyfis- og eftirlitsreglur um hollustuhætti
 og mengunarvarnir**
 Bryndis Skúladóttir, SI

Stýrihópur um raf- og rafeindatækjaúrgang
 Guðjón Axel Guðjónsson, SA

**Innleiðing reglna um viðskiptakerfi EB um
 losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda ETS**
 Pétur Reimarsson, SA

HEILBRIGÐISNEFNDIR

Umhverfis- og heilbrigðisnefnd Reykjavíkur
 Aðalm: Ólafur Jónsson, Skeljungur hf.
 Varam: Ragnheiður Héðinsdóttir, SI

Heilbrigðisnefnd Vesturlands
 Aðalm: Jón Rafn Högnason,
 Hótel Glymur/Njörvi ehf.
 Varam: Trausti Gylfason, Norðurál ehf.

Heilbrigðisnefnd Vestfjarða
 Aðalm: Einar Valur Kristjánsson,
 Hraðfrystihúsið-Gunnvör hf.
 Varam: Áslaug Alfreðsdóttir,
 Hótel Ísafjörður hf.

Heilbrigðisnefnd Norðurlandssvæðis vestra
 Aðalm: Steinar Svavarsson, Rammi hf.
 Varam: Kristinn R. Guðmundsson,
 Staðarskáli ehf.

Heilbrigðisnefnd Norðurlandssvæðis eystra
 Aðalm: Kristín Halldórsdóttir,
 Mjólkursamsalan ehf.
 Varam: Sigurgeir Höskuldsson,
 Norðlenska matborðið ehf.

Heilbrigðisnefnd Austurlandssvæðis
 Aðalm: Benedikt Jóhannsson, Eskja hf.
 Varam: Auður Ingólfssdóttir, Flugleiðahótel hf.

Heilbrigðisnefnd Suðurlands
 Aðalm: Guðmundur Geir Gunnarson,
 Mjólkursamsalan ehf.
 Varam: Oddur Árnason, Sláturfélag
 Suðurlands svf.

Heilbrigðisnefnd Suðurnesja
 Aðalm: Magnús Már Jakobsson,
 Bláa lónið ehf.

**Heilbrigðisnefnd Hafnarfjarða- og
 Kópavogssvæðis**

Aðalm: Sunna Björg Helgadóttir,
 Alcan á Íslandi hf.
 Varam: Bryndis Skúladóttir, SI

Heilbrigðisnefnd Kjósarsvæðis

Aðalm: Bjarni Ó. Haraldsson, Veislan
 veitingaeldhús ehf.
 Varam: Guðni Þórðarson, Borgarplast hf.

JAFNRÉTTISMÁL

Jafnréttisráð
 Aðalm: Hörður Vilberg, SA
 Varam: Guðjón Axel Guðjónsson, SA

Nefnd um gerð staðs um jafnlaunastefnu
 Hannes G. Sigurðsson, SA
 Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

MENNTAMÁL

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins
 Aðalm: Guðrún Eyjólfssdóttir, SA
 Aðalm: María Guðmundsdóttir, SAF
 Aðalm: Torfi Pálsson, Ístak hf.
 Varam: Jónína Gissurardóttir, SA

Starfsmenntasjóður verslunarmanna
 Aðalm: Lísbet Einarsdóttir, SVP
 Aðalm: Svanur Valgeirsson, Debenhams
 Aðalm: Ragnheiður Björk Guðmundsdóttir,
 Olís
 Varam: Hannes G. Sigurðsson, SA
 Varam: Guðbjörg S. Jónsdóttir, SVP

Landsmennt – Starfsmenntasjóður (SGS)
 Aðalm: Arnar Sigurmundsson, SF
 Aðalm: Guðrún S. Eyjólfssdóttir, SA
 Aðalm: Unnur Halldórsdóttir, Hótel Hamar
 Varam: Ragnar Árnason, SA

Starfsafl – Starfsmenntasjóður Flóa
 Aðalm: María Guðmundsdóttir, SAF
 Aðalm: Guðrún Eyjólfssdóttir, SA
 Aðalm: Árni Ingi Stefánsson, IAV
 Varam: Hannes G. Sigurðsson, SA
 Varam: Ragnar Árnason, SA

Starfsmenntasjóður verkstjóra

Aðalm: Bragi Bergsveinsson, SF
Aðalm: Ingólfur Sverrisson, SI
Varam: Jón Rúnar Pálsson, SA

Háskólinn í Reykjavík – stjórn

Sjófn Sigurgísladóttir, Matis ohf.
Eggert Guðmundsson, HB Granda hf.

Rannsóknþjónusta Háskóla Íslands – stjórn

Aðalm: Bragi Bergsveinsson, SF
Aðalm: Júlíus Kristinnsson, Orf Líftækni hf.
Aðalm: Bogi Örn Emilsson, Skjal ehf.

Vísinda- og tækniráð

Aðalm: Hilmar Bragi Janusson, Össur hf.
Aðalm: Pétur Reimarsson, SA
Varam: Svana Helen Björnsdóttir, Stiki ehf.
Varam: Guðbergur Rúnarsson, SF

Háskólinn á Bifröst – stjórn

Aðalm: Guðsteinn Einarsson,
Kaupfélag Borgfirðinga svf.
Varam: Atli Atlason
Aðalm: Ásbjörn Gíslason, Samskip hf.
Varam: Tanya Zharov, Auður Capital hf.
Aðalm: Sigurður Jóhannesson,
SAH afurðir ehf.
Varam: Ómar Valdimarsson, Samkaup hf.

Háskólaráð Landbúnaðarháskóla Íslands

Aðalm: Stefán Logi Haraldsson, BM Vallá.
Varam: Stefán Kalmannsson,
Viðskiptaháskólanum Bifröst

Stjórn verkstjórnarnámskeiða

Aðalm: Ingólfur Sverrisson, SI
Varam: Ragnar Árnason, SA

Starfsfræðslunefnd fiskvinnslunnar

Erla Kristinsdóttir, Sjávaröðjan Rifi ehf.
Torfi Þorsteinsson, HB Grandi hf.

Stjórn landsskrifstofu menntaáætlunar Evrópusambandsins

Aðalm: Guðrún Eyjólfsdóttir, SA
Varam: Hörður Vilberg, SA

Stjórn Fræðslusjóðs

Aðalm: Guðrún Eyjólfsdóttir, SA
Aðalm: Álfheiður Sívertsen, SA
Varam: Friðrik Friðriksson, LÍÚ

Nefnd um vinnustaðanámssjóð

Aðalm: Helen Williamsdóttir Gray,
Íðan fræðslusetur
Varam: María Guðmundsdóttir, SAF

SAMGÖNGUMÁL**Flugráð**

Aðalm: Jens Bjarnason, Icelandair ehf.
Varam: Þorgeir Haraldsson, Icelandair ehf.
Aðalm: Árni Gunnarsson, Flugfélag Íslands ehf.
Varam: Friðrik Adolfsson, Flugfélag Íslands ehf.

Hafnarráð

Aðalm: Friðrik J. Arngrímsson, LÍÚ
Varam: Guðmundur Nikulásson, Eimskip ehf.

TÆKNIMÁL, STAÐLAR, NÝSKÖPUN OG RAFRÆN VIÐSKIPTI**Tæknipróunarsjóður 2010–2012**

Aðalm: Ása Brynjólfsdóttir, Bláa Lónið
Varam: Pétur Reimarsson, SA
Aðalm: Hermann Guðmundsson, N1
Varam: Guðrún Eyjólfsdóttir, SA

Staðlaráð Íslands

Guðrún Eyjólfsdóttir, SA

ICEPRO, nefnd um verklag í viðskiptum

Jón H. Magnússon, SA

Stýrihópur um tilraunasamfélög fyrir rafræn viðskipti í Evrópu

Haukur Oddsson, Borgun hf.

Starfshópur um uppbyggingu á landsumgjörð fyrir samvirkni í rafrænni þjónustu

Jón Ellert Sævarsson, Högum hf.
Sigríður Þorvaldsdóttir, Skýrr hf.
Þórunn Sigfúsdóttir, Trackwell Software hf.

Ráðgefandi fagnefnd um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki

David Lúðvíksson, SI

ÚTFLUTNINGSMÁL**Stjórn Íslandsstofu**

Aðalm: Friðrik Pálsson,
Hótel Rangá/Hallgerður ehf.
Varam: Ingibjörg Guðjónsdóttir,
Íslenskir fjallaleiðsögumenn ehf.
Aðalm: Eggert Guðmundsson, HB Grandi hf.
Varam: Gunnar Tómasson, Þorbjörn hf.
Aðalm: Sigsteinn P. Grétarsson, Marel hf.
Varam: Guðbjörg Eggertsdóttir, Actavis hf.
Aðalm: Vilborg Einarisdóttir, Mentor ehf.
Varam: Stefán Matthíasson, Skurðstofan ehf.

ÝMSAR NEFNDIR**Endurskoðun rafrukulaga nr. 65/2003**

Bryndis Skúladóttir, SI

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa

Aðalm: Ólafur Reynir Guðmundsson, SVP
Varam: Álfheiður M. Sívertsen, SA

Ráðgjafarnefnd um opinberar eftirlitsreglur

Aðalm: Pétur Reimarsson, SA
Varam: Hannes G. Sigurðsson, SA

Samráðshópur vegna samfélagsábyrgðar við endurreisn atvinnulífsins

Hrafnhildur Stefánsdóttir, SA

Stjórn Öldrunarráðs Íslands

Jón H. Magnússon, SA

Tengslahópur vegna nýrra ráðuneyta

Halldór Árnason, SA

Samráðshópur um húsneðisstefnu

Aðalm: Halldór Árnason, SA
Varam: Guðjón Axel Guðjónsson, SA

Starfshópur um úttekt á stjórnarháttum fyrirtækja

Guðjón Axel Guðjónsson, SA

VINNUSTAÐASKÍRTEINI TEKIN Í NOTKUN

Samtök atvinnulífsins og Alþýðusamband Íslands (ASÍ) undirrituðu 15. júní 2010 samkomulag um vinnustaðaskírteini og framkvæmd eftirlits á vinnustöðum. Samkomulagið byggir á lögum nr. 42/2010 um sama efni sem veita heildarsamtökum vinnumarkaðarins heimild til að semja um hvaða starfsgreinar falli undir gildissvið laganna hverju sinni.

Samtök atvinnulífsins leggja áherslu á að vinnustaðaskírteinin sé jákvætt skref og að vinnustaðaeftirlit verði bæði hagkvæmt og sveigjanlegt. Fyrirtæki sem taki upp vinnustaðaskírteini gefi í raun út yfirlýsingu um að þau séu með sín mál í lagi – þau fari að lögum og reglum og virði kjarasamninga. Það sé mikilvægt að öll fyrirtæki sitji við sama borð og fari eftir sömu reglum en vinnustaðaskírteinum er m.a. ætlað að vinna gegn svartri atvinnustarfsemi.

Upplýsingavefur um vinnustaðaskírteinin er á slóðinni www.skirteini.is. Þar er m.a. að finna samkomulag SA og ASÍ og leiðbeiningar um gerð vinnustaðaskírteina.

Samkomulag ASÍ og SA tók formlega gildi 15. ágúst 2010. Byggingastarfsemi, mannvirkjagerð, rekstur gististaða og veitingarekstur fellur undir gildissvið samkomulagsins og er miðað við ÍSAT2008 flokkun atvinnurekenda í fyrirtækjaskrá RSK. Eftirlitsfulltrúum samtaka aðila vinnumarkaðarins er heimilt að fara í eftirlitsheimsóknir á vinnustaði til að ganga úr skugga

um að atvinnurekandi og starfsmenn hans starfi í samræmi við gildandi reglur.

Af hálfu samningsaðila var lögð áhersla á að fyrst eftir gildistöku samkomulagsins væri hlutverk eftirlitsfulltrúanna einkum að veita atvinnurekendum, sem undir eftirlit falla, upplýsingar um samkomulagið ásamt hvatningu um hrinda því í framkvæmd.

Til að stuðla að framgangi samkomulagsins réðu Samtök atvinnulífsins tvo eftirlitsfulltrúa en þeir eru Jóhannes Ottósson og Hergeir Elíasson og hafa þeir aðstöðu á 2. hæð Húss atvinnulífsins. Nánari upplýsingar um þá má finna á www.skirteini.is en Samtök atvinnulífsins hvetja aðildarfyrirtæki til að hafa samband við þá varðandi spurningar um innleiðingu vinnustaðaskírteina.

Samkvæmt lögum nr. 42/2010 um vinnustaðaskírteini og eftirlit á vinnustöðum hafa eftirlitsfulltrúar rétt til aðgangs að vinnustöðum og heimild til að krefja atvinnurekanda og launamenn hans um að sýna vinnustaðaskírteini. Skulu þeir skrá niður upplýsingar og senda áfram til opinberra aðila s.s. RSK og Vinnumálastofnunar.

SKIPURIT SAMTAKA ATVINNULÍFSINS

Helstu hlutverk skrifstofu Samtaka atvinnulífsins eru að hafa fyrir hönd samtakanna umsjón með gerð og túlkun kjarasamninga, gæta hagsmuna félagsmanna í málaflokkum sem varða atvinnulífið í heild og veita félagsmönnum þjónustu og ráðgjöf eftir þörfum. Þá hefur hún umsjón með sameiginlegri stefnumótunar- og málefnavinnu innan SA og sér um að fylgja stefnunni eftir með upplýsingamiðlun og öðrum hætti.

Helstu ábyrgðarsvið vinnuþáttanna eru að stuðla að framgangi hagkvæmra lausna á vinnuþáttum sem varðveita sveigjanleika og viðhalda stjórnunarrétti fyrirtækja, stuðla að bættum samskiptum fyrirtækja og starfsmanna, koma í veg fyrir ágreining á vinnustöðum og að leysa úr ágreiningi og stuðla að vinnufriði.

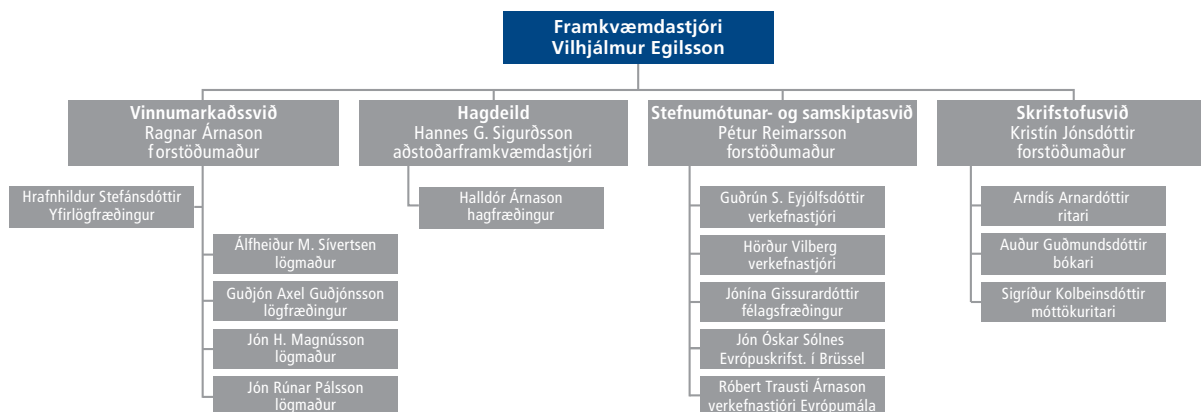

Helstu ábyrgðarsvið stefnumótunar- og samskiptasviðs eru að samtökin sýni frumkvæði og hafi ævinlega skýra stefnu, að tryggja miðlun réttra upplýsinga um stefnu og starfsemi, byggja upp og viðhalda góðri ímynd SA, og að koma SA í fremstu röð við að nýta upplýsingatækni.

Helstu ábyrgðarsvið hagdeildar eru að bregðast við óskum og kröfum um verkefni af hálfu stjórnar eða annarra eininga innan SA og að færa umræðu um efnahagsmál inn á nýjar brautir þar sem þörf krefur.

Helstu ábyrgðarsvið skrifstofusviðs eru að tryggja skilvirki í rekstri SA og að veita öðrum sviðum á skrifstofu SA almenna skrifstofuþjónustu.

Skipurit skrifstofu Samtaka atvinnulífsins Borgartúni 35

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar Samtaka atvinnulífsins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Samtaka atvinnulífsins fyrir árið 2010. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi og upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild og að ganga úr skugga um að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2010, efnahag þess 31. desember 2010 og breytingu á handbæru fé á árinu 2010, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar, komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum, sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga.

Reykjavík, 16. mars 2011

PricewaterhouseCoopers ehf

Vignir Rafn Gíslason, sign.

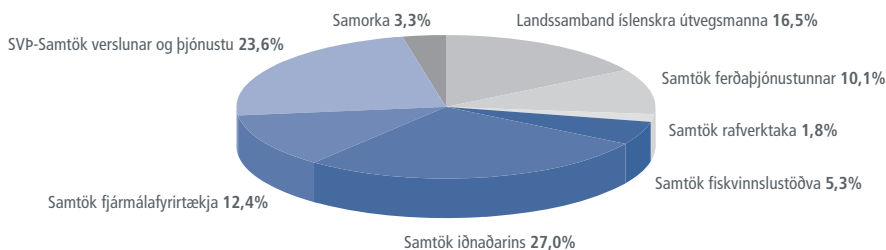

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

REKSTRARREIKNINGUR ÁRSINS 2010

	2010	2009
Rekstrartekjur		
Árgjöld aðildarfélaga	317.005.938	322.054.335
Félagsheimilásjóður	3.527.723	3.725.950
Bóknun frá Vinnudeilusjóði v. umsýslu	3.000.000	3.000.000
Aðrar tekjur	10.928.706	1.605.613
	<u>334.462.367</u>	<u>330.385.898</u>
Rekstrargjöld		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	238.375.342	217.496.075
Kostnaður vegna funda og móta	29.518.343	26.172.505
Útbreiðslu- og félagsmál	44.913.250	37.940.063
Rekstur húsnæðis og annarra eigna	17.264.266	16.868.470
Afskriftir	3.946.972	4.243.544
	<u>334.018.174</u>	<u>302.720.657</u>
Hagnaður fyrir fjármunatekjur og (-gjöld)	444.193	27.665.241
Fjármunatekjur og (-gjöld)		
Vaxtatekjur	12.189.282	13.802.413
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap	(1.126.295)	(675.000)
	<u>11.062.987</u>	<u>13.127.414</u>
Hagnaður ársins	<u>11.507.180</u>	<u>40.792.655</u>

**Greidd árgjöld 2010
Flokkun eftir aðildarfélögum**

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2010

EIGNIR

Fastafjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir:

	2010	2009
Fasteign, Borgartún 35	140.725.352	144.156.306
Sumarhús	3.796.171	3.888.761
Bífreið	720.000	720.000
Tölvubúnaður, innréttingar og skrifstofuáhöld	3.760.977	2.490.693
	<u>149.002.500</u>	<u>151.255.760</u>

Áhættufjármunir og langtímakröfur:

Veðskuldabréf í íslenskum krónum	48.382.371	0

Fastafjármunir samtals 197.384.871 151.255.760

Veltufjármunir

Viðskiptamenn	4.850.845	3.070.802
Árgjöld	49.594.867	78.589.272
Næsta árs afborgun langtímakrafna	1.727.942	0
Vinnudeilusjóður SA, inneign	135.798.996	153.066.687
Sjóður og bankainnstæður	78.809.959	67.374.917
	<u>270.782.608</u>	<u>302.101.678</u>

Eignir samtals 468.167.479 453.357.438

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2010

EIGIÐ FÉ OG SKULDIR

Eigið fé

Óráðstafað eigið fé	448.723.713	437.216.533
	<u>448.723.713</u>	<u>437.216.533</u>

Skammtímaskuldir

Ýmsar skammtímaskuldir	19.443.766	16.140.905
	<u>19.443.766</u>	<u>16.140.905</u>

Eigið fé og skuldir samtals 468.167.479 453.357.438

ÁRITUN FORMANNS FRAMKVÆMDASTJÓRNAR

Ársreikningar Samtaka atvinnulífsins voru samþykktir á framkvæmdastjórnarfundi 16. mars 2011.

f.h. Framkvæmdastjórnar,

Vilmundur Jósefsson, formaður sign. Vilhjálmur Egilsson, framkvæmdastjóri sign.

Réttarverndarsjóður SA árið 2010

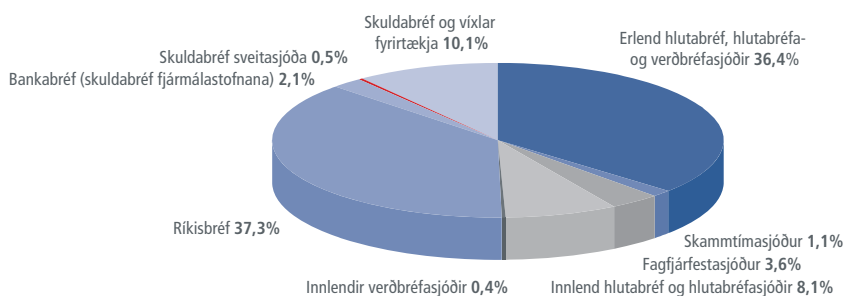
	2010	2009
Höfuðstóll 1/1	22.134.477	19.554.961
Ávöxtun ársins	2.878.333	2.579.516
	<u>25.012.810</u>	<u>22.134.477</u>

VINNUDEILUSJÓÐUR SA

REKSTRARREIKNINGUR ÁRINS 2010

	2010	2009
Rekstrartekjur		
Árgjöld aðildarfélaga	32.515.699	38.891.771
Húsaleiga	24.507.998	21.873.340
Bætur frá NEMIA	8.166.405	11.007.672
Greiðslur bóta vegna vinnudeilna	783.578	0
Hreinar fjármunatekjur	<u>97.604.400</u>	<u>113.433.083</u>
	163.578.080	185.205.866
Rekstrargjöld		
Greiðslur vegna Nemia	1.040.177	5.450.356
Greitt til SA vegna vinnudeilna	8.166.405	0
Rekstrarkostnaður húsnæðis	16.700.808	18.219.433
Þóknun til SA vegna fjárvörslu	3.000.000	3.000.000
Innh.kostnaður, endurskoðun o.fl.	<u>3.165.827</u>	<u>3.082.628</u>
	32.073.217	29.752.417
Rekstrarhagnaður	131.504.863	155.453.449
Reiknuð gjöld vegna ávöxtunar		
Hluti SA í ávöxtun Vinnudeilusjóðs	(7.662.779)	(9.360.963)
Hagnaður ársins	<u>123.842.084</u>	<u>146.092.486</u>

Skipting verðbréfaeignar Vinnudeilusjóðs 31.12. 2010

328 m.kr. af 2.483 m.kr. eign sjóðsins eru bundnar í fasteigninni Borgartúni 35, en aðrar eignir eru ávaxtaðar í innlendum og erlendum verðbréfum. Nafnávöxtun var 5,45%.

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2010

	2010	2009
Eignir		
Handbært fé	202.103.124	239.234.669
Viðskiptakröfur	226.277	226.277
Óuppgerð viðskipti við fjárvörsluaðila	0	8.731.448
Bundnar innistæður	53.920.929	172.522.210
Verðbréf með breytilegum tekjum	912.134.358	717.924.035
Verðbréf með föstum tekjum	985.953.552	895.093.880
Eignarhlutur í dótturfélagi	818.884	2.267.735
Áhöld, tæki og innréttingar	957.352	1.436.766
Fasteign	326.771.896	330.812.501
Eignir samtals	<u>2.482.886.372</u>	<u>2.368.249.521</u>
Skuldir		
Ógreiddur fjármagnstekjuskattur	585.746	0
Óuppgerð viðskipti við fjárvörsluaðila	7.980.188	2.238.250
Samtök atvinnulífsins	135.798.996	153.066.687
Ýmsar skammtímaskuldir	11.968.697	10.233.922
Skuldir samtals	<u>156.333.627</u>	<u>165.538.859</u>
Eigið fé		
Óráðstafað eigið fé	2.326.552.745	2.202.710.661
Skuldir og eigið fé samtals	<u>2.482.886.372</u>	<u>2.368.249.521</u>

Starfsfólk Samtaka atvinnulífsins

Arndís Arnardóttir
ritari

Auður Guðmundsdóttir
bókari

Álfheiður M. Sívertsen
lögmaður

Guðjón Axel Guðjónsson
lögfræðingur

Guðrún S. Eyjólfsdóttir
verkefnastjóri

Halldóri Árnason
hagfræðingur

Hannes G. Sigurðsson
aðstoðarfrankvæmdastjóri

Hrafnhildur Stefánsdóttir
yfirfræðingur

Hörður Vilberg
verkefnastjóri

Jón H. Magnússon
lögmaður

Jón Rúnar Pálsson
lögmaður

Jón Óskar Sólnes
fastafulltrúi SA hjá
BUSINESSEUROPE

Jónína Gissurardóttir
félagsfræðingur

Kristín Jónsdóttir
forstjóri
skrifstofusviðs

Pétur Reimarsson
forstjóri stefnu-
mótunar- og samskiptasviðs

Ragnar Árnason
forstjóri
vinnumarkaðssviðs

Róbert Trausti Árnason
verkefnastjóri Evrópumála

Sigríður Kolbeinsdóttir
móttökuritari

Vilhjálmur Egilsson
frankvæmdastjóri

Hús atvinnulífsins

Samtök atvinnulífsins

Samtök atvinnulífsins eru heildarsamtök íslenskra atvinnurekenda. Meginmarkmið SA er að skapa fyrirtækjum hagstæð skilyrði til að vaxa, þróast og bera arð. Samtökin kappkosta að veita félögum góða þjónustu og að vera öflugur málsvari atvinnulífsins gagnvart stjórnvöldum og almenningi.

Tvíþætt aðild

Fyrirtæki verður aðili að SA með því að ganga í eitthvert aðildarfélaganna og öðlast þar með tvíþætta aðild. Alls eiga um 2000 fyrirtæki aðild að samtökunum.

Aðildarfélög SA eru átta og starfa á grundvelli atvinnugreina.

Pau eru:

- Landssamband íslenskra útvegsmanna
- Samorka
- Samtök ferðaþjónustunnar
- SART – Samtök rafverktaka
- Samtök fiskvinnslustöðva
- Samtök fjármálafyrirtækja
- Samtök iðnaðarins
- SVP-Samtök verslunar og þjónustu

Samtök atvinnulífsins

Borgartúni 35
105 Reykjavík
Sími 591 0000
Myndsendir: 591 0050
Veffang: www.sa.is
Netfang: sa@sa.is

Evrópuskrifstofa atvinnulífsins

Avenue de Cortenbergh 168
B-1000 Brussel
Belgium
Sími: 322 280 0852
Myndsendir: 591 0050
Netfang: jonoskar@sa.is

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Borgartúni 35 – 105 Reykjavík
www.sa.is